

NOVI TALNIK

KLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH IN ZALEC

CESTE, SMRT

Znani so podatki o prometnih nesrečah za prvo polovico letošnjega leta na področju Uprave javne varnosti Celje.

Takoj v začetku, predno začnemo z naštevanjem konkretnih podatkov, moramo zapisati, da so rezultati porazni in zaskrbljujoči. Število prometnih nesreč, smrtnih žrtev, težje poškodovanih ter materialne škode se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta izredno povečalo in če bo porast nesreč nadaljeval s takšnim tempom, potem lahko ob koncu leta resnično lahko zapisali »smrt na naših cestah«.

UJV Celje je v prvi polovici letošnjega leta izvedla kar nekaj prometno — varnostnih akcij s katerimi so želeli in uspešno stregnuti uporabnike cest, da bi vozili pametneje, prebistreje in tako pripomogli k zmanjšanju grozljivih števil. Vendar vse kaže, da tudi akcije (konkretne) in razna druga opozorila ne zaležejo kaj dosti in da bo potrebno še posebej nadzor, da ne bi prišlo do katastrofe.

V prvi polovici letošnjega leta so registrirali 1225 prometnih nesreč, kar je za 286 več kot lani v istem času. Smrtnih nesreč je bilo 54 (pet več kot lani), s težjimi poškodbami 65 (več), lažjih 360 (39 več), materialno škodo pa so povzročili na 861 starih milijonov, kar je za 352 starih milijonov več kot lani. Jasno je, da je dejanska materialna škoda še veliko večja, težko pa je oceniti tudi vse izpade zaradi prometnih nesreč, poškodb, zavrženj itd.

Pri smrtnih nesrečah prevladujejo pešci (21), kolesarji in uporabniki koles s pomožnim motorjem (11), vozniki osebnih vozil (6) itd., medtem ko so največ nesreč s smrtnim izidom povzročili vozniki osebnih avtomobilov (15). Vzroci: neprimerna hitrost, alkohol, neupoštevanje prednosti, nezadostno prehitovanje, premajhna varnostna razdalja, pri pešcih pa nenaadno prečkanje ceste, hoja po desni strani vozišča, kjer ni pločnikov itd.

V naseljenih krajih se je zgodilo 657 nesreč, izven naseljenih pa 568. Največ nesreč je na lokalnih cestah IV. reda (18), na cesti I. reda od Teplanja preko Celja do Trojan, na državni in cesti proti Zidanemu mostu. Zanimivo je tudi, da so največ nesreč in ob katerih urah je največ nesreč. Največ je ob koncu in začetku tedna (ob petkih jih je bilo 199, ob sobotah 187, ponedeljkah 182 in nedeljah 181), najmanj pa ob sredo tri dni (sreda 152, torek 154 in četrtek 170), ure pa so najbolj kritične od 13. do 17. (346) in 17. do 21. (239), kar je razumljivo, saj je takrat na cestah največ prometa. Največ nesreč pa je med prvo in peto uro zjutraj (51). Veliko je tudi voznikov, ki po storjeni nesreči pobegnejo. Letos so zaznali 31 takšnih primerov, od katerih še samo štiri niso bili prijavljeni. Največji porast nesreč beležijo na področjih Velezna, Sentjurja, Zalca, Vojnika, Vranskega, Laškega in predele Kozjanskega.

Zdaj pa za konec še najbolj zaskrbljujoč podatek: 207 nesreč so povzročili vozniki, ki so vozili pod vplivom alkohola, torej eno šestino vseh nesreč.

Ze v uvodu sem omenil, koliko prometno — varnostnih akcij so letos izvedli na celjskem področju, število nesreč pa seveda niso pospešeno naraščala. Nad številkami, ki grozijo, se je treba najboljše zamisliti. Zamisliti tudi zaradi tega, ker do nesreč ne prihaja zaradi ozkih in slabo urejenih cest (ta problem je v veliki manjšini), ampak zgolj zaradi premajhne odgovornosti človeka, ki sede v pločevino. Torej mora o tem najbolj razmisljati človek, če nočemo, da bodo naše ceste nevarne.

TONE VRABL

TMC GRADI

Ljubljanska banka, podružnica Celje, je na eni zadnjih sej izvršilnega odbora odobrila več sredstev za razne naložbe delovnim kolektivom na celjskem območju. Tkanina je dobila investicijski kredit za dograditev skladišč na Voglajni (2.500.000 din za obratna sredstva). Kovinotehna je dobila 7.000.000 din za gradnjo skladišč, in sicer za osnovna sredstva. Tehnomercatorju pa je bilo za skladišče odobreno 6.159.000 din, od tega 500.000 din za obratna sredstva.

Tehnomercatorjeva naložba bo znašala 2,2 stari milijardi. Dve hali skladiščnih prostorov, stali bodo v Bukovžlaku, bosta imeli 8100 kv. metrov. Z gradnjo so začeli sredi avgusta. Predvidevajo, da bo izvajalec končal dela do 15. decembra. Prvega februarja prihodnje leto pa bo v skladišču steklo moderno poslovanje. V starih, sedanjih skladiščnih prostorih so zaradi ekstenzivnega skladiščenja in slabe organizacije dela dosegali slabše ekonomske učinke, kot jih bodo lahko v prihodnje. Možnosti za povečanje prometa bodo večje. V skladišču bodo dobili svoj prostor steklo, porcelan, gradbeni material, stavbno pohištvo in ravno steklo. V naložbi sodeluje tudi Cinkarna s 300 stari milijoni. Poslovno tehnično sodelovanje med Tehnomercatorjem in Cinkarno je v zadnjem času vse obsejnejše.

»Sem sedi, Franček, se bova kaj pogovorila.« Tako je po domače pozdravil sekretarja CK ZKS Franca Šetinca planinski prvoborec Ivan Dobršek. In Franc Šetinc je prisedel. Kaj vse sta si povedala, nismo ujeli, vsekakor pa sta bila srečanja oba vesela. Pogovor s klopi pod drevesom v Šmiklavžu se je nadaljeval pozneje v Planinski vasi. O tem več na 15. strani pod naslovom »Pomniki ob cesti«.

(Foto: D. Medved)

MESTNI ZAPORI: VEZ S SVETOM

Za mestne zapore v Celju lahko rečemo, da se modernizirajo. Pravzaprav se odpirajo v svet že od leta 1967, ko so adaptirali prostore. Ze takrat so namenili en prostor za takomenovano »obsojeniško kantino«, kjer pa je bila omejena izbira. Merxova poslovalnica Soča je prevzela prodajo in jo vodila do letošnjega leta.

Iz uprave mestnih zaporov in domskega sveta, ki ga se stavlja zaporniki, pa je prišla pred kratkim pobuda o kulturnejši trgovini, ki bi nudila pestrejšo izbiro artiklov. Poslovanje v zaporih in prodajo je prevzelo podjetje Tehnomercator.

Trgovinca je majhna in lepo založena. V njej lahko zaporniki kupujejo za zasluzek, ki ga prislužijo z delom

v zaporih ali pa z denarjem, ki jim ga pošiljajo sorodniki. Na razpolago imajo mlečne in brezalkoholne pijače, pa tudi artikle za vsakdanjo rabo, predvsem za higieno. Napredaj imajo tudi revije in časopise. V kantini prodajajo dvakrat tedensko in da je bila potrebna, dokazuje vsakokrat vrsta, ki se napravi pred njo.

Trgovinca v mestnih zapo-

rih v Celju pomeni korak naprej v razvoju »obsojeniške samouprave«, ki je bila v Celju v Sloveniji med prvimi. Danes že kaže pozitivne rezultate, saj občutek, da je obsojenec človek in ne samo številka, dviga obsojenčvo samozavest in je tudi osnova samodiscipline, ki pripelje zapornika na pravo pot.

Zdenka Stopar

shop
ZAMLADE
MLADO

VELEBLAGOVNICA T

z urednikove mize

NEKAJ NEJASNOSTI JE Z NASO NAGRADNO IGRO »VASA OCENA«. IME IN PRIIMEK SMO DANES DODALI. RUBRIKA JE SEVEDA ZA VSE BRALCE NT, NAROCNIKE IN NENAROCNIKE. PROSIMO PA, DA VSELEJ IZBERETE SAMO EN SESTAVEK — TISTEGA, KI PO VASI OCENI ZASLUŽI TAK IZBOR. ZELO DRAGOCENI BODO TUDI VASI PREDLOGI, O CEM NAJ VEČ PIŠE MO. ŽELITE VEČ PRISPEVKOV O ŽIVLJENJU MLADINE, O NESREČAH, O CENAH, TRŽNICI, VAŠE SODELOVANJE BO DOBER SMEROKAZ ZA NAŠE REDAKCIJSKO DELO.

AKCIJA NT »JE VSAKO DELO CASTNO« JE VZBUDILA LEP ODMEV. RADI BI SE VASA MNENJA. DANES SMO SE LOTILI OSEBNIH DOHODKOV. ALI VESTE, KOLIKO ZASLUŽITE? NE SAMO TISTO, KAR DOBITE V KUVERTI, AMPAK KAR VAM POBEREJO RAZNI PRISPEVKI. ALI O ODTEGLAJIH DOVOLJ VEMO?

PISEM DOBIVAM V REDAKCIJO VEDNO VEČ. PREDLOGOV PRAV TAKO.

VAS UREDNIK

Šolski zvonček že zvoni

Ne ožmora in ne konca pouka. Toda le še nekaj dni in v ponedeljek se bodo naši otroci prvič v novem šolskem letu odzvali šolskemu zvoncu. Zares. Skrb za najboljše ocene bo marsikomu zameglila pravo vrednost šolanja, učenja, prehoda v neznan svetove učenosti, znanosti, narave in tehnike.

In prav to — ocene ali znanje, to je vprašanje. Naša šola, predvsem sistem preverjanja je še vedno srednjeveško tog. V osnovni šoli v nižjih razredih učiteljem ne moremo odreči objektivnosti. Načinov in možnosti za kontrolo učenčevega znanja je na pretek. Ze v nižjih razredih osnovne šole pa je učitelj že vesel, da pride do štirih ali petih ocen. In nič hudega, tako mnogi pravijo, če sta samo dve med njimi ustni. Mnogo slabše je v srednji šoli. Spraševanje postaja pomemben dogodek, saj dijak mnogokrat dobro ve, kdaj pride na vrsto. Tako mu kampanjski pristop k snovi oblikuje ne le njegov odnos do učenja, ampak mu vsadi še kako nečedno karakterno potezo.

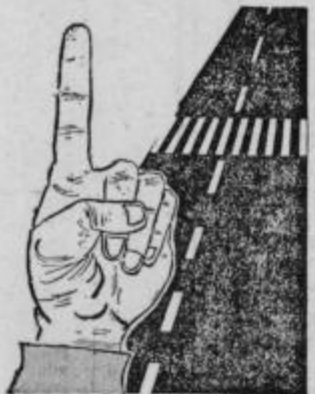
Ne gre za to, da bi sedaj razčlenjali hibe ocenjevanja in preverjanja znanja v naših šolah. To nalogo naj opravi zavod za šolstvo.

Toda — kako doseči več znanja? Ta osnovni poziv sodobne znanstveno-tehnološke revolucije je v neposredni, tanki soodvisnosti z organizacijo in pripravo pouka, s podajanjem učne snovi in s kontrolo znanja. Novih metod v kontroliranju znanja ne bodo prinesli samo drugače, bolj napisani učbeniki. Tudi ne le testne naloge, ki jih premore naša šola sedaj mnogo več kot pred leti. Tudi med učenci in učitelji mora bolj prevladati zavesten odnos do razumevanja snovi, do znanja, do njegovih globlin in poti, ki odpirajo nova spoznanja.

Skupno pretresanje najučinkovitejšega »pridobivanja ocena« bo obojestransko koristno. Poleg kateđrskega spraševanja se morajo vse bolj uveljavljati testne in kontrolne vaje, predvsem pa »ocenjevalne« debate, samostojni nastopi učencev, timsko delo učencev in poglobilvene ure pouka. Cetudi kdaj na račun utešnjega učnega načrta. Nikoli ni modro govoriti, da »preoblikovani učni načrti ne omogoča skokov iz predpisane snovi. Ali živahen pogovor o najaktualnejši temi dneva. Ali hiter preizkus znanja učencev s tem — kaj se bo čez nekaj dni dogajalo v Alžiru. In nagel nalet vprašanj o zadnji snovi.

Naša šola mora dati več znanja. Ta cilj ne leži le na ramenih učiteljev. Ali samo učencev. Tudi starši moramo preprečevati otrokovo neuspješnost, kampanjščino in nestalen odnos do šolskega dela. Samo v tem primeru bo pot do znanja lažja. In tudi s kontrolo ter preverjanjem učenčevih prizadevanj bo mnogo manj težav.

J. V.

VARNO ČEZ CESTO

Izobraževanje odraslih

PREDRAGO IN ZAMUDNO

Izobraževanje odraslih bo po odločitvi ustavnega sodišča, da mora biti osnovno šolsko izobraževanje tudi za odrasle brezplačno, dobilo najbrž nekaj novih oblik in razsežnosti. Izobraževanje odraslih v srednjih in višjih šolah pa bo ostalo prejkot slej nespremenjeno. Prav tu pa je v našem šolskem sistemu nekaj ovir, ki onemogočajo hitro in učinkovito izobraževanje ob delu. Ze v višjem šolstvu so spodsrljali, ko morajo npr. učitelji s petletno srednjo šolo predelati ves program, enako kot tisti maturanti, ki prihajajo zdaj iz štiri letnih srednjih šol. Se huje pa je to v srednjem šolstvu, kjer morajo skoraj brez izjem štiri leta hoditi v tehnično večerno šolo tudi taki slušatelji, ki so predhodno že končali poklicno šolo enake ali podobne stroke.

Izobraževanje odraslih je pri nas neizogibna nujnost, v katero nas prisiljuje slaba izobrazbena struktura v delovnih organizacijah. Vendar pa vsaka delovna organizacija teži za tem, da bi se njeni delavci čim hitreje prebili do kvaletetnejšega znanja. To je povsem razumljivo, saj lahko na delovnem mestu in v družbeno političnih organizacijah zahtevajo maksimalne napore šele takrat, ko človek ni časovno, materialno in psihično obremenjen z mnogimi skrbmi v zvezi s šolanjem. Tudi družine lahko več pričakujejo od svojih očetov ali mater, kadar niso obremenjeni z dodatnimi skrbmi in odsotnostjo zaradi šolanja. Vendar pa prav šolski sistem onemogoča dovolj hitro pridobivanje izobrazbe. Sedaj

je stvar taka, da morajo izučeni delavci, kot so šivilje, mizarji, strojni mehaniki in pod. ponovno sestiti v prvi razred srednje šole, če hočejo postati tekstilni, lesni, strojni ipd. tehniki. Tako dejansko opravljajo dve maturi: eno v poklicni šoli, drugo pa v tehnični, in opravijo najmanj sedem let v šolskih klopih, da postanejo tehniki. Seveda bi bili lahko odšli v tehnične šole tudi takoj po končani osnovni šoli, vendar pa je mnogo šole niso odšli, ko so se odločali za poklic.

Ker se v večernih šolah izobražuje mnogo ljudi in ker je vse več ugovorov, da traja to šolanje predolgo, smo naredili analizo stanja za celjsko regijo. Ugotovljeno je, da se lahko vpišejo kandidati za tehnike v glavnem v prvi letnik večernih tehničnih šol, edino na tehnični srednji šoli v Celju se lahko vpišejo naravnost v drugi letnik tisti, ki so z odličnim uspehom naredili maturi poklicne šole enake stroke. Na vseh srednjih šolah se izobražuje 410 odraslih (vsi podatki so za šolsko leto 1972-73), med katerimi jih je kar 388 v rednem delovnem razmerju, nekateri pa so morali delo opustiti, ker ne bi zmogli študija in službe. Nekaj je celo takih, katerim delovne organizacije niso dovolile šolanja in so zato zapustili delovno mesto. Kar 256 je med večerniki takih, ki so predhodno že končali poklicno šolo podobne ali enake stroke. Večina jih je starih do 35 let, torej so v tisti dobi, ko imajo največ ener-

gije, ki bi jo na delovnih mestih in doma še kako koristno izrabili, če je ne bi štiri leta oddajali drugam.

Pri šestih ustanovah, ki izobražujejo odrasle v štiri letnih srednjih šolah, je tudi šolnina kaj različna. Najnižja je na srednji šoli za zdravstvene delavce v Celju, in sicer 1.200 dinarjev letno, na drugih šolah pa se giblje od 2.055 do 2.900 dinarjev letno. S tem denarjem ima večina slušateljev plačana predavanja, izpite in knjige. Zanimivo je, kdo ta sredstva prispeva. Delovne organizacije imajo namreč sklade za izobraževanje, v katere morajo obvezno izdajati del sredstev od osebnih dohodkov. Vendar pa večina večernikov plačuje šolnino sama, saj mora seči v lastni žep ponjo 256 ljudi, nekaterim delovne organizacije delno pomagajo, samo 144 pa v celoti plačajo šolnino.

Da bi se tako nemogoče stanje v srednjem šolstvu odpravilo, so vse večji pritiski na poenotenje srednješolskih učnih načrtov. Strokovnjaki menijo, da bi se dalo vsaj v prvih dveh letih poenotiti učne načrte za splošno izobraževalne predmete v vseh srednjih šolah, za nekatere strokovne predmete pa v vseh srednjih šolah podobnih strok. Zavod za šolstvo SRS je že storil prvi korak v raziskavo možnosti za poenotenje učnih načrtov. Upajo, da bi lahko že v enem letu izdelali take načrte in jih tudi kmalu preizkusili v praksi. Vsekakor bo to v prid delovnih ljudi in tudi dijakov srednjih šol, ki bodo lahko prehajali iz razreda v razred podobnih šol, ne da bi pri tem izgub-

ljali dragoceni čas enega, dveh ali celo treh let. Ugotovljeno je namreč, da se da doseči enako kvaliteto znanja ob dobro organiziranem šolanju v krajšem času kot zdaj. Za tehnike je namreč potrebno štiri letno šolanje v srednji šoli in tri letne izkušnje poklicne šole so prav gotovo nekaj vredne. Dalo bi se trditi, da je sedemletno šolanje v srednji

šoli, kakršnega imamo spremembi kvalifikacije, da, proči vržen čas in nar. Pa še to: če bi se učeni delavci lahko hitro izšolali za višjo kvalifikacijo bi se jih prav gotovo ne odločalo za dodatno izobraževanje in tudi delovne organizacije bi v tako šolanje rajše napolile svoje delavnice.

JOZE LIPIČ

KMET-HMELJAR

Ivan Cetina je doma iz Spodnjih Grušovelj in je med večjimi hmeljarji v dolini. Obiskali smo ga in ga poprosili, naj nam kaj pove o svojem delu: »Prav sedaj je čas, ko imamo savinjski kmetje — hmeljarji največ dela. Pospravljamo namreč letošnji pridelek hmelja. Hmelj obiramo strojno že drugo leto. Prav zato mislim, da bo pridelek nekoliko slabši kot lani. Če bomo hoteli, da zmanjšamo škodo, ki jo povzročamo hmelju s strojnimi obiranjem, bomo morali v prihodnje količino umetnih gnojil hmelju skoraj podvojiti. Imam 2 ha hmeljskega nasada z 9000 sadikami. V naši strojni skupnosti obiramo trije kooperanti

in delo teče nemoteno. Ker stroji ni tako povsem izkoriščen, obiramo hmelj še za enega hmeljarja. Poleg hmeljarjenja se ukvarjam še z živinorejo.

T. TAVČAR

Ustavno kramljanje

Učenčev položaj v novi luči

Rekli smo, da naj ne bi prepisovali posameznih določil ali členov ustave. Potem je pač bolje, da si osnutek vsak sam prebere in si ga razlaga, kot hoče. Naloga časopisnih povzetkov in razmišljanj o slovenskem osnutku ustave pa mora dati nekaj več. Vsaj spodbuditi k razmišljanju. K pritrjevanju ustavnim določilom ali pa k iskanju novih formulacij. Vendar pa so nekatere ustavne novosti, denimo, toliko privlačno in sveže nove, da kar silijo k dobesednemu prepisu.

Ustavil se bom pri ustavnih opredelitvi učenčevega in študentovega položaja v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Ustavno besedilo pravi takole:

Da bi razvijali osebnost učencev in študentov ter odgovornost za njihov razvoj, kakor tudi da bi dosegli čim večje uspehe v vzgoji in izobraževanju, se v šolah in drugih vzgojno-izobraževalnih zavodih in organizacijah organizirajo razne oblike samouprave učencev in študentov.

O skupnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja odločajo v osnovni šoli učitelji skupaj z učenci ter njihovimi starši, na način, določen z zakonom.

Način in pogoje za ureditve samoupravnih pravic in dolžnosti učiteljev, študentov in učencev srednjih šol določa statut šole oziroma druge vzgojno-izobraževalne organizacije v skladu s samoupravnim sporazumom in z zakonom glede na njihovo aktivno vlogo in uspehe v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Ta zadnji del 94. člena v ustavnem osnutku v jedru pove mnogo več, kot pa morda navidezno kaže. Z njim so kronana večletna prizadevanja slovenske mladinske organizacije, ki je zelo natančno opredelila položaj pedagoga in učenca, torej dveh subjektov, v delovnem procesu v šoli. Pri doseganju delovnih rezultatov v samoupravnih delovnih organizacijah, v šoli.

Danes ni skoraj nobenih nespornostov več o tem, kako moramo razumeti družbeno zahtevo o enakopravnem sodelovanju dveh osnovnih nosilcev dela in življenja v šoli — učitelja in učenca. Učenčev vlogo nosilca smo že pred tremi leti razumeli predvsem tako, da učenec zavestno in ustvarjalno sodeluje z vsemi šolskimi dejavniki pri uve-

lavljanju in uresničevanju programa in nalog šole. A prav tako tudi pri odločanju o vseh bistvenih vprašanjih življenja, dela in odnosov v šoli.

Zapisali smo misli o samoupravljanju kot pedagoškemu načelu in v celovitosti samoupravljanja v šoli, o samoupravljanju kot družbeno-ekonomskem odnosu. Šola resda uči in vzgaja za samoupravljanje. A naša šola mora spodbujati in sproščati učenčevu samoupravno vlogo in dejavnost že v tem trenutku. V šoli. V skladu z učenčevim delom in pravicami ter dolžnostmi, ki iz tega izvirajo.

Kritizirali smo dvojnost samouprave v šolah — to, da imamo samoupravo učencev in samoupravo zaposlenih. Kot da v šoli ni enotnega delovnega procesa in kot da ni najcelovitejši delovni in družbeni odnos na šoli odnos med učencem in pedagogom. Bilo pa je nedvoumno poudarjeno, da moramo v strukturi samoupravnih pravic in dolžnosti upoštevati nujnost nekaterih razlik med pravicami pedagoga in učenca, ki izhajajo iz pedagoškega delovnega razmerja in njegove družbene odgovornosti.

Iz teh predpostavk je tudi raste model samoupravne organiziranosti na srednjih šolah. Res se zakoni niso dosti spremenili. Vendar sedaj ustavno besedilo, vsaj s predlagano formulacijo, nekaj sprememb obljublja.

Lahko bi se odločili za tako samoupravno zgradbo, ki bi ji temelje predstavljale razredne skupnosti, oddelčne skupnosti in iz njih zrastle šolske skupnosti. Šolska skupnost bi bila torej samoupravna skupnost šole in bi povezovala vse učence, zaposlene in delegate staršev. Razumljivo je, da bi morali v taki varianti izredno uveljaviti razredno skupnost kot temeljno organizacijsko, pedagoško in delovno celico skupnega sodelovanja osnovnih subjektov (učitelja in učenca) delovnega procesa v šoli.

Zaposleni bi imeli v okviru šolske skupnosti svet zaposlenih delavcev in bi obravnavali na teh sejah njihove izvirne pravice in dolžnosti. Sicer pa bi bil osrednji centralni organ šolske skupnosti svet — sestavljen iz delegatov učencev, učiteljev, staršev in zainteresiranih. Navedena obdelava te zamisli bi pokazala na mno-

ge prednosti, spodbudila pa bi tudi mnoge ugovore. Ustavno besedilo res prepušča statutu, kako bo opredeljen učenčev položaj. Toda — govori o skupnem odločanju. Tudi delegacija šole bo skupna. Zakaj ne bi več dijakov-delegatov sodelovalo v samoupravnih interesnih skupnosti? Ali morda tudi vsaj eden v enotnem zboru združenega dela? Ali v kulturno-prosvetnem, če se bomo odločili za več zborov?

Pomembno je tisto navodilo ustavnega teksta, ki nakazuje »skupno odločanje«. Čeprav formulacija, ki govori o »raznih oblikah samouprave učencev in študentov«, vendar ne zadovoljuje. Saj do morda kdo misli, da se spet zavzemamo za dve vrsti samouprave v šolah.

Samoupravna organiziranost vzgoje in izobraževanja na ravni občine ali v skupščinskem sistemu mora rasti iz enotne samoupravne zgradbe v šoli. Na osnovi izhodišča o spremenjenem samoupravnem položaju učenca in učitelja, dveh združenih nosilcev vzgojno-izobraževalnega dela v šoli.

J. Volfand

Šmarje pred praznikom

ZAVIHANI ROKAVI

...ano je, da je bil v lan-
...letu v občini Šmarje
...Jelšah izveden referen-
...Bilo je namreč potreb-
...nabrati sredstva za popra-
...in izgradnjo cest ter za
...najnujnejše objekte.
...so del zastavljenih na-
...že uresničili. O tem
...se pogovarjala s tajni-
...Krajevne skupnosti
...Ivanom Pečnakom.

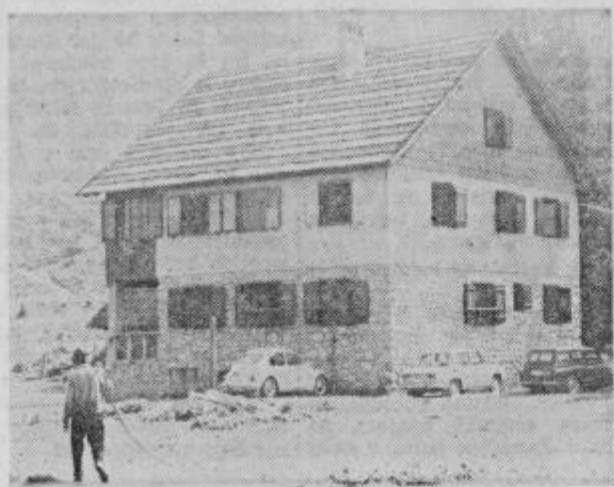
...je, veliko je že bilo
...Tako smo popra-
...stevine ceste in se do-
...o nadaljnjem delu.
...programu je, da bi se do
...leta čimprej usposobi-
...le ostale ceste, kajti pro-
...je tudi na našem področ-
...redno gostejši. Ker gre ve-
...sredstev za popravilo, bo
...izgradnjo novih cest osta-
...razmjerna vsota denarja. Kra-
...skupnost je odločila na
...da se za vsak kilomet-
...vaških cest, ki so potreb-
...popravila, odredi 200 sta-
...tisočakov. Ta povprečni
...se je določil glede na
...skupnosti, ki jih ima krajevna
...skupnost.»

...Krajevna skupnost,» je na-
...Ivan Pečnak, »ima
...svoj vodovodni odbor in
...načrtu izgradnjo nove-
...vodovoda iz Rudice pre-
...tinskega, Sedovca in Je-
...do Šmarja. Postavljeno
...je nekaj rezervarjev.
...glavnega vodovoda bi po-
...polagali vodovod še na
...Zibike in na drugo
...proti Vinskemu vrhu
...Ivan Pečnak je
...povedal, da je bila za od-
...glavnega vodovoda do
...vrha izvedena de-
...akcija, v kateri je so-
...JNA iz Maribora in
...domačih prostovolj-
...»Take akcije so vedno
...ine in zaželjene.»

občina Šmarje prispevala stari milijon dinarjev.
Zelo malo je bilo storjenega na področju kulture. Bilo je predvideno, da se del prispevka iz referenduma porabi za izgradnjo kulturnega doma v Šmarju, kar bi bilo vsekakor velikega pomena za celotno področje šmarske občine. V domu bi organizirali razne kulturne prireditve. Istočasno bi bila v tej stavbi kinodvorana in tudi sejna soba. Končno bi prišli na svoj račun tudi mladi, ki bi dobili prostore za svoj klub, tako pa je zdaj mladina prepušče-

na cesti — skratka nima svojih prostorov. Mladina odhaja v mesta. Izgradnja kulturnega doma v Šmarju je torej zelo potrebna, vendar je zaenkrat ostelo vse le še pri besedah.
Trenutno so šmarčani prikrajšani tudi za kino. Skromno dvorano zdaj obnavljajo. Dela bodo predvidoma končana v jesenskih mesecih. Znano je, da v Šmarju gradijo tudi novo osnovno šolo. Večji del sredstev zanjo je dala RIS. Šola je sicer šele v začetnem stadiju — zgrajena bo do 1975. leta.

Dograjen in tehnično predelan pa je dom upokojenec. V naslednjih štirinajstih dneh bo vselitev. Ta dom so gradili iz sredstev pokojninskega sklada. Pomagala sta še občina in stanovanjski sklad. Vsekakor je to razveseljiva novica za vse, ki so ta dom dolgo čakali. V jeseni bodo prišli na svoj račun tudi šolarji. Temeljna izobraževalna skupnost je namreč prevzela v adaptacijo bazen, ki je potreben učencem za pouk plavanja. Do jeseni bodo vsa dela izvršena. Postavljena bo tudi slačilnica. V poletnih dneh naj bi plavalci učenci dve uri dnevno in bi se tako usposobili čimveč mladih plavalcev.

Planinska koča na Menini

»Doslej je bilo porabljenih preko 10 starih milijonov samoprispevka — ta sredstva so še neizkoriščena,» je dejal marljivi tajnik Krajevne skupnosti.

Veliko je bilo storjenega, veliko del še čaka na odločitve in začetek — problem pa je vselej s sredstvi. Ta vedno usahnejo. Pa vendar v Šmarju še traja vroče poletje z zavihanimi rokavi. Krajevna skupnost in seveda tudi ostali se trudijo, da bi bilo čimveč del izvedenih še v letošnjem letu, zato pričakujejo vročino še v jeseni. In seveda zavihane rokave!
MARINA KOCEN

VPRAŠANJE JAVNEMU DELAVCU

TOVARIŠ IGNAC KOROŠEC, Štore!
Izvedeli smo, da ste na zadnji — razširjeni seji komisije za lepši izgled Štor po skoraj dveh letih uspešnega delovanja odstopili zaradi preskromne odzivnosti Železarne Štore za ureditev lepega in zdravega okolja. V času, ko je v družbi vse bolj postarjana zahteva po varstvu okolja, se nam zdi vaš odstop preuranjen, zlasti še, ker vemo, da ste pred mnogimi leti izredno uspešno vodili akcijo za ureditve Štor, posebej pa Lipe. Menimo, da bi morali pri tako koristnem delu, ki je v Štorah nujno potrebno, združiti vse za enotno akcijo, ne pa, da omahujemo pred posamezniki, ki velikokrat ne vidijo drugega kot sebični kratkotrajni interes. Zato vas sprašujemo o vzrokih odstopa in zakaj niste mogli združiti vseh sil, da bi bile Štore lepe, urejene in zdrave?

TOVARIŠ STANE SOTLER, DIREKTOR SPLOŠNEGA SEKTORJA ŽELEZARNE ŠTORE
Štore se ne morejo ponášati s preveč lepim izgledom, niti ne zdravim (voda in ozračje) okoljem, ki bi ga delavec, ki že itak težko dela, moral v svojem prostem času uživati. Ker so zdrave, veselje, dobro počutje osnova večjega delovnega učinka, vas kot najbolj odgovornega za to področje v Železarni Štore, sprašujemo: Železarna po ustnih dogovorih v Celju za svojo stanovanjsko enoto, ki ni majhna, ne plačuje zemljiškega prispevka, niti ne komunalnega, zato pa bi morala prevzeti celotno komunalno ureditev kraja. Zamina me, koliko znašajo te »oprosčene davščine« letno in koliko je Železarna te »oprosčene davščine« oplenitila s svojimi sredstvi in jih investirala na Lipi — v Štorah. Zanima nas tudi, kdaj je vaš centralni ali pa obratni delavski svet obravnaval program družbenega standarda, ki zadeva stanovanjsko politiko in zdravo okolje, in kaj je bilo sklenjeno?
Prepričani smo namreč, in to potrjuje zadnji odgovor Marjana Ašiča, da so nekateri gluhi za varstvo okolja in da moramo obogatiti prizadevanja za boljše ureditve okolja. To je sedaj tudi človekova ustavna pravica in naša skupna dolžnost.
Uredništvo NT

Žalec

OSNUTEK JE ŽE V NOVEM

V Zalcu so že pripravili osnutek občinskega statuta. Uskladitev z ustavnimi spremembami ni bila lahka, saj so morali iskati izvršne re-

šitve. Njihov osnutek statuta je med prvimi na celjskem območju. V javno razpravo ga bodo dali v teh dneh. O njem pa bodo obširno spregovorili tudi na 42 razpravah o obeh osnutkih ustave v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah.

Poglejmo nekaj bistvenih značilnosti osnutka, o čemer smo se menili z Jožetom Janom.

Skladno z delegatskim načelom in predvideno sestavo občinske skupščine v žalski občini predlagajo dva zbora — enotni zbor združenega dela in zbor delegatov krajevnih skupnosti. Prvi bo štel 53, drugi pa 43 članov. Pri izbiri delegatov za zbor krajevnih skupnosti so za izhodiščno merilo upoštevali število občanov v posamezni krajevni skupnosti. Tam, kjer živi več kot 3000 prebivalcev, bodo izvolili 4 delegate. KS z 2000 do 3000 občanov bo volila tri delegate, s 1000 do 2000 pa po dva delegata v skupščinski zbor krajevnih skupnosti.

V delovnih organizacijah bodo izvolili delegate za enotni zbor združenega dela po enakem ključu. Le da bodo poleg števila zaposlenih upoštevali tudi družbeni proizvod. V ta skupščinski zbor bo dalo gospodarstvo 35, zasebni sektor 3, kooperacija 6 in družbene dejavnosti z upravnimi oziroma državnimi organi 9 delegatov. V delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih bodo izvolili petčlanske delegacije. Mandat članov bo štiri leta. Če pa se bodo v statutu odločili za odgovornejšo vlogo delegacije, ki ne bi delegirala samo v skupščino, temveč tudi v interesne

skupnosti in druge zunanje samoupravne ravni, potem bodo najbrž delegacije številnejše.

Pomembno mesto v osnutku statuta so odmerili položaju krajevnih skupnosti. Druženemu načrtovanju, družbenemu dogovarjanju in samoupravnemu sporazumevanju, svetu predstojnikov upravnih organov in drugim ustavnim določilom, Osnutek pa predvideva, da bi profesionalno delo opravljala dva izvoljena skupščinska delavca — predsednik občinskega sveta in predsednik občinske skupščine.

Navedene rešitve predstavljajo le droben del povzetka iz žalskega osnutka občinskega statuta. Na to, kaj bo pokazala javna razprava, bomo morali še počakati. V krajevnih skupnostih žalske občine bodo začeli z ustavno razpravo 7. septembra, in sicer najprej v Letušu, Libojah in Sečah. Nato 9. septembra v Vinski gori in Galiciji, 14. pa v krajevnih skupnostih Zalec in Trnava. Največ razprav bo 16. septembra — v Andražu, Braslovčah, na Gomilskem, v Gotovljah, Grižah, Petrovčah, na Polzeih, v Preboldu, Poničju, Taboru, v Sempetru in na Vranskem.

Za razprave v krajevnih skupnostih so v Zalcu zadolženi: Ivan Robič, Vlado Plaskan, Franc Lednik, Stane Jurjevec, Mojca Nahtigal, Ciril Prezelj, Janez Kroflič, Vlado Gorišek, Jože Zajc, Jože Cerjak, Janez Meglič, Franci Ježovnik, Milan Zabajnik, Ivan Glušič, Zorka Godler, Joško Rozman, Jože Jan, Jana Naglič, Franc Vidmar, Peter Fajlič, Alojz Selan, Veno Satler, Doife Naraks, Ivan Zabkar, Metoda Uranjek, Stane Lesjak, Karel Kač in Jože Cerovšek.

Velenje - modni salon

V NOVEM

»Modni salon« v Velenju, ki je TOZD v okviru Komunalno obrnne centra Velenje, je te dni dočkal pomemben dogodek. Nad 100 krojačic in šivilj se je pred dnevi preselilo iz prejšnjih prostorov v novo delovno halo, ki je že kar cela tovarna.

Modni salon je bil ustanovljen iz obrnne delavnice v družbenem sektorju, kjer je bilo zaposlenih 18 delavcev. Pred desetimi leti se je delavnica pripojila h KOC Velenje. Od takrat se je podjetje okreplilo in postavilo na lastne noge. Zdaj je zaposlenih že 130 delavcev, do konca leta pa jih bodo sprejeli v delovno razmerje še nadaljnjih 50. To bodo predvsem dekleta, ki so končala obvezno šolanje in bodo opravila poseben tečaj, kjer bodo pridobile polkvalifikacijo. Ta, pretežno ženski delovni kolektiv, ima zaposlenih tudi pet krojačev, sicer pa je prek 100 delavk kvalificiranih (krojačice ali šivilje).

Glavni proizvodni artikel so ženske in dekliske bluze, v dodatni proizvodni program pa vključujejo izdelavo kopalok, spalnih srajc, pižam in modnih hlač. 80 % konfekcije prodajo na tujem tržišču, v glavnem v Zahodno Nemčijo, ostalo proizvodnjo pa v modne trgovine ter botiqe v večje trgovske hiše pri nas.

Kolektivno omogoča prodajo in

izvoz »TOPER« iz Celja, s katerim imajo že vrsto let pogodbeno poslovno-tehnično razmerje. To sodelovanje je izredno plodno in tovariško, kot je povedal direktor »Modnega salona«. Lahko je za zgled marsikateremu podjetju, ki ima podobna medsebojna razmerja.

Pred dobrim tednom so se delavke iz utesenjenih prostorov preselile v novo, moderno opremljeno proizvodno halo, kjer bodo imele neprimerno boljše pogoje za delo ter za doseganje še boljših rezultatov. Polovico celotne 4 milijonske investicije so delavci pokrili s svojimi sredstvi, polovico pa je kredita ljubljanske banke. Tako veliko naložbo je zmogel kolektiv le zaradi samoodrekanja pri OD in velike delovne vneme ter discipline.

Nova hala je začela poskusno obratovati prejšnji teden. Uradna otvoritev pa naj bi bila v mesecu septembra, in sicer povezana s prikazom doseganega dela ter z modno revijo.

Omembe vredno je tudi dejstvo, da pri selitvi niso izgubili niti ure časa, ker je priskočila na pomoč mladinska organizacija KOC s svojimi mladinci.

Delavkam »Modnega salona« iz Velenja želimo v novih prostorih še več uspeha.
PEPI MIKLAVC

Pred dobrim tednom so se preselili v novo in sodobno opremljeno halo

OBVESTILO

nekdanjim aktivistom OF

KOZJANSKEGA OKROŽJA

V nedeljo, 2. septembra 1973, bo ob 10. uri v Kozjem

zbiranje aktivistov OF

Skupščine občin: Brežice, Krško, Sevnica, Laško, Sentjur pri Celju in Šmarje pri Jelšah bodo podelile

DOMICIL

nekdanjim aktivistom, ki so v času NOB delovali na teritorialnih območjih takratnega Okrožnega odbora oziroma Okrajnih odborov OF: Radeče—Zid. most, Laško—Rimske Toplice, Jurklošter, Planina—Sevnica, Rogatec, Senovo—Blanca, Videm—Brežice, Šmarje in Pilštajn.

Vabimo vse aktiviste NOB iz Kozjanskega okrožja, borce Kozjanskega odreda, XIV. udarne divizije ter drugih enot NOV in POS, mladino in občane k udeležbi na zbiranju.

Aktiviste, ki jim zaradi pomanjkanja naslovov ne bo mogoče poslati pismenih vabil, vabimo s tem obvestilom. Istočasno jih naprošamo, da pošljejo sedanje naslove bivanja, rojstne podatke, partizanska imena, čas delovanja za NOB, kje, itd.

Podatke o aktivistih kozjanskega okrožja zbirajo OK SZDL: Brežice, Krško, Sevnica, Laško, Sentjur pri Celju in Šmarje pri Jelšah. Na dan zbiranja bo podatke sprejemala informacijska pisarna v Kozjem.

Vabljeni! Na svidenje v Kozjem!

Odbor aktivistov OF kozjanskega okrožja

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

— Savinjski magazin v Zalcu je dosegel v prvem polletju 54.881 tisoč din celotnega dohodka. Torej skoraj 5,5 stare milijarde, kar je za 31% več kot v istem obdobju lani. Dohodek pa so si povečali za 15% in je bil čez šeststo starih milijonov. Tudi ostanek dohodka je ugoden in znaša 166 starih milijonov. Vse te rezultate so v Savinjskem magazinu dosegli ob malenkostnem povečanju števila zaposlenih. Lani je štel kolektiv 242 članov, letos pa 260. Zanimivo pa je, da v prvem polletju delavci Savinjskega magazina zaslužijo manj kot ob lanski polovici leta. Poprečni izplačani osebni dohodek je letos 1.843 din, lani pa je bil 2.000 din.

xxx

— Ali že veste, da so gostinske delovne organizacije v družbenem sektorju v celjski občini v letošnjem prvem polletju prodale 726.627 litrov piva, 214.877 litrov vina, 23.537 litrov žganja, 66.660 litrov drugih žganih pijač, 5.332 litrov sadnih sokov, 66.396 litrov vira sokov in 242.592 litrov drugih brezalkoholnih pijač. Tudi poraba mineralne vode se je povečala. Letos smo jo popili že 233.282 litrov. In sedaj poglejmo primerjave s prodajo teh pijač v letu 1972. Manj popijemo vina, žganih pijač in sadnih sokov. Poraba ostalih pijač pa je v porastu.

xxx

— Obrtni center ZARJA v žalski občini dosega letos dobre ekonomske rezultate. Lani je izkazoval celotni dohodek 9.595 tisoč din, letos po šestih mesecih pa 13.713 din ali 43% več. Dohodek je znašal 5147 tisoč din, ostanek dohodka pa je nekaj manjši kot lani. Število zaposlenih se je v Zarji zvišalo od lanskih 198 na 231 zaposlenih, to je za 17% več.

V žalskem gospodarstvu pa so na novo letos zaposlili za 5% več delavcev.

xxx

— V celjskih trgovskih delovnih organizacijah so dosegli v obdobju januar-junij 2.159 din poprečnega osebnega dohodka. Največ zaslužijo v Zavodu za napredek gospodarstva — 3.350 din na zaposlenega. Nato pa sledijo Reklama Celje (2.865 din), Tkanina (2.467 din), Slovenija Merkur (2.379 din), Kovinotelna (2.340 din), Avto-servis in remont (2.293 din), Avtomotor (2.266 din) in ostali.

Toper

PREVEČ OBREMENITEV

Celjska tovarna TOPER postaja iz leta v leto večja. Po združitvi z Elegantom se je Topru pred dnevi priključila tudi slovenjegraška tovarna PREVENT. Tako bo združeno podjetje zaposlovalo močno čez tisoč delavcev, letni bruto produkt pa bo dosegel okrog 20 starih milijard. O tem, kakšen je sedanj položaj te tekstilne delovne organizacije, in kakšne načrte snujejo, smo se pogovarjali z Markom Jezernikom, direktorjem Topra.

Kakšna je vaša ocena polletnih gospodarskih gibanj? Lahko navedete tudi konkretne številke?

Marko Jezernik: V skoraj vseh važnejših kazalcih se gibljemo v okviru družbenega plana podjetja. Na tržišču so nastale motnje, ki negativno vplivajo na naše poslovne rezultate. Predvsem se nam pozna zaostrena politika glede obratnih sredstev v trgovini. Trgovina nam je storinjala vsa naročila, kjer smo dobavo kasnili. Za nepoštovanje rokov pa nismo bili sami krivi. Imeli smo težave z reprodukcijskim materialom — z blagom za damsko in športno konfekcijo. Spremenjen devizni režim in slabo delo naše administracije je povzročilo, da je blago ležalo v carinskih skladiščih. Prišlo je do zastojev v proizvodnji in do hitrih preusmeritev. Zaradi tega pa so nam sedaj narasle zaloge v materialu in v izdelkih. Reprodukcijski material, ki bi ga morali dobiti marca, smo dobili nekaj mesecev kasneje. Podatki pa so taki: dohodek povečujemo za 7%, realizacija je okrog 7 milijard in smo nad planom. Dohodek na delavca znaša 46.729 din. Imamo nekaj dobička in pospešeno amortiziramo. Če govorim o storilnosti, pa moram reči, da bomo morali izboljšati organizacijo dela in urediti delovne razmere.

Kateri naloge ali cilje nameravate izpeljati do konca leta?

Marko Jezernik: Najvažnejše je, da redno izpolnjujemo obveznosti do kupcev. Pripravljamo se že za leto 1974. Na trg bomo poslali nov proizvod — smučarske čevlje. Prihodnje leto bo stekla proizvodnja čevljev. Tega proizvoda manjka. Naši čevlji bodo stali od 400 do 1.400 din. Raziskujemo možnosti proizvodnje smuči. Zavedamo se vse večjega razvoja rekreativnega športa in v tem vidimo možnosti. Snujemo

službo za raziskavo trga. Ustanovili bomo svetovadni organ iz sodelavcev mariborske visoke ekonomske komercialne šole. Pomagal nam bo pri ocenitvi različnih projektov. Menimo, da bo to odlična povezava teorije s prakso in obratno.

Ali načrtujete kakšne večje naložbe?

Marko Jezernik: Da. Poleg sedanje tovarne smo začeli pred dnevi graditi nove proizvodne prostore v velikosti 4.600 m². Celotno proizvodnjo bomo preselili, upajmo, da že v decembru letos, v novo

halo. Staro pa bomo usposobili za skladišče. Poleg možnosti za racionalno tehnologijo bo nov objekt omogočil tudi boljše delovne razmere. Razsvetljava, air condition. Naložba bo znašala 1,3 stare milijarde. Prihodnje leto bomo pa namenili za strojno opremo okrog 650 starih milijonov.

Kako ocenjujete uspešnost integracijskih procesov z Elegantom in Preventom?

Marko Jezernik: Kljub drobnim nesporazumom smo z Elegantom vendar že konkretno začeli urediti asortiment za tržišče. Letos bo dal Elegant na trg že prvo kolekcijo izdelkov iz Mc Gregorjeve konfekcije. Za Prevent lahko rečem vse najboljše. Za sancijsko podjetje smo s krediti in sami zagotovili čez storo milijardo. Prevent se bo izrazilo preusmeril v proizvodnjo zimskih in letnih smo, da bodo te povezave usnjene konfekcije in obdržal kar je sedaj dobro delal — to, usnjeno konfekcijo. Prepričani smo, da bodo te povezave uspešne.

Kako pri vas občutite obljubljeno politiko razbremenjevanja gospodarstva?

Marko Jezernik: Zai povedati, da obremenitev račša, namesto da bi upali. Med letom so nam pisali celo nove zakonske obveznosti (sredstva za železo, povišana stopnja za razvite, davek na dohodek itd.). Letos plačujemo milijonov več obveznosti lani. Samo v prvem polletju za 80% več kot lani. Kar bo, ne vemo. Če govorimo o razbremenitvi, ne obremenimo. Če pa že moramo, bomo to pravočasno. Zlasti ne za nazaj.

Tudi pri vas ste že predložili predlog samoupravnega sporazuma. Kakšno samoupravno organiziranost predvidevate?

Marko Jezernik: Ustanovili bomo devet temeljnih organizacij združenega dela — ško perilo, damsko perilo, težko konfekcijo, izdelavo oblačil po meri, kemična stilnica, obrat Sentjur, Prevent, športna konfekcija, skupne službe. Kot neposredne oblike samoupravljanja predvidevamo samoupravne skupine, zbor delovnih organizacijskih enot, niso TOZD in zbor delovnih ljudi v TOZD. O samoupravnem sporazumu bomo še pravljali.

Celjsko gospodarstvo

RED IN INTEGRACIJA

V eni izmed zadnjih števil NT smo predstavili nekaj potez polletnih bilančnih rezultatov celjskega gospodarstva. Nekateri znaki kronične bolezni relativnega zastoja v poslovanju delovnih organizacij še niso ozdravljeni. To še posebej velja za kovinsko industrijo. Da smo želeli nadrobneje spregovoriti o letošnjih gibanjih v gospodarstvu, pa je še en razlog. Oddelek za gospodarstvo in družbene službe pri celjski občinski skupščini že nekaj mesecev dela pod vodstvom novega načelnika. Risto Gajšek, ki je bil prej direktor poslovnega združenja »Koneks«, sedaj bdi nad številkami, gibanji, načrti in problemi gospodarstva v celjski občini.

Povprašali smo ga za nekaj bistvenih značilnosti trenutne gospodarske dejavnosti, o vlogi oddelka, o akumulativnosti gospodarstva, o možnostih razvoja celjskega gospodarstva in o drugem.

xxx

Kaj kažejo polletni rezultati gospodarjenja v celjski občini in kakšne so perspektive? Ali kaže kovinska industrija znake življenja?

Risto Gajšek: Polletni finančni podatki kažejo, da se je celotni dohodek celjskega gospodarstva povečal za 27,5 odstotka, medtem ko je dohodek zaradi rasti materialnih stroškov večji le za 22,5 odstotka. Sredstva za osebne bruto dohodka so večja za 19,4 odstotka. Seveda pa so dosežki po posameznih dejavnostih različni. Če primerjamo rast celotnega dohodka in dohodka po dejavnostih, izkazujejo industrija, gradbeništvo in stanovanjska ter komunalna dejavnost ugodnejši porast dohodka, vse ostale dejavnosti pa so v večjem ali manjšem zaostajanju.

Fizični obseg proizvodnje je večji za 9,5 odstotka, vendar

je še vedno pod ambicijami družbenega plana.

Del kovinske industrije se še ni izkopal iz težav, zato je njen fizični obseg proizvodnje še vedno okoli 5 odstotkov izpod dosežkov preteklega leta. Najboljše rezultate sta dosegli kemična industrija in industrija gradbenega materiala.

Napačno bi bilo presojati položaj gospodarstva le na osnovi kazalcev, ki merijo porast ali padec proizvodnje in celotnega dohodka v razmerju do preteklega obdobja. Pomembnejše je primerjanje rezultatov v razmerju do slovenskega gospodarstva, zlasti pa v razmerju do planskih obveznosti. Tovrstne analize bodo izdelane, ko bo skupščina razpravljala o izvrševanju kratkočrnega in srednjeročnega družbenega načrta.

Na področju izvoza ugotavljamo hiter vzpon, saj je izvoz za 33,9 odstotka večji in se približuje dokaj zahtevnim planskim obveznostim. Perspektiva razvoja celjskega gospodarstva je dobra, zlasti če bodo delovne organizacije hitro in pravilno aktivirale znatna kreditna sredstva, ki so bila odobrena v zadnjem času. Zavedati se moramo velike odgovornosti, ki jo uporabniki teh sredstev sprejemajo do delavskega razreda.

Kateri so glavni problemi sedanjega trenutka v celjskih gospodarskih organizacijah? Ali opazite kake bistvene premike na področju razvojnega dela in poslovne politike? Ali se akumulativna sposobnost gospodarstva veča?

Risto Gajšek: Problemi v posameznih delovnih organizacijah in dejavnostih so različni, zato je težko izreči globalno oceno. Večji del problemov izhaja iz neurjenih odnosov na tržišču, kot so pomanjkanje surovin, nesora-

zmerja v cenah, zapiranje tržišč in primanjkljaj delovne sile. Visoka stopnja inflacije podira predvidevanja in usmeritve ter odpira socialne probleme, ki so tesno povezani s produktivnostjo.

Mnoge delovne organizacije v zadnjem času intenzivno sestavljajo razvojne koncepte za učinkovitejšo in gibčnejšo poslovno politiko. Temu ustrezno tudi ugotavljamo premike v organiziranosti, zlasti vodilnih in strokovnih skupin, kar že daje pozitivne rezultate.

Akumulativnost celjskega gospodarstva je v slovenskem prostoru še vedno v zaostanku. To zaostajanje se je začelo in traja že od leta 1969. Skladi in neobvezni del amortizacije skupaj znašajo v Celju na zaposlenega 11.720 din, v Sloveniji pa 14.473 din.

Zaskrblijoče je dejstvo, da se zakonske in pogodbene obveznosti letos nepričakovano povečujejo. Posledice nekaterih novih obremenitev bodo natančneje znane konec leta, nekatere analize pa bo SDK izdelala tudi na osnovi tekočih podatkov.

Kakšna mora biti funkcija oddelka za gospodarstvo in

družbene službe pri celjski občinski skupščini, da bo aktivneje sodeloval v kreaciji in izvedbi gospodarske politike?

Risto Gajšek: Dejavnost oddelka za gospodarstvo in družbene službe dobiva oziroma mora doseči v samoupravno organiziranem gospodarstvu in družbi vse bolj kreativne funkcije. Te funkcije se, na kratko povedano, izražajo zlasti v sprejemanju, oblikovanju ter posredovanju idej in pobud kot tudi v reagiranju na slabosti v gospodarstvu in v gospodarskem sistemu. Z ustreznimi metodami dela bo potrebno čimbolje razviti medsebojno informiranost o gospodarskih pojavih in povezanosti gospodarske ter druge subjekte za dogovorjene gospodarske akcije. Delovanje klasičnih upravnih služb, zlasti inspekcijskih, se mora vse bolj preusmerjati v predhodno reagiranje na ugotovljene gospodarske in sistemske probleme.

V informacijah vašega oddelka je prišlo do nekaterih novosti vendar še vedno ne kažejo kvalitativne slike gospodarjenja (rentabilnost, ekonomičnost, akumulacija itd.). Ali boste tudi to spreminili?

Risto Gajšek: Kvalitativna podoba gospodarjenja je lahko le rezultat vseh dejavnosti, ki analizirajo gibanje gospodarstva. Pri tem mislim, na statično in dokumentarno službo občine, na SDK in na druge strokovne zavode ter združenja. Mesečne informacije dajo le skromnejši vpogled v omenjena gibanja, širše informacije pa bodo na voljo ob periodičnih obračunih, zlasti pa ob zaključnem računu. V naše informacije bomo v bodoče vključevali tudi nekatere predhodne podatke, ki jih zbira in analizira SDK, kar smo v pu-

blikaciji za avgust tudi rili. Polega tega pa bo Z za napredek gospodarstva del izdelovati vsakoletne analize o poslovno-strokovnih dikih učinkovitosti poslovanja delovnih organizacij. O delek za gospodarstvo vsako leto v sodelovanju drugimi strokovnimi usami vami analiziral problematiko neustreznega gospodarjenja v treh delovnih organizacijah.

Kaj bi morali storiti boljše organizacijo dela, dvig storilnosti v celjskem gospodarstvu?

Risto Gajšek: Boljša organizacija dela in storilnosti sta posledica aktivnosti upravne in vodstvene strukture, ki ve, kaj hoče, in vse mora storiti, kakršne dane zmogljivosti in kvalitete je njena odgovornost.

Kot nujnost in pogoj daljnega gospodarstva cveta izpostavljam na mesto red, delovno disciplino in vneto za akcijo. V meri je pomembna aktivnost za integracijo sredstev tehnologije in znanja, skupne naložbe v posodobitvi proizvodnih procesov, odpiranje potrebnih in gospodarskih ter družbenih objektov.

Kakšne spremembe boste radi zasledovali v poslovnih dohodkih?

Risto Gajšek: V poslovnih dohodkih je pomembno z novim zakonom o obremenitvi in samoupravnem merjanju osebnih dohodkov doseči zlasti dvojice. poenotiti startne osnovne vsa najpomembnejša odstopa tipična delovna mesta ne de na dejavnost in drugo uspešnost na tržišču in produktivnost dela morata spodbudno nagrajevati.

Sistem nagrajevanja postati enostaven, da ga do delavci razumejo.

VARNO ČEZ CESTO

Po konjiški občini

POČEZ IN POVPREK

Ziva tvornost v nekaterih krajih konjiške občine je dokaz, da se ljudje ne vdajo v enoličnost uhajajočega časa, ker raje sami krojijo svoj bodoči dan. Kamorkoli smo prišli, smo začutili ta utrip, čeprav je bil v Zičah konkretno pogojen s slabo voljo zaradi asfalta. Zakaj, bomo še povedali. Začuden smo se ustavili ob gasilskem domu v Slovenskih Konjicah, ki je aprila meseca še vedno sameval v svoji prvotni podobi. Samo tri mesece je trajalo, da se je preoblekel. Nizali so se vtisi našega križkraja po konjiški občini, ljudje so pripovedovali, kaj jih teži, mi pa smo si s filmsko naglico zabeležili vtise in zapisali izjave ljudi.

V Slovenskih Konjicah se dni pripravljajo na svoj veliki praznik — 100. letnico gasilstva. To je jubilej, ki je preden pozornosti, zato se mu bodo Konjičani tudi dostojno oddolžili. Teden dni bodo trale proslave jubileju na čast. Najbolj pa so konjiški gasilci in ostali Konjičani ponosni na obnovljeni gasilski dom. Kar lepo starost je že dočkal, 68 let, in ves čas je služil svojemu namenu. Ze daj časa pa je tlela v gasilskih glavah želja po njegovi adaptaciji. Letos je bila prilobnost za to in aprila meseca so začeli z načrti, ki so jih realizirali v rekordnem času. Niti pol leta še ni minilo in že stoji dom v svoji prenovljeni preobleki. Med konjiškimi delovnimi organizacijami, pa tudi med privatniki so v tem času nabrali preko 50 milijonov in si že v začetku adaptacije zadali nalogo, da mora biti gasilski dom končan do 8. septembra. Uspešno so zadnji dnevi, a po uspešni podjetja Kongrad, ki je prevzelo dela na domu, in v prostovoljnimi urami, ki so jih prispevali gasilci sami, je dom tik pred zdajci. Lepo in moderno oblikovan stolp se košati pred prizidkom. Zdaj bo v novem domu dovolj prostora za mehanizacijo in opremo. V domu bo tudi društveni prostor z biblioteko, pisarna, delavnica, pošten poudarek pa je namenjen mlademu gasilskemu naraščanju. Zanj so priskrbeli prostor, ki bo privabljal številno mladež, da se bo vključila v gasilske vrste in se lahko v kulturnem prostoru tudi zabavala.

Solidarnost, na katero so zaleteli konjiški gasilci ob svojem jubileju, daje misliti. Ljudje so se zavedli da so gasilci sestavni del njihovega življenja, zato imajo razumevanje za te stvari. Gasilski praznik v teh dneh je njihov praznik in priprave nanj so odraz take miselnosti. S prostovoljnimi delom so asfaltirali prostor pred gasilskim domom in v načrtu imajo še

ograjno. Nov gasilski dom bo gasilski jubilej pričakal v novi preobleki, zasluga za njo pa gre vsem Konjičanom.

V Zičah so le dočakali asfaltiranje ceste, ki je taka, kot je bila, že dalj časa burila hudo kri med občani. V zadnjem času pa, ko se je gradil odsek hitre ceste Hoče—Levec, pa je bilo življenje ob cesti nevdržno. Zato so se vaščani odločili in pričeli zbirati denar za asfaltiranje. V začetku so bili vsi za to in v načrtu so imeli, da bodo zbrali 4 milijone dinarjev. Hiše in družine ob cesti bi plačale po 100.000 dinarjev prispevka, ostale, bolj oddaljene pa manj. Takšen je bil dogovor, ki se ga pa zdaj, žal, vsi ne držijo.

Asfalt polagajo te dni, zbrali pa so komaj milijon in pol denarja. Zdaj pritiskajo na tiste, ki so obljubili, pa za prispevek nočejo nič slišati.

Asfalt bodo napravili skozi vas do križišča, kasneje pa ga mislijo zvezati z Ločami in Slovenjskimi Konjicami. Zabeležili smo nekaj misli o tem kaj pomeni asfalt za vaščane Zič.

Kmet MAKS GOBEC iz

Zič, ki je tudi v odboru za gradnjo ceste, je dejal: »Od začetka so bili vsi Zičani zato, da potegnemo skozi vas asfalt. Zdaj pa se štirje najmočnejši kmetje izmikajo in nočejo plačati po 100.000 dinarjev. Lahko pa je plačal tisti, ki ima deset otrok! ASFALT SKOZI VAS JE NUJEN! Nobeno sadje ni bilo uporabno in travo za svinjne smo morali prati. Tudi solata ni bila užitna. Zdaj nam manjka denarja. Dnevno pelje skozi vas po 140 kamionov in to tatre, ki vozijo po 4000 kubikov materiala. Vse to bo trajalo do avgusta. Potem bo malo bolje.«

Kmet JAKOB FINK pa se je ob asfaltu kar raznežil. »Veste, kaj pomeni to za nas? Ze dva meseca so vozili kamenje, zdaj pa je prišel zaželjeni trenutek. Jaz sem za cesto prispeval 25.000 starih dinarjev, ker sem malo oddaljen. Cestar je včasih stal in štel kamione. Štel je dolgo, potem je pa nehal. Tudi po 100 na dan jih je naštel. Uničene imamo vse vrtove in sadje je neužitno.«

Vaščani Zič so se zbirali ob asfaltni bazi, ki so jo po-

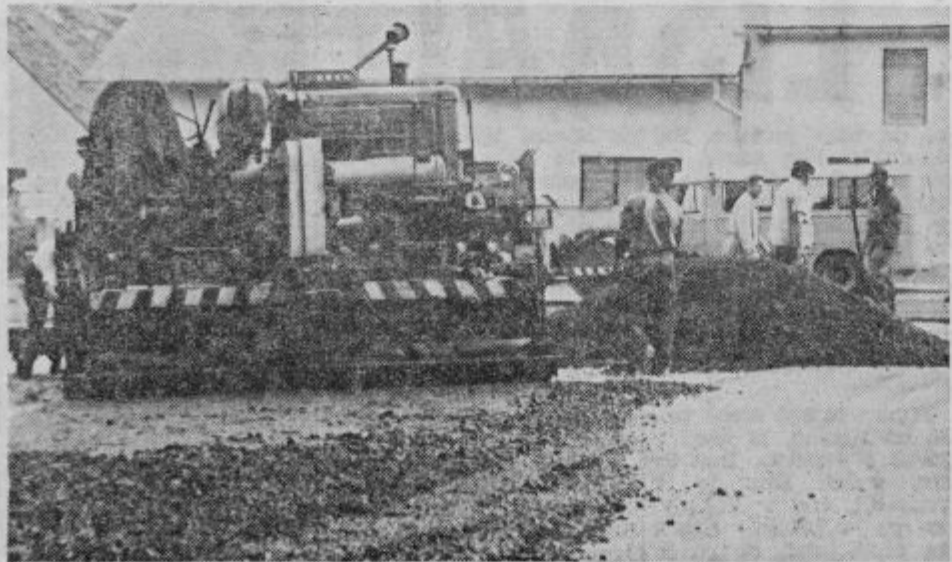
lagali delavci prvi dan in v veliko zadoščenje jim je bilo, da so del prispevali tudi sami. V zraku pa je obviselo vprašanje, kje bodo dobili ostali denar, ki jim še primanjkuje. Kje je solidarnost?

V Zrečah so ponosni na umetniško skulpturo iz železnih okovkov, ki je delo celjskega umetnika Vaska Četkoviča. Želijo si še več takih del, ki bi plemenitila okolje.

V Vitanju so se v zadnjem tednu močno izkazali v krvodajalski akciji, ki se ji je odzvalo preko 120 ljudi. Udeležba je bila zlasti presenetljiva iz vrst kmetov in gospodinj. Sicer pa se v Vitanju že pripravljajo na proslavo občinskega praznika, ki bo letos v njihovem kraju.

Ob povratku domov, ko smo se vračali iz konjiške občine, se je pogled ustavil še na mogočnih razvalinah konjiškega gradu. K njim bodo prav te dni pristopili strokovnjaki iz Ljubljane, ki ga bodo izmerili povprek in počez

ZDENKA STOPAR

Dogodek dneva — polaganje asfalta v Zičah

turizem

Turistično društvo Sempeter si je na križišču cest, kot nam kažejo napisi, omislilo zelo domiselni kažipot. Tako obiskovalcem podzemne jame Pekel ni težko priti do nje, saj je kažipot res nekaj nenavadnega in vsak se ob njem ustavi ter si ga ogleda.

T. Tavčar

NEZNANA RUDNICA

Zelo nazoren Stajnerjev kroki Celja in njegovega zaledja, priložen mali Orožnovi monografiji Celja z zaledjem, 1948 (označuje Rudnico kot pogorje s kotama 687 m in 619 m, v smeri jugozahod — severovzhod nad Podčetrnikom. Z Bočem, Macljem in Sotlo omejuje Rudnica svet, imenovan Zgornje Sotlesko (Sore, Geografija nekaterih delov celjske makroregije, 1969). Temu razgibanemu, s prostranimi, nekdašnji graščinskimi gozdovi pokritemu hribovju, se posveča v planinsko-turističnem pogledu premajhna pozornost. Tudi geografa bi lahko zamikala, kot so npr. Dobrovlje. (Natek, Zemlja in človek po Dobrovljah, Celjski zbornik 1962). — Toda, pot pod noge!

Iz Podčetrnika je mahmemo po cesti v kulturnozgodovinsko Olimje, uradno pa kraj Sopote (3 km). Po ogledu si lahko za silo privežemo dušo v bivši gostilni Osojnik (Sopote 8). Nato zavijemo za markacijo pri h. š. 12 levo navzgor do presedlaja z veliko kmetijo, s presedlaja pa proti njeni zidanci in dalje po stezi za zidancico in vinogradom do cerkvice sv. Andreja, ki jo Curkovo Topografsko gradivo (1967) opisuje kot poznogotski sakralni spomenik iz konca 15. stoletja. Planinska markacija na njeni severni steni nas prepriča, da smo na pravi poti. To je namreč zadnja etapa planinske krožne poti rogaških planincev, imenovane »mala bratska transverzala«, odtod tudi sem in tja rdeča črka B. Sicer pa nas prijazna ženička v hišici pri cerkvi natančno pouči o nadaljnji poti: mimo kapelice in manjše kmetije v listnat gozd, po njem malo navzdol do druge večje kmetije z znamenjem ob ogradi, nakar sledi dobre pol ure dolga lepa gozdna pot, ki se konča pod manjšo strmino na levi roki. Še par minut navkreber in že smo — v celem po pol drugi uri hoje — v vasi Rudnica. Na koncu tega partizanskega, med vojno požganega naselja, pri posestniku Stanku Košaku, se lahko vpišemo v spominsko knjugo, v legitimacijo pa odtisnemo štampiljko in seveda — osušeno grlo poplaknemo z domačim vinom, popito kapljico pa zataknamo z vogalom domačega belega hleba ...

Kaj pa povratek? Pri Košakovih vedno sicer prepričljivo opisati pot dol skozi gorice v Virštajn ali pa na Vrenski zob, nato čez Zaborovec in čez Malo Rudnico nazaj v Olimje ali v Podčetrtek. Vodič rogaških planincev po »mali bratski transverzali« priporoča pot skozi gozdove Rudnice dol do ceste za Zgornje Tinsko, po cesti pa v Sodno vas na železniško postajo. Toda, kaj ko so o markaciji le še sledovi! Pot se npr. na Vrenskem zobu zgubi v nepreloženem robidovju in pekočih koprivah. Treba jo je pač pogumno ubrati čez drn in strn v smeri, ki smo si jo izbrali, t. j. Podčetrtek, kjer bi našo današnjo pot kot klobaso zašpilili. Z Vrenskega zoba, dejansko najvišjega vrha Rudnice (687 m), ki ga označuje kol s tablo, ki vetrovom ne bo več dolgo kijubovala, se torej spustimo v Zaborovec. Z majhnega sedla tik pod Vrenskim zobom je pot v levo navzdol v Loko pri Zusmu, kamor hodijo tukajšnji domačini po špecerijo, toda mi se bomo ustavili pri prijazni Zolgarjevi domačiji (Sopote 47), ki je med NOB bila partizanska postojanka. Sedanjí gospodar Jože Zlender nam priporoči pot po »zidani cesti« do domačij Vinceta Zolgarja in Dravinca (pol ure) od tod pa po shojeni gozdni stezi navzdol še druge pol ure, prav pod vzhodnje strmine podčetrkovega gradu.

Kaj torej, da bo naša gozdnata Rudnica bolj dostopna in bolj prehodna? Prav in dobro markirati že obstoječa pota, markirati še druga, na odcepišča in križišča pa namestiti orientacijske tablice in smerokaze! Kdo se bo lotil te osnovne organizacije planinskega turizma? Sodeč po organizaciji drugih gospodarstvih in družbenih dejavnosti pod streho imenitne podčetrkove šole, bi njeni učenci sodelovanja gotovo ne odpovedali. Košakov petošolec bi gotovo prednjačil, petdesetletnik Jože Zlender na Zaborovcu pa se že sam ukvarja z mislijo, da bi na svojem postavil »hohštand«, ker se tako lepo vidi na Tinsko ...

GG

ROMANA BRŽIČ

Vročí dnevi avgusta. Vsi se z zlatorjavo barvo vračajo z dopustov. Skoraj vsi. Med tistimi, ki dopust preživijo doma, je tudi Ro-

mana, tajnica na osnovni šoli Zalec.

Ko mi odpre vrata, zaslišim prijetno glasbo. Takoj uganem: to je Gershwin. Romana ga najraje posluša. Sicer pa pravi, da so ji vseh vse vrste glasbe, samo, če je glasba dobra. Nekoč je tudi sama prepevala, zdaj jo na tisti čas vežejo najlepši spomini. Približno eno leto je prepevala z znanim celjskim orkestrom ZABJE. Bila sem amater, saj je bilo za šolanje poklicnega peva takrat malo možnosti.

Tu ji glas skoraj utihne. Njen obraz se zresni. Spomini na tiste dni so nepozabni. »S člani orkestra se srečujemo na ZABIEM VEČERU. Življenje nas je razkropilo po svetu. Kadar pa se srečamo obujamo spomine.

Za hip se vrne v vsakdanjost. Oči se ji še vedno živahno iskrijo, ko prinese kavo. Med tem ko je bila v kuhinji, s pogledom obfatemem knjižno omaro. Ve-

liko dobrih knjig je tam. Ko opazi, kam gledam, pove: »Rada berem knjige, ki prikazujejo življenje, kot je v resnici. Sem realist.«

To je njen dopust: Glasba in knjige. Medtem, ko melodija nežno sega v srce, pove, da je srečna, ker ima tako dobrega brata, da vzame na dopust tudi njeno hčerko. Ona si kot mati samohranilka tega ne more privoščiti.

Ob četrkih zvečer sem jo srečevala, ko je mladostna in športno oblečena hitela v telovadnico TVD Partizan. (Tako v povojnih letih se je veliko ukvarjala z orodno telovadbo; sodelovala je v ekipi mlajših članic II. razreda na republiškem in državnem prvenstvu). V Zalcu vodi članice. Zal ji je, da se mnoge premalo zanimajo za telesno vzgojo. »Tempo življenja je prehitro, ljudje zvečer raje sede ob televizorju, čeprav bi jim bila telovadba

obrazi

nad vse potrebna, saj bi se sprostili po vsakdanjih naporih.«

Romana ima rada tudi mladino. S hčerko Nives sta dobri prijateljici. Morata prav zaradi nje tako razume današnjo mladino. Vesela je, da imajo mladi zdaj lepše pogoje za življenje, spoštuje njihovo kritičnost in občuduje mladostno neugnanost. »Zal se starši premalo posvečajo otrokom, nudijo jim materialno udobje, premalo pa ljubezni in zavetja.« Romana ve, da je treba dajati in se razdajati. V tem je prava sreča.

Glasba je še zdavnaj utihnila, knjige so urejeno stale v omari, le Nives, ki dopolnjuje ves ta svet, ni bilo doma. V tem svetu živi Romana. Včasih ji je težko, včasih lepo. V svoji skromnosti ne pričakuje več.

Gornjesavinjska dolina

KAKA BERA?

Hmeljarji v Savinjski imajo te dni korajžno zavihane rokave. Hmelj je dozorel in kar hitro ga je treba pospraviti, da ne bo izgubil na kvililiti zaradi staranja in rje. Od hmeljskih sušilnic se dviga dim, kar priča, da imajo sušilničarji polne roke dela. S hmeljišč in strojnih obiralnic prihaja na stotine košar s svežim hmeljem, ki ga je treba posušiti in vskladiščiti, da bo lahko počakal na pakiranje in prodajo.

Na področju Gornjesavinjske kmetijske zadruge Mozirje je v družbenem sektorju posajenih s hmeljem kar 60 hektarjev zemljišč. To je velik kompleks, ki lahko nudi sezonsko delo nekaj stotim obiralcem, pridelovalcem pa velik dohodek, če je dobra letina. Oglasil sem se pri združnikih in se zanimal za letošnji pridelek.

Letošnji pridelek je bolj slab, predvsem po količini. Strokovnjaki so mnenja, da je bilo v mesecu maju vreme neprimerno — vroče in sušno obdobje — za hmeljske nasade. Sadike so dobile redke nastavke, to pa je povzročilo, da je količinsko precej slabši pridelek, kot običajno.

Od 60 ha bodo letos v mo-

zarski občini obrali s stroji kar 90 odstotkov hmelja. Prejšnja leta je morala za druga najeti nad 1500 obiralcev, letos pa bo šlo z dobrih stopdesetimi ljudmi in to samo domačini. Zmogljivost obiralnega stroja je pri normalnem obratovanju od 4000 do 5000 škafov v 24 urah, to pa praktično nadomesti okrog petsto obiralcev. Tudi cers obiranja na stroju je nižja, kot pa je treba plačati obiralcem za škafo (letos je 4 dinarje).

Pridelovalci v Gornjesavinjski upajo, da bodo popravili pridelek v bodoče z drugo, novo sorto hmelja, ki ga je vzgojil s križanjem inštitut za hmeljarstvo v Zalcu. Nova sorta se imenuje »satlas« in se razlikuje od savinjskega »goldinga« po nekaterih ugodnih lastnostih. Boljši je za manipulacijo, bolje prenaša novo tehnologijo obiranja in ga je mogoče obirati dalj časa, ker se ne stara tako hitro. S to sorto imajo v mozirski občini posajenih že sedem hektarjev zemljišč in trdijo, da se bo veliko bolje odrezal kot »goldinga«. V Radmirju, kjer imajo »satlas« posajen že drugo leto, kaže, da bo pridelek

okrog 2000 škafov na hektarju, kar je od 50 do 100 odstotkov boljše od prejšnje klasične sorte.

Ko sem se zanimal za nadaljnji razvoj hmeljarstva v Gornjesavinjski dolini, so mi povedali, da zaenkrat nimajo v načrtu povečati površin zasajenih s hmeljem, temveč bodo poizkusili nadomestiti na celotnem kompleksu novo sorto, ki naj bi dala boljši pridelek.

PEPI MIKLAVC

TRNAVA

O ŠOLI

Na nedavni konferenci krajevne organizacije SZDL Trnava v Zalcu so govorili tudi o problemih šole, o čemer smo v NT obširno poročali. V šoli bodo uredili prostor za otroško varstvo, prav tako pa bo v njej mala šola ter pouk za prvi in drugi razred.

Zločin v Andražu nad Polzelo

UBOJ Z NOŽEM

Pri kmetu Ivanu Dušiču v Andražu nad Polzelo so med drugimi pomagali obirati hmelj tudi Vikica Turnšek, 33, in njeni trije otroci, stari od 10 do 13 let. Ko se je dan prevesil v noč, je Vikica stopila do otrok:

»Jaz grem domov za očeta skuhat večerjo, vi pa počakajte pri kmetu Dušiču, da vam zmeri obrani hmelj.«

Po mokrati je stopila proti svojemu domu. Kmalu zatem se je pojavil na obliki Franc Strojanski, 36, iz Dobrovelj 10. Motor (ali moped) je vedno pustil nekoliko sto metrov nižje, potem pa je hodil okoli hiše tako dolgo, da ga je Vikica poklicala k sebi. Tako je bilo tudi tokrat. Potem sta baje pila pivo in...

Vikica Turnšek in Franc Strojanski sta se spoznala maja lani v tovarni Garant, kjer sta oba zaposlena. Vikica je zaposlen v Gorenju kot voznik vilicarja, zdaj pa si je vzel dopust, da je lahko vozil za kmetijsko kombinat v Braslovčah traktor Francem Strojanskim se je vnela ljubezen, ki sta jo potrdila že na lanskem hmelj-

skem prazniku v Braslovčah, nato pa izgubila na izlet na Golte. Vsi trije so se srečali tudi na pikniku, ki ga je pripravil Garant v Podvinu. Prišlo je do medsebojnega prepiranja in bojna sekira je bila izkopana. Po pripovedovanju vaščanov je bil Franc Turnšek zelo dober in pozoren mož, ki je posvečal vso pozornost tako ženi kot otrokom. Ker pa se je priženil na domačijo Vikice in ker je ta našla novo ljubezen v Strojansku — je bil na pomolu brodolom.

... Franc Turnšek je slutil, da nekaj ni v redu. Večkrat je ženo prosil in celo jokal pred njo, naj konča s takšnim početjem, konča zaradi otrok, če že ne zaradi njega. In ker je Vikica slabo preračunala, do kdaj bo v ponedeljek njen mož delal, je prišlo do tragedije, kjer so najbolj prizadeti trije otroci. Franc Turnšek se je predčasno vrnil domov, postal pred hišo in opazoval. Potem je z dolgim kolom zaropotal po vratih in ljubimca je Vikica skrila v šrambo. Nato je odprla možu, ki se je zakadil proti šrambi in s kolom udarjal

po njih, da so se odprla. Medtem je Strojanski pograbil s police nož in ko se vrata odprla, je prišlo do medsebojnega prepiranja, ki se je končalo na prostem, nekaj deset metrov od hiše pod drevjem na travniku, v nizki globeli.

»Zabodel sem ga, vendar je še tekla naprej,« pripoveduje osumljeni Franc Strojanski. »Vrnil sem se v hišo in ker nož ni bil krvav, sem se poslovlil in odšel na delo v Garant v nočno izmenico. Obžalujem, da je umrl.«

Franc Turnšek je obtežal v travi pred svojo hišo. Pri Ivanu Dušiču je bilo drugače. »Pojdite domov, otroci,« je rekel Turnškovi otrokom. »Pojdite z nama stric,« so prosili otroci, kar da bi čutili, da se je nekaj strašnega zgodilo.

Ivan Dušič: »Šel sem in videl, kaj je. Z Vikico sta šla pogledat, potem sem štopal avto in prepeljal smrt Franca v bolnico. Bilo je prepozno, kajti ranjeno je bilo srce.«

Zaradi ljubezni so ostali trije otroci brez ljubezni, ki bodo dobrega očeta pospremilj na pokopališče.

Srečanje s pastirjem

HOHOJ... LISKA!

Malo je še prostora na naši obli, ki bi mu moderna tehnika toliko prizanesla, kot je Menini planini. Na njej je le planinski dom in cesta, ki pelje do doma po vzhodni strani Menine. Vsa ostala Menina je malo naseljena, posejana z jagodovimi grmi, temnimi gozdiči in kravami.

Srečal sem ga na poti v svojo leseno kočjo. Pastirsko kočjo namreč, kajti iskal sem pastirja Bineta Zavolovskega, ki čuva krave na Menini. Tu je bil že štirinštiridesetega leta, ko so ga med vojno kot otroka pripeljali sem starši. Takrat se je pričel navajati na življenje v planini, ki je lahko tako lepa ali pa zastrašujoča in nevarna. Ko je bil majhen, se je Menine bal. Se-

daj ga ni strah ničesar. Menino pozna kot svoj lasten žep. Brezskrbno poka z bičem, da s tem zabava turiste in ustrahuje nagajive otroke, ki nagajajo živini. Ko je prišel v kočjo, je sedel na staro leseno klop, ki so jo prinesli še iz stare kočje in pričel popravljal bič, za katerega je rekel, da ga bo nocoj še potreboval za pokanje, ker bo tu veselica. Takšno razvedrilo se mu nudi redkokdaj, drugače pa so mu za družbo le krave, ki jih mora paziti, da se mu ne razgubi. Tako poteka življenje vseh pastirjev v poletnih časih.

»To je hudičevo življenje,« je dejal takoj, ko sem mu povedal od kod sem in kaj želim od njega. »Tisti v dolini misli-

jo, da nam je lepo. Saj je, dokler sije sonce, ko pa zagrmni... So bili že stari, pa ni vedel ne kod ne kam. Izgubili so živino, sami zašli, pa nikamor prišli. Mnogo je bilo takih pastirjev, Binetu pa se kaj takega še ni zgodilo. Preveč dobro se razume z Menino, da bi ga prevarila.

Predeu je kot otrok prišel na Menino, je živel v dolini z materjo. Ima še dve sestri. Eha je v Avstraliji, ena v Velenju, on pa v planini. Sestri sta očeta imeli, on pa je bil nezakonski mater Marije. Nekaj časa je živel pri dedu v planini, ko pa je nekoliko odrasel, se je vrnil v dolino, v Velenje, h knapom, kot je sam dejal. Tam je delal do leta 1957, potem pa se

je zaradi bolezn napotil v gore na svež zrak. Se se namerava za vedno odseliti s planine, vendar pa bo tu še nekaj let, da se popolnoma pozdravi.

Krave, ki jih pase, so od gornjegrajske zadruge. Na skrbi jih ima dvainpetdeset. Eno kravo mora vsak večer poiskati, jo pomolsti, da ima kaj jesti in skrbeti zanjo. To kravo mora najti, pa če jo išče celo noč. Ko vse to opravi, je ura deset in takrat leže na svoje slamnato ležišče. Električnega toka nima, zato si vsak dan zakuri v zidanem štedilniku, da si skuha najnujnejše, sveti pa si kar s petrolejko. Zjutraj mora biti že ob pol štirih v planini, da še najde vse krave, ki spe kar po travi na prostem. Ko krave vstanejo, jih odžene na pašo, kasneje pa se vrne v kočjo, da si skuha in počedi.

O svojem poklicu misli vse najboljše, le to ga moti, da planinarstvo vse bolj zamira. Nikogar ni, ki bi prav skrbel za vso stvar. Včasih so bili tu v planini štirje, toliko je bilo živine, sedaj pa sam čuva teh dvainpetdeset repcev, kot imenuje svoje krave. Pastirski poklic spoštuje, še bolj zato, ker se mu smilijo živali. Ze davno bi pustil planinarjenje, pa vendar nekdo mora to delo opravljati. Boji se, da bi bilo tako kot lansko leto, ko so krave tekale po pašnikih brez nadzorstva.

Planinarjenje traja od spomladi pa tja do jeseni. Vse je pač odvisno od vremena, ki je eno leto bolj, drugo pa manj naklonjeno.

MESTECE PEYTON

Revija STOP bo v dveh nadaljevanjih, v št. 35 in 36, objavila vse, kar se je v mestecu Peyton pripetilo po tistem, ko Peyton naših TV zaslonih ni bilo več. V besedi in sliki, čisto vse do dokončnega konca.

Skromna Binetova kočarja

B. MLINAR

Gorenje

Kultura v tovarni

Tovarna gospodinske opreme v Gorenju zaposluje samo Velenju preko 6000 delavcev. Zanimalo nas je, kako izgledajo, poleg ostalega, tudi možnosti kulturnega udejševanja zaposlenih. Za povprečje smo se dogovorili z direktorjem Kremlijem (programski vodja Kino kluba, odgovornim ožjim sodelavcem), sekretarjem Hafnerjem (kreator dokumentacije), Maksimiljanom Korošcem (obratovodja), vodjem dramske skupine, ter ing. Janezom Kraševcem (servis), ki je bil ustanovitelj in je še vodja Saleške folklorne skupine. Priznali smo se v stranskem prostoru Delavskega kluba. Kot uvod smo pregledali zapisnik odbora za kulturo TGO Gorenje. Tako skrb za kulturo redko srečujemo, zato me zanima, da je prav, če povečamo nekatere sklepe:

- Rast tovarne, kot tudi razvoja Velenja, zahtevata dvig kakovosti in množičnosti kulturnega življenja v tovarni in v občini;
- Naloga tovarniškega odbora za kulturo je, da pripravi material za obveščanje in potrebi skliče sestanek z družbeno-političnimi organizacijami, upravo podjetja in samoupravnimi organi v Velenju;
- Z anketo med delavci v tovarni moramo ugotoviti, v

kateri dejavnosti bi radi sodelovali. Istočasno pa bomo ugotovili ovire zavoljo katerih niso ali pa ne želijo v prostem času delati na kulturnem ali športnem področju.

Redke so delovne organizacije, ki imajo toliko naklonjenosti in volje za reševanje podobnih problemov. Generalni direktor Ivan Atelšek je med drugim dejal:

Naša delovna organizacija ima namen podpirati tako šport, kot tudi kulturo. Vsega v celoti ne bomo zmogli, zato bi bilo nujno, da bi kar najtesneje sodelovali z vsemi drugimi delovnimi organizacijami in občino.

Pri izmenskem delu vsem amaterjem ne bomo mogli pomagati, kajti prva naloga vseh mora biti proizvodnja in pridobivanje sredstev. Seveda pa bomo morali omogočiti članom društev prosto, da bodo lahko sodelovali na raznih gostovanjih in prireditvah.

Eksistenca vsakega društva je odvisna od finančnih sredstev. Ta sredstva niso majhna in bodo morali vsi, ki to podporo dobivajo, tudi poročati, v kakšne namene so bila poročena. Trenutno je že razporejeno koliko in katera društva bomo podpirali.

Naša tovarna je del občine. Naši delavci so prav ta-

ko del občine, zato moramo tako na kulturnem kot tudi športnem področju podpirati občinske programe. Podpirali bomo tiste dejavnosti, v katerih naši delavci delujejo.

Na osnovi teh misli je stekel pogovor.

ING. JANEZ KRAŠOVEC, KAKO DELA IN KAKŠEN PROGRAM IMA VASA SALEŠKA FOLKLORNA SKUPINA?

Naša folklorna skupina je v teh dveh letih, odkar obstaja, naštudirala celovečerni program. Konec avgusta in v septembru bomo obiskali na Poljskem in v Franciji dva folklorna festivala. V prihodnji sezoni bomo delo razširili z novimi, mladimi močmi in seveda z nabavo novih narodnih noš, ki nam bodo pri tem potrebne.

ALI IMATE PRI SVOJEM DELU KAKŠNE POSEBNE TEŽAVE?

Naša posebna težava je prostor, v katerem spravljamo vso potrebno garderobo, ki ne ustreza. Folklorni fundus ima na zalogi 160 narodnih noš v vrednosti 400.000 dinarjev. Ta prostor je dobesedno skladišče v vlažnem prostoru, izgledov, da bo boljše, pa ni.

Krmelj Miro je vodja kino kluba »Gorenje«. Njegova desna roka pa je Stane Hafner.

Miro Krmelj: Kino klub je bil ustanovljen leta 1970. Do danes je zbral v svoje vrste 40 članov — delavcev Gorenja.

Namen kluba je, da dejavnost širi na območju občine Velenje. S svojo strokovnostjo vzgaja kinoamaterje, se usmerja v dokumentarni film in v občini Velenje organizira predstave klubskega filma. V svojem kratkem času obstoja se je klub povzpел s kvaliteto filmov v republiški vrh in spada danes med tri najmočnejše klube.

Trenutno snemamo dokumentarni film o naši tovarni od začetka pa do danes. Snemamo tudi film o delu Ljudske tehnike v občini Velenje in film o mestu Velenju.

ALI USTVARJATE KAKŠEN NOV FILM, SAJ STE SE V PRETEKLOSTI IZKAZALI KOT ODLICEN REŽISER IN SNEMALEC?

Stane Hafner: V načrtu sem imel dva filma, toda zaradi težav še ne vem, če mi bo to uspelo. Prvi pa je v končni obdelavi. Intenzivno se pripravljamo na zimski II. festival amaterskega filma v Velenju.

KAKO PA JE Z GLEDALISKO DEJAVNOSTJO?

Maksimiljan Korošec: V podjetju delam šele šest mesecev, zato o delu pred tem ne bi mogel veliko povedati, lahko pa rečem, da ima 40 članov. Vsi so sodelovali pri proslavljanju 20. letnice podjetja kot recitatorji ali kako drugače. To so sami mladi člani. V načrtu imamo uprizoritev enega gledališkega dela.

ALI OBSTAJAJO V PODJETJU SE KAKŠNE DRUGE DEJAVNOSTI?

Ing. Krašovec Janez: V podjetju deluje tudi mlad pevski zbor, ki prepeva šele eno leto. Začel je z dvajsetimi pevci in mislimo, da bi lahko imela naša tovarna močan pevski zbor, zato ga bo-

Saleška folklorna skupina

mo v zimskem času razširili. Finančni in moralni vpliv tovarne gospodinske opreme sega v skoraj vsa kulturna društva. Aktivno posegajo tudi v občinsko kulturno politiko, zato smo sogovornike opozorili na nekatere trditve, da njihov kulturni dom ne opravlja svojega poslanstva tako, kot bi moral.

ALI VAŠ KULTURNI DOM OPRAVLJA SVOJO FUNKCIJO?

Vsi sogovorniki hkrati: Ne! KAJ BI MORALI STORITI, DA BI SE TO STANJE IZBOLJŠALO?

Ing. Krašovec Janez: Kulturni dom je povezan s tiskarno, ki kot delovna or-

ganizacija skrbi za ureditev doma. To je tudi prav. Kljub temu pa mora biti namenjen in dostopen dejavnostim, zavoljo katerih je bil zgrajen. Če tega ne bomo kako drugače rešili, ga lahko preimenujemo v tiskarno.

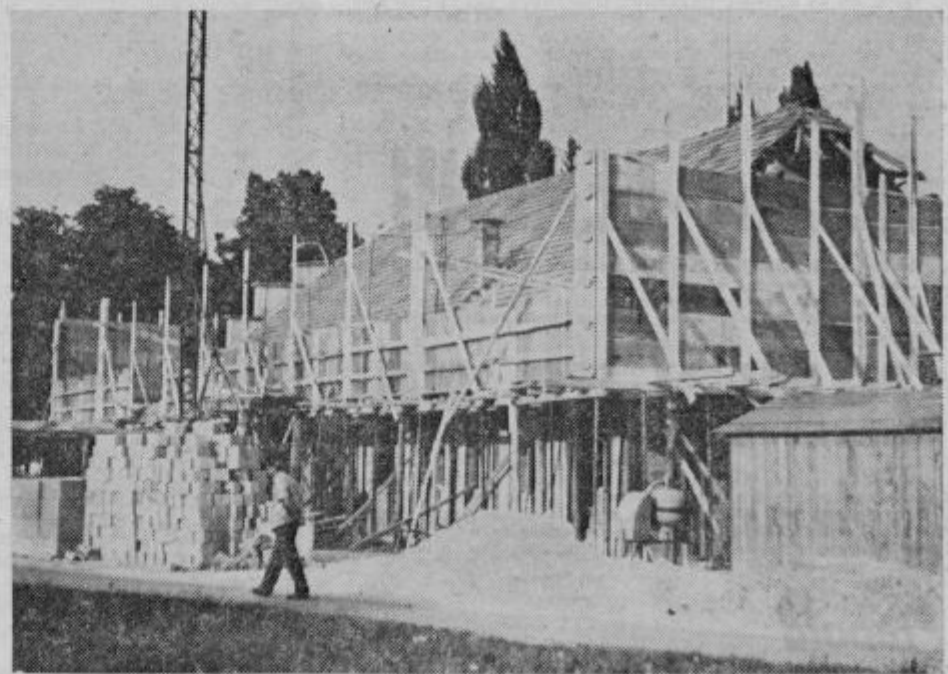
Se in še smo klepetali o kulturnih dejavnostih, ki so tako ali drugače povezane s tovarno. Ob 20. letnici obstoja želijo tudi na področju kulture napraviti korak naprej v množičnosti in tudi v kakovosti. Izjave sogovornikov stališče vodstva in zagnanost velikega števila aktivnih sodelavcev dajejo optimistične poglede v prihodnost. Možnosti za resnično kultur-

no akcijo, o kateri govorimo že dalj časa, ima tudi realna in konkretna tla. To je vzgled, ki bi moral prisiliti tudi druge organizacije, da bi začele razmišljati o nujnosti duhovne bogatitve in rekreacije delavcev. Res je, da imajo tudi tu težave. Predvsem s prostori. Res je, da je tudi tu prisoten kanček neenotne kulturne politike in zaprtosti v občinski meje. Res je tudi, da se razhajajo predvsem takrat, kadar želijo uskladiti želje in realne možnosti. Res pa je tudi, da imajo smisel za organizirano delo, s katerim bodo prav gotovo rešili marsikateri problem.

STEFAN ZVIZEJ

V Polzeli gradijo

Kulturni dom

Pred mesecem dni so na Polzeli pristopili k obnovitvi in dozidavi kulturnega doma. Za to obnovo so se pripravljali že več let. Zanimivo je, da sta ideja o obnovitvi kulturnega doma sprožila direktorja tovarne nogavic Polzela in Garanta. Načrte za obnovo je izdelal dipl. ing. arhitekt Adi Miklavc s Polzele. Celotna investicija bo znašala okrog 1,6 milijona dinarjev. Večji del sredstev je že zbranih, največ pa sta prispevali tovarna nogavic in

Garant, pa tudi Kulturna skupnost Polzela in delo zapala Gradbenemu podjetju Ingrad iz Celja.

S to dozidavo in obnovitvijo bo pridobilo DPD Svoboda Polzela večje in boljše prostore za delo številnih sekcij, kot so knjižnica, glasbena šola, dramska sekcija in moški pevski zbor. Seveda bo tudi center Polzele s tem marsikaj pridobil pri svojem izgledu. Posebno se veselijo otvoritve člani prosvetnega društva, ki so že doslej vztrajno,

pa čeprav pod težkimi pogoji delali v raznih sekcijah. Se z večjim veseljem pa bodo delali v novih in lepših prostorih.

Poleg polzelskih kulturnih prostorov je domov, ki so prepotrebni obnove, v žalski občini še precej. Začeli so torej na Polzeli in pripravljali so se na to obnovitev pet let. Prav bi bilo, da bi v prihodnje vsaj vsakih pet let obnovili en dom kulture v občini.

Tekst in foto: T. TAVCAR

Obnovljena lekarna in zgodovina

Zgornji sliki prikazujeta nagrobni plošči iz srednjega veka. Obe sta vzdani na Novo lekarno na Tomšičevem trgu v Celju. Blizu lekarn je cerkev, na kateri je še več podobnih nagrobnih spomenikov. Ko so pred leti napeljevali v lekarni centralno kurjavo, so jo hoteli napeljati pod zemljo, pa so pri odkopavanju odkrili mnogo človeških kosti. V kratkem bodo to lekarno prenovili in bo gotovo zanimiva, saj bo zgrajba v starem slogu. Vodstvo celjskih lekarn upa, da bodo kmalu zbrali dovolj denarja za dela, ki bi jih pričeli že letos, zaključili pa v naslednjem letu.

Foto: Boris Mlinar

DOGODKI

Doboj

OBISK CELJANOV

Ob občinskem prazniku Doboja so se predstavniki celjskih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine udeležili praznovanja in slovesnosti v tem pobratenem mestu. V delegaciji so bili Stane Seničar, Risto Gajšek in Igor Lotrič.

Celje

ZA REGIONALNO ZBORNICO

Prejšnji teden sta se na skupni seji sestali komisiji za družbeno-ekonomske odnose pri celjskem občinskem sindikalnem svetu in komiteju občinske konference ZK. Spregovorili so o dosedanem delu, učinkovitosti in organiziranosti republiške gospodarske zbornice. Delo gospodarske zbornice niso ugodno ocenili. Zavzeli so se za ustanovitve regionalne gospodarske zbornice in za prostovoljni pristop delovnih organizacij v članstvo zbornice. Zbornica bi morala o svoji organiziranosti in delovni usmeritvi upoštevati ustavne spremembe.

Slovenske Konjice

100 LET GASILCEV

Proslave 100-letnice gasilskega društva Slovenske Konjice se bodo začele 2. septembra pod pokroviteljstvom Skupščine občine Slovenske Konjice.

Ob 8. uri bo otvoritev RAZSTAVE GASILSTVA SKOZI STO LET v Domu kulture. Ob 9. uri bo začetek gasilskega tekmovanja na stadionu NK Dravinja. Tekmovalce bodo desetine gasilskih društev in industrijskih gasilskih društev v moških in ženskih postavah iz področja Slovenije. Prijavljenih je prek 50 enot.

Proslava se bo nadaljevala v soboto 8. in nedeljo 9. septembra, o čemer bomo poročali v prihodnjih številki.

ŽE NA TERENU

V Slovenskih Konjicah bo jutri sestanek koordinacijskega odbora za javno razpravo o novi ustavi. Sestanek sklicuje SZDL in bo imel izključno organizacijski značaj. Dogovorili se bodo o konkretnem delu, ki se bo začel že ta teden, nadaljeval pa v naslednjem mesecu.

ZRAK V KO-KO

V obratu usnjene konfekcije Ko-Ko v Konusu so namestili moderne klimatske naprave, ki bodo dovajale hladen zrak. Stavba, ki je bila zgrajena pred leti, naprav za zračenje ni imela, zato je bilo delo zlasti poleti oteženo. Naprave z montažo so veljale dva milijona dinarjev, a računajo, da se bodo kmalu izplačale z večjo storilnostjo pri delu.

Prebold

TUDI STOLETNIKA

Industrijsko gasilsko društvo Tekstilne tovarne Prebold slavi 1. septembra 1973 100-letnico obstoja. Društvo želi slovesno proslaviti svoj jubilej, zato prireja ob 7. uri republiško tekmovanje gasilskih enot podjetij tekstilne industrije SRS.

Ob 15. uri bo zbor gasilcev pri gasilskem domu v Preboldu, kjer se bo formirala parada. Gasilski ešalonj s prapori na čelu bodo korakali skozi Prebold, mimohod bo pri osnovni šoli do slavnostnega prostora pri bazenu, kjer bo zborovanje. Tam bo podelitev pokalov zmagovalnim enotam in spominskih diplom.

Organizacijski odbor želi, da bi čimveč gasilcev sodelovalo na proslavi 100-letnice, prebivalce pa vabi k udeležbi dopoldanske in popoldanske prireditve. Po proslavi bo vrtna veselica na bazenu v Preboldu.

PROMET JE MATEMATIKA

»Ne da se ga naučiti na pamet, ne da se ga napiflata. Poštevanke ne pozabimo, zaplete ne enačbe ter integrale pa pozabimo, če zna nja ne obnavljamo. Takšen je tudi današnji, sodobni promet. Osnovne prometne znake in zakonitosti vozniki obvladajo, pride pa trenutek, ko ne vedo več nekaterih pravil, ki so jih znali pred leti na šoferskem izpitu. Krvni davk naših cest raste.«

To so besede mladega prometnega miličnika NIKA KERESTESA, ki je v najinem pogovoru nadrobil še nekaj resnic iz dela, ki ga opravlja. Teh resnic pa je toliko, da bi z njimi lahko napolnili polovico našega časnika in še ne bi bilo dovolj. Zato sva morala pogovor prilagoditi obsegu.

NIKO KERESTES se je rodil v Somboru pred dvaintridesetimi leti. Njegov oče je madžarskega rodu, zato tudi Niko obvlada madžarski jezik. V domačem kraju se je izučil za pečarja, 1962. leta pa je prišel v Celje, kjer je oblekel vojaško suknjo. Kmalu se je prilagodil sredini, kjer je živel. Prebiral je naše časopise in se počasi učil slovenščine. Ko se je bližal dan, da se za njim zapro vrata vojašnice, je uzri v »Delu« razpis za sprejem v miličniško službo. Prijavil se je in opravil potrebne izpite. Najbolj se je bal neznanja slovenščine, kjer mu še danes dela preglavice dvojina, ki je prej v madžarskem in srbohrvaškem jeziku ni poznal. Fizično je imel dobro kondicijo, saj se je aktivno ukvarjal z boksom in je bil član somborskega »Radničkega«, novosadske »Vojvodine« in tuzlanske »Slobode«. Toda s časom je obvladal tudi jezik, čeprav tega ni mogel storiti s pestmi, temveč z voljo in odnosom do svojega dela. Zdaj je v Celju že deset let, je poročen in ima dve hčerki.

— Dobro govorite slovensko!
— Služba, veste. Veliko kontaktiram z ljudmi, poročila moram pisati v knjižni slovenščini, pa se človek marsikaj nauči. Rad tudi berem in tako pilim svojo slovenščino.

— Kaj pa najraje berete?
— Časopise, ker za knjige nimam časa.
— Katerega najraje berete?
— Komunist se mi zdi najbolj »čista« časopis pri nas.

— Kakšni so bili vaši občutki, ko ste oblekli miličniško uniformo?
— Nič posebnega. Najprej sem moral spoznati kot mlad pripravnik vse službe, postajno območje in tako naprej. Takoj sem spoznal, da je to zelo zahtevna služba in sem si mislil, da tega ne bom nikoli znoget. Najprej sem bil čuvaj nočnega reda in miru. Moram pa reči, da je tovrstna služba zelo odgovorna in nevarna.

— Zakaž?
— Pogledajte, se je že zgodilo, da sem moral pri

kom uporabiti silo, ustrezn ukrep. To sem storil službeno, po pravilih. Toda, ko se je prizadeti ohladil in doma vse dobro razmislil, me je tožil in sem se na sodišču znašel na zatožni klopi. Čeprav tožitelj ni dosegel tožbe v svoj prid, je le ostal nekakšen moralni zmagovalnik, ker me je spravil pred sodnika. To je zame nesmiselno.

— Po belem pasu in kapi sodim, da ste prometnik.
— To sem zdaj že šesto leto. Sem specializiran za kontrolo prometa, urejanje prometa ter opravljam ogleda pri prometnih nesrečah.

— V svojem dosedanjem delu ste videli že veliko število prometnih nesreč. Kdaj vam je bilo najtežje kot uradni osebi?
— Najtežje mi je vedno bilo in mi je še danes, kadar moram vzeti s seboj na kraj prometne nesreče, ki se je zgodila na zelo prometni cesti, mladega praktikanta. Bolj se, da se mu ne bi kaj zgodilo. Drugače pa rad delam z mladimi. Mlad je še, radoveden. Jaz pa moram najprej varovati kraj prometne nesreče, zagotoviti prisotnost udeležencev in prič, urejati promet in poučevati pripravnika. To je močna koncentracija pri delu in takrat sem ves napet. Moram pa omeniti, da zelo rad poučujem mlajše, rad bi jim dal čimveč iz svojih izkušenj.

— Na kaj najprej pomislite, ko dobite obvestilo o nesreči?
— Kako priti čimprej na kraj nesreče.

— Kaj vas pa najbolj prizadene, ko vidite nesrečo?

— Če so v njej udeleženi in prizadeti otroci. Takrat mi je najhuje in takoj pomislim na svoja otroka — kje sta v tem trenutku. Morda sta na drugem koncu mesta, morda sta pod kolesi... veste, danes je tako... z ženo sva oba zaposlena, popoldne ni vrtna, otroci so večkrat brez ustreznega varstva in človek pomisli na vse. Toda ko sem na kraju nesreče, ko začnem delati, se moram skoncentrirati na vrsto elementov, čustva se ohladijo, človek se vrne v svet sistema, po katerem mora delati, v svet zakonitosti. To pa so dejstva, primerjave, dialogi...

— Kaj se takrat dogaja v vas, kot uradni osebi, ne kot v očetu dveh otrok?

— Nič in vse. Človek gleda, dela, razmišlja. Najbolj me vedno boli to, ko ljudje v prometnih nesrečah vedno tarnajo nad razbito pločevino, nad materialno škodo. Nič jih ne zanima kako je z ljudmi, kako je s tistimi, ki leži zbit na cesti...

— Kako pa ljudje gledajo takrat na vas?

— Vem, kako moram ravnati, ko pridem na kraj nesreče. Pogledam, kako je s ponesrečencem. Najprej ga spravim v najugodnejšo lego, odvisno od poškodbe. Potem čakam, da dobi ponesrečenec strokovno pripravljen in organiziran prevoz v bolnišnico. Nema lokrat pa ljudje mislijo, da sem ga pustil kar tja v nemar ležati in skušajo s svojimi »strokovnimi« komentarji in ukrepi položaj zboljšati, vmes pa letijo opazke, kako nič ne znamo, kako pustimo trpeti ljudi na cesti itd. Se mi je že zgodilo, da sem moral intervenirati in obvarovati ponesrečenca pred takimi »strokovnimi« posegi prve pomoči radovednežev.

— Kaj pa tisti, ki je nesrečo zakrivil?

— Ta je še pod šokom, navadno pove resnico, ker nima časa lagati in si izmišljati svojo verzijo. Zato tudi hitim na kraj nesreče. Ljudje so zelo pozorni do naše izjave. Ko po dejanskem stanju ugotovim, kako je bilo in ko so skice in fotografije končane, opozorim udele-

ženca v nesreči, da bom predal postopek sodniku. Drugi udeleženec takoj to razume, kot da on ni ničesar kriv, češ »saj je miličnik rekel, da bodo tebe tožili«. Jaz nastopam na sodišču kot prič, proti meni pa nastopajo advokati. Kdor je bil v nesreči, se doma vsega domisli, vzame si čas, naredi kombinacijo, najame advokata, izpodbija mojo skico na mestu nesreče, zanika prejšnje izjave itd.

— Ljudje kaj pomagajo pri reševanju in ugotavljanju resnice?

— Zelo. Tudi če kdo pobegne. Osebnost bi bil zelo vesel, če bi nam ljudje pomagali tudi pri naših drugih primerih, ne samo pri prometnih nesrečah. Je pa zanimivo, da bi na kraju nesreče marsikaj povedali, ko pa vidijo, da bom njihovo izjavo zapisal, utihnejo in nočejo več govoriti, izgovarjajo se na vse načine. Veste, to je zelo težko. Mi pridemo vedno po nesreči. Mi ugotavljamo in predvidevamo. Rečemo: utrujenost, zaspanost itd. Toda to so domneve. Nikogar ni, ki nam bi film dogodkov zavrtel nazaj. Ljudje pa res pomagajo in imamo zelo malo neresenih primerov okoli prometnih nesreč.

— Kdaj ste bili pa v življenjski nevarnosti?

— Stal sem na križišču, pripeljal je tovornjak, spregledal je moj hrbet in sta me stisnila tovornjak in avtobus. Le nekaj centimetrov je manjkalo, pa bi mi zdrobila prsni koš. Sem pa že tudi moral bežati s svoje gasilske podstavke v križišču. Voznik te enostavno ne vidi in pelje naravnost vate... Najslabše je poneti. Takrat je več vinjenih voznikov na cesti kot po dnevi, od vinjenega pa lahko človek pričakuje vse.

— Kakšne so vaše izkušnje? Bili ste pred sodnikom, bežali sto s križišča, ozmerjali so vas...?

— Ugotovil sem, da ljudje veliko premalo poznajo elemente tehnike vožnje. Bilo bi mnogo manj nesreč. Delati bi morali eden za drugega. Danes jaz zaviram zaradi tebe, jutri boš ti zaradi mene. Tak odnos bi moral biti, pa bi bilo veliko manj zmerjanja z osli in opicami na cesti. Vozniki se zmerjajo, vsak je najbolj pameten. Seveda to ni treba posploševati. Pri majhnih nesrečah ljudje preveč komplicirajo. Zadnji trči v prednjega in potem čakata miličnika, namesto, da bi se umaknila s ceste, ker je vzrok nesreče očiten... to tudi kaže na nepoznavanje prometnih predpisov. Ljudje pozabljajo in preveč delajo na pamet... mi pa bi morali biti bolj tehniško opremljeni, da bi bili manj odvisni od izjav.

DRAGO MEDVED

Njihovo življenje je materinstvo

BRIDKE URE

Zahotelo se nam je na deželo. Mesto s svojimi objemi je vsak dan hujše in človek v njem postaja utrujen. Na poti v Ziče pihlja mil veter in trava je pravkar pokošena. Mehko se ziblje in se nam klanja. Na poti smo, da obiščemo dve materi, ki sta porodili menda več kot deset otrok.

Na začetku Zič, kjer se v navalu mehanizacije, ki ga vas krepko občuti, budi nekaj novega (delajo odsek za hitro cesto, Zičani mi je kasneje dejal, da se imenuje Slovenika), smo zavili navkreber in pri prijazni in mogočni domačiji povprašali za mater **URSKO RAZBORSKOVO**. Na dvorišču nas je sprejel svetlolas mladenič, ki mu je že pogljal puh na obrazu — verjetno je bil tudi lastnik mogočne žabe s tujo registracijo, ki je stala na dvorišču — in odklonil vsak razgovor z materjo. Bil je namreč njen sin. Ko smo vztrajali, da se z njo pogovorimo, je dejal, da je pri sosedu, a ni povedal, pri katerem. Naj se vrnemo kasneje, je še rekel, morda bo potem razgovor dovolil. Ob odhodu je celo dejal, da tega ne smemo napisati.

Ob slovesu so prijazni kučki veselo mahali v podzdrav. Niso bili domišljivi.

S poparjenimi občutki smo poiskali drugo mater. Krhko mater **MARIJO STRMSKOVO**, ki je porodila dvanajst otrok. Mimo kop sena smo šli in pokošena trava je prijala utrujenim nogam, dokler jo nismo zagledali. Zrasla z njivo in zemljo, ki jo obdeluje, je bila jasna silka, model naših mater, ki jim je življenje natrosilo le odpoved in bridke ure. Tudi veselja je bilo nekaj vmes, ta je prihajal še danes iz smejočih Faktorjevih deklet, ki so pomagale materi na nji. Polni zdravja in življenja, ki ju še čaka, sta bili nasprotna podoba zgarane matere.

Na srednjeveliki kmetiji 48-letna Faktorjeva mama še danes vsak dan skuha za devet ljudi. Deset otrok

je živih, štirje fantje in šest deklet. Tri še vedno hodijo v šolo, ostali pa že pomagajo doma. Njihov oče je bil v gorci, zato se je mati še bolj razgovorila. V Ziče je prišla iz Suhodola in doma je iz velike kmetije, kjer je tudi bilo 11 otrok. Po vojni sta se vzela in najtežje je bilo, ko so prihajali otroci in jih ni bilo v kaj zaviti. »Trgača sem srajce, mila ni bilo, »štibras« je bila velika. Bila sem lačna, velikokrat, a otroci niso bili.«

Mati je rodila tudi fan-

rok. »Jaz pa se jih nisem branila, prihajali so in razen zadnje sem vse rodila doma. To je bilo bolj preprosto kot zdaj.«

Pomislili smo na to, da ti časi venidar še niso tako odmaknjeni, pa zeva med današnjim življenjem in tistim pred dvajsetimi leti pravi prepad.

Mati je ponosno še povedala, da je na naš časnik naročena 12 let in jim tednik veliko pomeni. Vzame ga v roko le za hipec, ko pa je še vedno tako obremenjena z delom.

Zadela si je koš na

ta dvojčka in ta sta ji prizadajala veliko bridkih ur. Spala ni ob nju, čez dan pa so klicali drugi otroci in živina. Ko smo šli vnuke, smo jih našli le šest. Res, da je mati še mlada in le nekaj otrok je poročenih, pa vendar misli, da njeni otroci ne bodo imeli veliko ot-

rame, kot bi to bilo najlažje na svetu. Drobnost in izsušeno telo ni vztrepetalo ob tem. Podali smo si roke v pozdrav, še prej pa smo poizkusili njeno ognjiščno potico. Ko smo jo pohvalili, je navlaka bridkih ur v njenih očeh izgnila.

ZDENKA STOPAR

VEČ DOMAČEGA KRUHA

Zakaj v kmetijski državi ne moremo pridelati dovolj krušnih žit? To vprašanje se ponavlja že leta in leta. Gospodarstveniki načrtujejo, kako bi pridelali dovolj pšenice, da je ne bi bilo treba uvažati, a njihovi predlogi se ne uresničujejo. Kje so vzroki?

Najpogosteje dobimo odgovor, da je pšenica pre poceni. Kmetje je ne marajo sejati veliko, del pridelka pa še pokrmijo živini, če ga sami ne porabijo za kruh. Če bi bila le nekaj dražja, bi je baje pridelali in prodali mlinskim podjetjem toliko, da je ne bi bilo treba več uvažati.

Take odgovore pa je treba bolj pretehtati. Nekateri so se že lotili tega in ugotavljajo ali vsaj menijo, da je z višjo ceno ne bo moč zagotoviti dovolj krušnih žit. Menijo, da manjši kmetje ne bodo pridelovali pšenice za prodajo, četudi bi jim jo plačali po 1,60 ali 1,80 din za kilogram. Raje bodo pridelovali krmo za pitanje živine. Družbena posestva pa je na sedanjih zemljiščih ne morejo pridelovati veliko več, ker morajo gojiti tudi koruzo, sladkorno peso, sončnice in drugo, v Sloveniji pa predvsem krmne rastline.

Družbena posestva pridelajo več kot dve tretjini vse odkupljene pšenice v naši državi. Za mnoge je tudi sedanja odkupna cena dovolj spodbudna. Seveda bi jim prišel prav vsak dinar več, ki bi ga dobili za pšenico, zato se zavzema jo za višjo odkupno ceno. Za manjše kmete pa tudi 2 din za kg pšenice še ne bi bilo dovolj spodbudno. Ne zato, ker njihovo delo ne bi bilo dovolj plačano, če si pomagajo s stroji, ampak ker pšenica ne zahteva veliko dela. V primerjavi s pridelovalnimi stroški daje visok čist dohodek, toda malo po hektarju. Če kmet prideluje krmo in redi živino, je veliko bolj zaposlen, ustvari pa tudi veliko večji dohodek po hektarju svojega posestva. Le izračunajte, koliko bi dobil kmet za pšenico, če bi jo pridelal na 3 ali 5 ha, in koliko za živino, ki bi jo redil s krmo, pridelano na tistih zemljiščih!

Kmetje to že vedo, zato raje redijo živino, kot prodajajo pšenico, če je pri hiši le dovolj delovnih rok.

Nekateri očitajo kmetom, da pšenico, ki je ne porabijo za kruh, raje pokrmijo živini, kot bi jo prodali. Gotovo je niso posejali za prodajo, ampak zaradi kolobarjenja. Pri nas je namreč koruzo navadno dražja od pšenice, ker je pridelamo dovolj, dovoz iz oddaljenih krajev, npr. Vojvodine, in marže posrednikov od tistega pridelovalca do našega živinorejca pa nanesejo veliko.

Kako potem pridelati toliko krušnih žit, da ne bi bilo treba uvažati pšenice? Pridelovalci jih bodo lahko le družbena posestva na velikih poljih s stroji in taki kmetje, ki ne bodo utegnili na vsem posestvu pridelovati krmo za živino, oziroma morda živine sploh ne bodo redili. Taki pa bodo morali imeti še drugo zaposlitev, kajti samo z dohodki od pšenice bi slabo živeli, četudi bi imeli 10-hektarsko kmetijo. To se kaže tudi pri usmerjanju kmetij. Razdrobljeno kmetijstvo ne bo dajalo veliko krušnih žit. Odkupna cena pšenice, ki bi ustrezala malim pridelovalcem, ne bi bila sprejemljiva za porabnike.

Jože Petek

SOSED SOSEDU

NAMIGO- VANJA

Največkrat vlada v soseski odtujenost, ki je toliko večja, kolikor bolj polna je ljudi. Ta odtujenost in brezbriznost se čuti tudi v velikih blokih, kjer stranke skoraj nimajo medsebojnega kontakta. Sosed je včasih pomenil varnost, pomoč ali pa tarčo za sodnijsko preganjanje. Če pa živis v bloku, pa zjutraj komaj slišiš kakšen pozdrav.

Da so v takih hišah otroci kamen spotike, ni potrebno posebej poudarjati. Ko priveka dojenček, porabijo zanj preveč vode, ko je malo večji ropota in moti soseda, ko je zgodna za dvorišče pa je spet rompompom. Kar se zgodi, vsega je kriv. Tlačil in kviri zelenice, ker malo pohrska po robovih (peskovnikov namreč ni) in že je ogenj v stehi. Starejši otroci bi radi igrali nogomet ali košarko, zato nalletjo na še večji odpor. Sosed je vendar posadil drevesa in lahko bi zlomil kakšen vrh!

Karkoli se zgodi, vsega so krivi otroci. Če so ukradene dinamne ali pa sama koleca, kdo je kriv — otroci. Če je kola prazno, kdo se igra z njim — otroci.

Ob vsem tem ni čudno, da prihaja večkrat do preprirov, zlasti tam, kjer je nestrpnost manjša. Če v hišah živijo ljudje, ki so sami imeli otroke, to še nekako razumejo. A gorje, če so med njimi zakonski pari brez otrok. Razumevanja je konec in prepri je tu. Jaz že vam, kdo mi je strgal dinamo s koleca, jaz vem, kateri je takšen lump, govorje pomenljivo in tako, da nobenega direktno ne obtožijo. Otroci pa so užaljeni in obdolžive kraje, ki se je zgodila v hiši, težko prenesejo. So lumpje, so nagajivi, mučijo živali, razgrajajo, divljajo s kolesi — a krivčine obdolžive ne prenesejo. V njihova srca se zasadil dvom nad odraslimi in njihova avtoriteta se zamaje. Upravičeno morda?

Z. S.

NAŠI DOPISNIKI

VIKTOR KOJC

Prijatelja Viktorja sem našel, kot po navadi, pri delu. Z ženo sta izdelovala lčne spominke iz usnja za Tovarno usnja v Soštanju. Brez vseh uvodnih formalnosti sem si ogledal prostore, natrpane s slikami, plastikami, kipci, starinami in naravno oblikovanimi koreninami — nanje je najbolj ponosen. Na prvi pogled sem imel vtis, da je to vsestranski likovnik, ki ve, kaj je lepo. Kramljanje z njim je prijetno, hkrati pa ti natrese toliko misli, ugotoviš, da sem moral dolgo urejati svoj miselni potencial, preden sem sedel za pisalni stroj. V takem kratkem zapisu je nemogoče predstaviti vse njegovo delo, zato naj to ostane za drugo priložnost. Čudno se mi le zdelo, da njegovih zbirk še ni odkril naš tehnični urednik. Obljubil sem, da ga bom na to opozoril.

Kdaj ste začeli s pisanjem?

To je že zelo dolgo. Ne spominjam se več prvega

čianka. Res je, da je pri hiši, kjer živiva z ženo z zelo majhno pokojnino, dobrodošel vsak dinar. Toda zaradi honorarjev (ti so zelo skopi) ne pišem. Pišem zato, da bi izvedeli tudi za naše mesto, da bi bila javnost informirana o mojem Soštanju. Nekateri mi očitajo preveliko kritičnost. Zakaj bi se morali venomer hvaliti, saj se dobro samo hvali? Kot ste kritični do okolice, tako tudi kritično obravnajte naš list. Kaj vam je v njem všeč in kaj ne?

Vsak list mora imeti svoj koncept. To sem že velikokrat razlagal in zdi se mi, da je NT dobil svojo simpatično obliko. Tudi vsebinska stran je boljša, prav je, da ima svoje mesto — tudi kultura. Moti me le zadnja stran, ki prinaša tu in tam kakšne »neumestnosti«. Mogoče bi bilo prav, da bi se iskale člankov o konjičkarjih, umetnikih in drugih interesantnih ljudeh bolj potrudili in bi posvečali vsem enako pozornost.

Kaj menite o klubu dopisnikov NT?

Bil sem med pobudniki zato bi bilo prav, da se ideja spelje do konca. Med seboj bi se morali spoznati. Predlagam, da organiziramo podobno srečanje, kot ga je organizi-

ral »Večera«. En dan smo bili njegovi gostje. Tu ne gre za gostijo, gre za aktiv, ki bi se v primeru, da se bolj pozna med seboj, bolje povezal in dobil novo energijo ter voljo za pomoč pri oblikovanju vsebine lista.

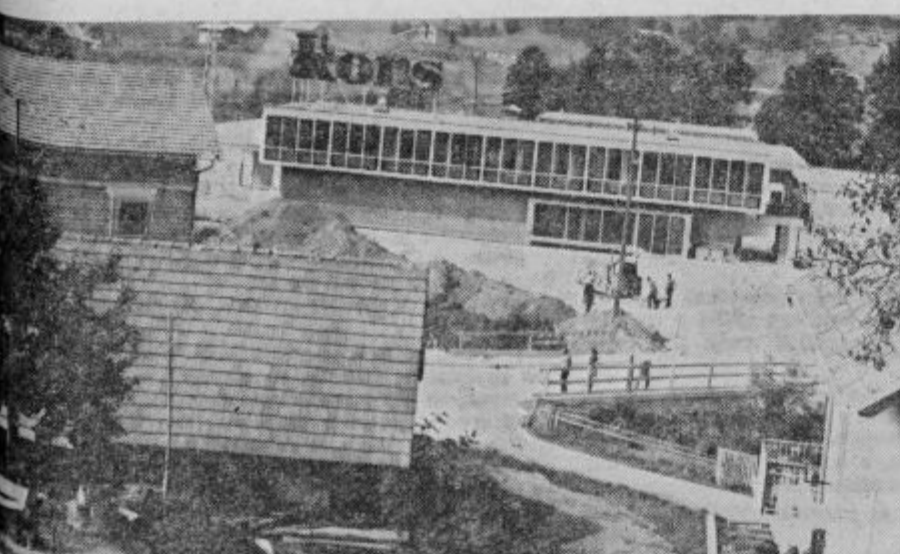
Ali lahko še računamo na vaše sodelovanje?

Prav gotovo! Večje zaupanje pa nam ne bi škodilo. Vodstvo tednika naj bo pozorno tudi takrat, kadar gre za spreminjanje naslovov. Rad bom še pisal, pisal bom pošteno (kritično) kot doslej, pisal bom enostavno in razumljivo, saj je list namenjen širokemu krogu bralcev.

Viktor Kojc je bil dolga leta učitelj likovnega in tehničnega pouka na Osnovni šoli »BIBA ROČKA«. Bil je pojem vsega kulturnega dogajanja v Soštanju, zlasti likovnega. Delal je v Napotnikovi galeriji in povsod tam, kjer so se zbirali umetniki. Veliko zaslug ima pri postavljanju soštanjskih spomenikov in turističnih objektov. Ni mu žal nobene žrtvovane ure, žal mu je le, da družba tega ne zna dovolj ceniti.

Poslovil sem se in mu obljubil, da se bom še vrnil.

STEPAN ZVIZEJ

KORS ROGAŠKA SLATINA: takole se blešči med starimi strehami novo upravno poslopje. Z izgradnjo novega upravnega poslopja so dobili svoje večje prostore tudi v oddelku razvoja. Uredili bodo tudi celotno okolico tovarne (nova kolesarnica, parkirni prostor in igrišče za rekreacijo). V daljšem obdobju načrtujejo tudi bazen. Torej temeljito delo ob občinskem prazniku. Foto: D. MEDVED

Naša nova nagradna igra

VAŠA OCENA

Ime in priimek:

Naslov:

Po 50 din prejmejo: Zarko Poličnik, VP 2280/33, Beograd, Tatjana Stožir iz Skofje vasi in Hilda Lokovšek iz Sentjurja. Največ glasov sta namenili reportažnemu zapisu Neznani vsakdan o brigadirjih.

Prosim, še več predlogov.

CELJE

NOVO DRUŠTVO

Poteklo je leto dni, odkar smo tudi v Celju ustanovili DRUŠTVO ZA VARSTVO ZIVALI. Ker pa do nedavnega nismo imeli svojega prostora, kjer bi imeli sestanke in sprejemali stranke, je bila dejavnost našega društva zelo otežkočena. Zdaj imamo tudi lokal, kjer bomo vsaj enkrat tedensko lahko uradovali, da bo naše prepotrebno društvo zaživelo. To mnogi iskreno želijo. Uradne ure so zaenkrat vsak četrtek od 16. do 18. ure, in sicer v klubiški dvorani tabornikov v Celju, Gledališka ulica št. 2 (nasproti gostilne »Turška mačka«).

Prosimo vse člane, da pridejo in poravnajo članarino za 1972 in 1973, v kolikor to še niso storili. Na domu članarine ne bomo več pobirali.

Društvo za varstvo živali
Celje

PRED USTAVNO RAZPRAVO

V celjski občini so že pripravili na javno razpravo o osnutkih slovenske in zvezne ustave. Dogovoriti se morajo še o nekaterih organizacijsko-tehničnih pristopih k izvedbi javne razprave. Zato se bodo v ponedeljek popoldne sestali na posvetu predstavniki krajevnih organizacij SZDL in se dogovorili o začetku javne razprave o ustavi. Tudi v Celju se bodo najprej začele razprave v krajevnih skupnostih.

JAVNA ZAHVALA

Ob zaključku letošnje solidarnostne akcije ljubljanske mladine

KOZJE 73

se pokrovitelj in organizator najlepše zahvaljuje vsem delovnim organizacijam, ki so prispevale potrebna materialna sredstva, prevoze in drugo, vsem, ki so nakazali finančna sredstva za izgradnjo vodovoda v Kozjem, vsem umetnikom in predavateljem za njihove brezplačne nastope v brigadi, skratka vsem, ki so kakorkoli pomagali pri realizaciji akcije.

Občinska konferenca ZMS Ljubljana-Center
Mestna konferenca ZMS Ljubljana

VELENJE

CESTA KLIČE PO OBNOVI

Ko je PTT sekcija Celje polagala v Smartnem ob Paki v samem središču kabel za avtomatsko telefonsko centralo, je seveda na več krajih prečkala tudi asfaltirano cesto skozi Smartno. Tako so nastale kotanje brez asfalta. Soferji, motoristi in kolesarji se zelo jezijo, ker si na teh mestih, ki pa niso označena kot nevarna, kvarijo svoja vozila. Tudi manjše okvare in nesreče so se zaradi tega že pripetile. Zatržno upam, da bo sekcija PTT Celje storila vse, da se cesta spravi v prejšnje stanje in red. Upamo pa tudi, da bodo kupi prsti pred spomenikom NOB odstranjeni.

TAKO PA NE

Na željo lastnikov hiš, ki stojijo ob poti za župniščem in farovškim hlevom, bo komunalni obrtni center iz Velenja asfaltiral to pot. Prav je, da se to zgodi, prav pa ni, da je sedaj buldožer že pred meseci navožen gramoz, ki je bil že posut po poti, odstranil in pot globoko preoral. Čemu je podobno vse to, ko se to še na glavnih cestah ni zgodilo. Ves denar za gramoz in vožnje je vržen stran. To je razmetavanje denarja, ki je pravzaprav last vseh tistih, ki plačujejo davek na mestno zemljišče. Ali smo res tako bogati? Stroške naj poravnajo tisti, ki je to zakrivil.

ZALEC

SKUPŠČINA IZBRANA

Vsi delovni kolektivi v žalski občini so že izvolili delegate v skupščino samoupravne stanovanjske skupnosti. Formirali so tudi že skupščino stanovanjskega solidarnostnega sklada. Člani skupščine se bodo sestali v teh dneh. Sprejeli bodo statut, finančni plan in program stanovanjske izgradnje iz sredstev solidarnostnega sklada. Letos bo sklad razpolagal z okrog 700 milijoni starih dinarjev. Okrog 500 milijonov bodo namenili za gradnjo stanovanj v družbeni lastnini. Letos bodo začeli graditi okrog 20 stanovanj in se bodo stanovalci lahko vselili v nove stanovanjske prostore prihodnje leto.

RIBIŠKO TEKMOVANJE

Ribiška družina Sempeter bo v nedeljo spet poskrbela za prijetno prireditve. Za vse svoje člane bodo naredili pri Grobeljskem mostu II. družinsko tekmovanje za ulov najtežje ribe. Po tekmovanju, se pravi v popoldanskih urah pa bo spet veselo pred jamo Pekel, kjer bodo priredili ribiški piknik. Tam bodo tudi razglasili rezultate tekmovanja in podelili diplome in nagrade najboljšim.

Tekmovanje se prične ob devetih, piknik pa ob dveh popoldne.

SENTJUR

»MALOMARNOST PA TAKA«

»Malomarnost pa taka,« reče marsikdo, ki se popelje z avtomobilom v Zgornji trg nad Sentjurjem. Zadnje čase je ta pot postala celo nevarna. Na ovinku pred knjižnico je del ceste prekopane.

Toda tisti, ki je to delo opravil, tega mesta ni ustrezno zavaroval. V temi se vam kar hitro lahko pripeti, da se nenadoma zaletite v lesene deske sredi ceste. Mislim, da je dolžnost tistega, ki je delo razkopal, da jo tudi ustrezno zavaruje in glede na uporabnost tudi v najkrajšem času popravi. Zaradi takšne malomarnosti in odlašanja s popravilom je na tem delu ceste že prišlo do nesreče, ki pa se je k sreči končala brez človeških žrtev.

Obiranje hmelja je za marsikoga prijetno opravilo pa tudi koristno, posebno še, če gre delo od rok. Med temi je tudi Marija Majhen iz Novega Kloštra, ki že leta nazaj obira hmelj pri hmeljarju Francu Glušič. Marija ima dva majhna otroka, pri ka-

terih se zamudi do dve uri na dan. Kljub temu nabere dnevno tudi do 30 škafov. V štirinajstih dneh ali celo več se škafov nabere kar veliko in skrbni gospodinjini pride takšen priložnostni zaslužek vedno prav.

T. Tavčar

Ali bo treba čakati na popravilo tako dolgo, da bo prišlo do nesreče, ki bi zahtevala celo življenje?

Mislim, da je velika škoda, da takšne stvari kvarijo ugled že tako lepo urejenemu Sentjurju.

B. P.

PROBLEM OBVEŠČANJA

Kot vsa leta doslej imamo tudi letos v Sentjurju pravo sušo — manjka pitne vode: Zato se velikokrat pripeti, da so družine tudi po več ur brez nje. Nič ne bi imeli proti, če bi uporabnike kdo obvestil o času zaprtja vodovoda. Tako pa se lahko pripeti, da kar naenkrat ne prite-

če iz cevi nobena kaplja vode. Ne preostane nič drugega, kot da gospodinja potrpežljivo lovi vsako kapljico v kozarček in čaka, kdaj bo pritekla težko pričakovani curek.

Mislim, da bi moralo komunalno podjetje v Sentjurju potrošnike vode v času zaprtja vodovoda obvestiti. Če lahko tudi v drugih občinah obveščajo občane o kakšni spremembi, bi to lahko storili tudi v Sentjurju. Če to ne bi bilo možno s komunikacijskimi sredstvi, pa na kak drug, bolj cenen način.

Občani Sentjurja pričakujemo, da bo tudi ta problem kmalu odstranjen.

Podplatan Bogdan

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v Novem tedniku 16. avgusta, je žreb razdelil nagrade takole:

1. nagrada: 100 din — ANICA JENOT, Tovarna 8, Celje
2. nagrada: 50 din — VERA ROZANC, Lokovina 8, 63204 Dobrna
3. nagrada: 50 din — OLGA GLUŠIČ, Vojkova 5, Celje
4. nagrada: 50 din — JAKOBINA PEJHA, 63250 Rogasška Slatina 143
5. nagrada: 50 din — MIRAN HERCOG, Trubarjeva 44/III, Celje
6. nagrada: 50 din — ANICA KORZE, Pot na Lavo 9, Celje.

Vsem izrečencem bomo nagrade poslali po pošti. Čestitamo!

RESITEV KRIZANKE

VODORAVNO: 1. Krško, 5. kamp, — r —, 8. vislice, — č —, 11. E(dvard) K(ardelj), 13. mlaka, 14. kl, 15. grč, 17. ais, 18. sla, 19. Atos, — k —, 21. klen, 22. napor, 24. Srot, 25. jr, 26. lantan, — o —, — e —, 29. živčav, 30. od, 31. TASS, 32. Babmi, 34. cent, — m —, 36. Lear, 37. mir, 38. pop, 40. tla, 41. ou, 42. pršut, 44. A(lfred) N(obel), — k —, 45. stotnik, — j —, 47. Gott, 48. trsje.

Za nagradno križanko, objavljeno v Novem tedniku 9. avgusta, je žreb razdelil nagrade takole:

1. nagrada: 100 din — ROMAN MATEK, 61432 Zadani most 29/c
2. nagrada: 50 din — ANDREJ GRUM, v. p. 1098/E, 640000 Kranj
3. nagrada: 50 din — NORBERT DRUGOVIC, Na otoku 13, Celje
4. nagrada: 50 din — ALOJZIJ PUNCER, Mozirje 190
5. nagrada: 50 din — IVANKA MARKOVIC, 63305 Vransko 145
6. nagrada: 50 din — ANGE LA ZVEPLAN, Leskovec 15, 63211 Skofja vas

Vsem izrečencem bomo nagrade poslali po pošti. Čestitamo!

RESITEV SLIKOVNE KRIZANKE

VODORAVNO: Vuk, Holbach, obi, Skopje, ego, Maurois, lug, Daniel, loža, škira, vidra, Norge, anali, Aci, tovarna, ala, oralo, Isere, Alger, nit, HB, here, troza, kašča, či, air, gros, Banka, Peru, Itaka, skovanika, alkohol, temelj, Ida, Jernej, maža, Ivanaj, panter, fra, anas.

VEČ

Obiranje hmelja je živahnejše. Sedaj še ni bo letošji pridelek. Se zelo neizenačena. Da pridelku hmeljarji, stro-

JOZEFINA RANDL, Da vas:

»Pri nas imamo 9000 dik goldinga in na 1 ha sorto hmelja atlas. Ga obiramo že drugo leto in mojih ocenah ga bo pri nas manj. Mogoče vzrok v tem, ker že strojno obiram in kot vijo, mu ta način ne škoduje. Atlas bomo ročno, ker je to prvi nasad. Pričakujemo, da v prihodnjih letih rodovišji kot golding.

JOZE NOVAK, Orlov:

»Hmeljskih nasadov meravam razširiti, v njih ne bom povsem odvisen od letnih pridelkov. Vendar se še glede tega sem dokončno odločil. B daj vedno manj čistost hodka, saj je cena skoka izpremenjena, medtem stroški za umetna delovno silo, če jo najemati, zelo hitro rastejo. Glede letošnjega pridelka menim, da bo letos boljši od lanskega.«

Iz zgornjih izjav izmeznikov delijo. Gotovo vajo številni pomembni bo letošnja bera, se bo obrana nekje do 5. septembra.

VPRAŠUJE: Zdenka Stopar
ODGOVARJA: Ivan Lojen

Miličnika Lojena smo srečali privatno, pred domačo hišo v Zičah. Je uslužbenec Ljudske milice v Slovenskih Konjicah in odgovorno službo opravlja že petnajst let.

»Od kod ste doma?«
»Iz Zgornje Savinjske doline in službena pot me je pripeljala v Slovenske Konjice, kjer sem živel nekaj let.«

»Kako to, da zdaj živite v Zičah in ste oddaljeni od mestnega središča, ko pa nekateri rinejo vanj?«
»Meni je na deželi bolj všeč. Z ženo imava tu dom in družino, pa smo se odlo-

Poslovalnica Mladinske knjige v Celju je tudi letos postavila na Stanetovo ulico stojnico, ki je dobro založena z različnimi šolskimi potrebščinami. Velika gneča pred stojnico priča, da Alenka in Branko dobro opravljata svoj posel. Zadovoljstvo je torej vsestransko: zadovoljni so kupci, ker je postrežba mnogo hitrejša od tiste v trgovini, zadovoljno je podjetje zaradi povečane prodaje knjig in zadovoljna sta mlada študenta. Vse je tako, kot pravi star slovenski pregovor: »Volk je sit in koza cela.«

DAMJANA STAMEJČIČ

SLABI TRGOVCI!

Pomanjkanje obiralcev je v preteklih letih tudi taborskim hmeljarjem povzročalo mnogo skrbi in težav. Zato so se nekateri hmeljari odločili za nakup manjšega obirnega stroja. Eden izmed njih je tudi 50-letni Janko Kobale, odbornik SO Zalec in predsednik prosvetnega društva Ivan Cankar iz Tabora. Z njim sem se pogovarjal, ko je čakal, kdaj bo njegov hmelj prišel na vrsto za obiranje.

Koliko stane takšen stroj?
»Stroj, ki ga vidis, je za 38 starih milijonov. Seveda pa to še ni vse! Kupiti smo morali tudi zemljišče kjer naprava stoji, zgraditi halo in napeljati elektriko. To nam je »vzelo« še dodatnih 10 milijonov SD.«

»Kar 14 vas je, ki ste sofinancirali ta stroj. Kako pa se vsi zvrstite pri obiranju?«
»Več ko ima nekdo hmelja, večkrat pride na vrsto. Dva kmeta prideta na vrsto po štirikrat, jaz po trikrat, nekateri pa celo samo po enkrat.«

»Komplicirano! Se kdaj skregate?«
»Tudi skregali smo se že, enkrat pa je le malo manjkalo, da si nismo skočili v lase. Nekateri hočejo prehitovati, spet drugi želijo priti večkrat na vrsto itd. Pa tudi več hmeljevih vodil pripeljejo kot je dovoljeno. Zmenili smo se namreč, da jih vozimo po 150!«

»Zakaj ste se odločili soinvestirati v ta stroj?«
»Zaradi tega, ker bi imel premalo obiralcev za 1 ha hmelja. No, domače obiralce bi še dobil. Toda ti ga zjutraj obirajo le po nekaj ur, popoldne pa tako, da imam ponoči preveč za sušiti. Tujih pa ne vzamem, odkar sem imel cigane. Pred tem sem 14 let dobival obiralce iz Sevnice, same »fejste« punce, potem pa so tam zgradili Lisco...«

»Kakšno letino pričakujete?«
»Letos zelo dobro! Hmelj je poln in pričakovati je nadpovprečni pridelek. Če bi ga obirali na roke, bi ga bilo

okrog 22 stotov. Sedaj pa ga bo verjetno manj, ker ga stroj nekaj zdrobi, nekaj puhti na volilu itd. Drugo leto pa ga bo precej manj, ker vodila pač režemo in tako sok predčasno steče iz sadike.«

»S kakšnimi težavami se danes srečujete hmeljarji?«
»Odkupna cena hmelja je absolutno prenizka! Ze sam repromaterial se je podražil za 50 %, življenjski stroški so se dvignili, denar je manj vreden, hmelj pa ima še vedno isto ceno kot pred leti. Verjetno bo ta cena ostala nespremenjena še dve leti, kajti Hmezd je podpisal pogodbo o prodaji po sedanji ceni do 1975. leta. Moram reči, da imamo zelo slabe trgovce, ki niso kos mednarodni trgovini!«

»Nameravate, glede na takšno stanje, še ostati hmeljar?«

»Hmelj imam že iz tradicije, navadil sem se nanj, saj je tako rekoč del mene in bi ga zato še sadil, sadil. Zal pa sem bolj šibkega zdravja. To delo zahteva celega človeka.«

Tako je govoril Janko Kobale. Ko sem se poslavljaj od njega, sem imel občutek, da bo njegov hmelj še dolgo rasel in mu tako povrnil ves trud, ki ga je vložil vanj.

Damjan Križnik

PROBLEMI V SIGMI

Ceprav v Sigmii ob polletju niso dosegli izrazito slabih ekonomskih rezultatov, pa je v tem kolektivu že dalj časa tlelo nezadovoljstvo. Predvsem zaradi nejasne proizvodne usmeritve, slabe organizacije dela in tudi odnosov. Del članov kolektiva je med drugim zahteval odstop vodilnih delavcev in direktorja. Zato so na odprtem partijskem sestanku, na seji delavskega sveta in na zborih del-

ovnih ljudi temeljito razčlenili razmere v podjetju. Direktorju niso izrekli nezaupnice. Vendar pa so se v kolektivu na več sejah dogovorili o nujnih ukrepih za sanacijo razmer, ki sedaj ne morejo ugodno vplivati na nadaljnji razvoj podjetja. Na občinski skupščini v Zalcu, kjer so nam posredovali te podatke, menijo, da so v Sigmii na dobri poti za dokončno ureditev notranjih nasprotij.

čili za deželo. Jaz se vsek dan vozim v službo v Slovenske Konjice.«

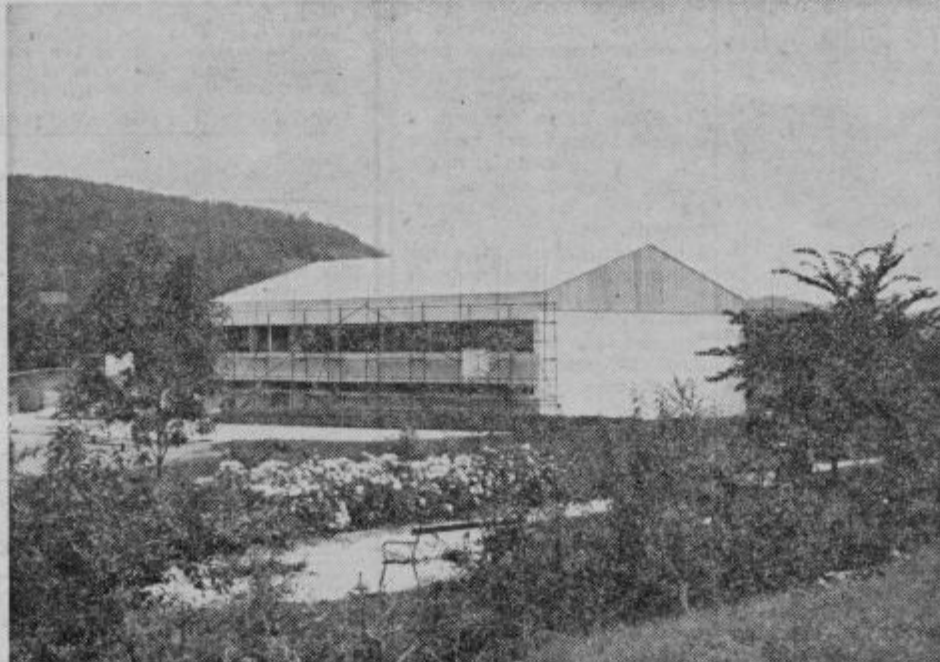
»Kaj vam je na deželi tako všeč?«
»Mir in daleč sem od mestnega hrupa. Tega imam že v službi dovolj in po cestah, kjer tudi ni nobenega reda. Tu pa — dom me vsaj malo sprosti, vrt, zelenje, vinogradi in vedno se najde kakšno delo.«

»Imate še veliko let službe?«
»Se deset. Moja služba je težavna.«

»Zakaj?«
»Premalo je cenjena. Če se pojavim kje privatno, me imajo radi, če pa opravljam službeno dolžnost, pa že čutijo do mene nekakšen neprijeten strah.«

»Bi se še enkrat odločili za miličniški poklic?«
»Nič več.«
»Zakaj?«
»Omenil sem že glavni vzrok — kontakt z ljudmi ni najboljši. Slabe so tudi plače. Od mladih fantov se marsikdo odloči za miličniški poklic, ko pa spozna tanko kuverto, je veselja kmalu konec. Ima pa naš poklic tudi lepe strani. Je v svojem bistvu human, ker ščiti človeka. Zal se tega ljudje še premalo zavedajo. V nas vidijo le tistega, ki jih kaznuje.«

Po napornem delu se miličnik Lojen odpočije na svoji domačiji v Zičah. Takrat pozabi na vse težave, ki so združene z njegovim poklicem. V hribu mu igra klopotec in izbriše spomine na neprijetna doživetja v službi.

Nova telovadnica pri zreški osnovni šoli je že skoraj zgrajena. Ali bodo otroci v njej telovadili že kar na začetku šolskega leta?

Po sklepu Republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/72 je časnik **NOVI TEDNIK** oproščen plačevanja prometnega danka do 31. 12. 1973.

OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE — OD RINKE DO SOTLE

ta
A?
neh dnež naj-
rediti, kolikšen
so hmeljišča
o letošnjem
Založe pri
sem se samo-
sorazmerno
sem z
dobro se-
doma iz sta-
družine. Po
pridelali
kolikor bo te-
krat še ne
ker nismo s
končali.
prvič strojno,
nabranege
to.
Trn-
nekateri na-
letos obilnej-
moram
pridelal za
manj
pa moram
lani imel
saj mi je
18,5
hmeljarji
gleda letošnje-
mne-
Dolenja vas:
se, čeprav to
bom
To pomeni,
hmelj
so
kolikor
oče. Po
pa letošnji
kaže in
prisan, da bo
kot lani. Ima
goldinga in
Slednji je
hmelja, od ka-
pričakujemq.
menenja posa-
hmelja vpli-
videli kakšna
saj bo dolina
Tone Tavčar

BRIGA NAS TRETJINA PLAČE

Povod za ta zapis je dopustniški. Poslušal sem v avtokampu razgovor dveh delavcev. Oba sta bila ključavničarja oba približno istih let. Pa je bil eden Nемеc, drugi pa naše gore list.

No, in če sedeta skupaj dva poklicna kolega, so marsikatera ovire podrte in začne se menjava izkušenj, križajo se informacije.

In sta se pogovarjala o dohodku, o plačah.

Naš je povedal svoje, Nемеc svoje. Preračunavala sta valute in naš je prebledel, dasiravno zagorel v obraz, Nемеc pa je nekam sočutno pogledal svojega sobesednika.

Pa sem se vmešal lmei sem prav, da sem se.

Nемеc je povedal znesek svoje brutto-plače, naš le tisto, kar dobi na roko. Bil je toliko pošten, da je upošteval tudi obrok za avto.

Zdaj je Nемеcu zakuhalo. Začel je pripovedovati, kaj vse tanjša njegov žep, od socialnega do cerkvenega davka.

In koliko plačuješ ti?

Naš je mencil. Ni vedel povedati, niti približno ne.

Na vsak način se je razlika med našim in nemškim delavcem precej zmanjšala. Res je še vedno bila izdatna, toda nikakor ne toliko, kolikor je ob prvih stavkih izgledalo.

Ugotovitev iz tega primera:

Onstran meja pomeni zasužek družbeno veljavo, socialni status, zato vsak pove svoj brutto dohodek.

Pri nas pa: Kar ne pade v moj žep, ni moj! Niti tega ne vemo, koliko je tistega. Je veliko? Je kar precej?

Pa ni tako važno, kaj poreče tujec.

Mnogc važnejše je to, da se kot samoupravljalci poživigamo nad tretjino osebnega dohodka, nad tretjino vrednosti, ki jo predstavlja naše delo.

In kaj pravijo o tem — izrazimo se do pike natančno — člani temeljnih organizacij združenega dela?

DENAR NA ROKI IN OBROKI

Generaina ugotovitev: Kogarkoli smo vprašali, naj bo to direktor, vratar, delavec pri stroju, inženir, ali tudi knjigovodja, vsak je na vprašanje:

— koliko zaslužite?, navedel znesek, ki odgovarja neto izplačilu osebnega dohodka. Nihče niti pomislil ni, da je njegov zaslužek tudi vse tisto, kar se zbira v sklad za zdravstveno zavarovanje, za pokojnino, kar dobi občina, republika, zveza, kar gre za otroško varstvo, za stanovanjski prispevek itd.

Osební dohodek je za našega človeka tisto, kar dobi na roko in tisto, kar mu odtegnejo kot obrok za potrošniško posojilo. Bruto osebni dohodek nekatera podjetja sicer vključujejo v obračunski list, ki ga vsak zaposleni dobi, vendar je tista številka neka abstraktna, neka zelo visoka hišna številka, neka, kar lepo izgleda, pa je prelepo, da bi bilo res.

Resnici na ljubo — naši so-govorniki so vedeli, kam merimo takoj, ki je padla beseda bruto. Najbliže je zadel ing. Magda Bertalančeva, predsednica sindikata v »Korsu« v Rogaški Slatini, ki ve, da je na neto osebne dohodke okoli 58 odstotkov razno raznih prispevkov, daja-

tev, davščin itd. Marjana Jezovškova, tajnica direktorja v šentjurskem »Alposu«, ni imela predstave o razliki njene bruto in neto plače. Predsednik sindikata v celjskem »Topru« Drago Mehle je po zaslugi formularja oziroma obračuna OD pripisal kar preobilen prispevek socialnemu zavarovanju, kajti v »Topru« pod to rubriko enostavno vpišejo vse prispevke.

Ing. Magda Bertalančeva je mnenja, da bi ljudje morali poznati vso strukturo dajatev in prispevkov, ki so v razliki med neto in bruto osebnimi dohodki.

»Ob tem, da je pomemben samo tisti del osebnega dohodka, ki ostane po odtegljajih, je pozornost delavcev vselej usmerjena na višino dejansko izplačanega dohodka in s tem neposredno na celoten ali bruto osebni dohodek. Redkokdaj in redki so delavci, ki bi kdaj pomislili, da bi bil neto dohodek lahko višji, če bi bilo odbitkov manj.«

Bertalančeva se seveda v razgovoru ni spuščala v očno, ali so vsi prispevki v določeni višini ali ne. Drago Mehle je šel v svojem razmišljanju še naprej, ko je dejal, da bi bilo treba ljudi bolje informirati, pa tudi več vprašati, zlasti ko gre za spremembe stopenj pri sprekov itd.

Formalno, institucionalno ali kakorkoli že, so podani vsi objektivni pogoji, da lahko vsak samoupravno vpliva na uporabo denarja, ki se zbere iz bruto osebnih dohodkov.

Na občinski davek iz delovnega razmerja ima občan vpliv na zboru volivcev. Preko zborov zavarovancev in posredno prek delegata v skupščini komunalnega zavoda za socialno zavarovanje tudi. Praktično so vsi denarni skladi, ki se napajajo iz osebnih dohodkov zaposlenih pod družbeno samoupravno kontrolo. Vendar kako? Večina delavcev svojega delegata, na primer v skupščini socialnega zavarovanja, sploh ne pozna. Dogaja se, da ti organi vestno in z odgovornostjo poročajo o porabi sredstev, kar pa do delavcev sploh ne pride, ker je interes za tako odrujen del dohodka enak ničil.

Vendar ne vselej tako! Drago Mehle: »Kolikor vem, je v kolektivu že bila obravnavana informacija o dospelih in porabljenih sredstvih samoprispevka za šolstvo in otroško varstvo v Celju. Presneto malo vemo o tistem delu prispevka za stanovanjsko izgradnjo, ki kolektivu ne ostane. O porabi sredstev zbranih za potresno področje v Bosni pa dobivamo obrobne vesti v časovisih, vendar ničesar kompleksnega, pregledanega.«

Sobesednica
Magda ing. Bertalančeva

Sobesednik Drago Mehle

Sobesednica
Marijana Jezovškova

PARTICIPACIJA NA OSEBNI DOHODEK V ZATIŠJU

Naj se najprej vrnem k tistemu razgovoru med našim in nemškim delavcem. V Nemčiji plačata davek na osebni dohodek v sorazmerju oba; delodajalec in delojemalec. Zato sta oba enako divja na financarje, delavec in podjetnik. Tako podobno je tudi pri drugih dajativah.

Pri nas je drugače ravno zaradi tega, ker denarja, ki so odtegnjeni kot prispevki, nihče ne jemlje za svojega. Ta denar je zavil v neko megleno skupno družbeno last, ki je zdaj nenasitno brezno, zdaj spet neizčrpen vir za vsemogoče potrebe. Kot že maloprej povedano, interes zaposlenih je, kar zaževa dohodek, omejen na neto izplačila in s tem posredno na bruto osebne dohodke. Ker je predstava o osebnem dohodku takšna, vlada za vse, ki participirajo na prispevkih iz osebnih dohodkov, relativno zatišje. Ni zatišja, ker bi se kopali v denarju, saj smo nenehno v stiskah, marveč zato, ker niso pod neposrednim pritiskom interesa delovnih ljudi po čisti računici, odgovornosti in ekonomičnosti vloženega denarja, ki se steka iz osebnih dohodkov.

Marijana Jezovšek je prav uganila, ko je rekla, da bi veliko ljudi prostovoljno ne plačalo niti tako nujnega, kot je prispevek za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Dokler človek resno

ne zbolí, se mu zdi denar, ki je odveden za te namene, vržen stran, podarjen komu drugemu. Ob hudi bolezní se zaveda, kakšen revež bi bil, če bi v nesreči bil sam.

To je res! Res je pa tudi, kot pravi ing. Magda Bertalančeva:

OD TOD TUDI KRATKOVIDNA TOLERANCA

»Delavec, zaposlen pri nas, mi je pokazal plačilni list in vprašal, če more v tem času živeti s 600 novimi dinarji, kolikor jih je bilo v kuverti. Preverila sem zadevo. Vzel je predujem, ima nekaj kreditov, več kot bi jih smel imeti na svojo dohodkovno osnovo. Ali to ni denar?«

In zato, ker delavci na splošno osebnih dohodkov ne jemljejo za plačo, marveč neto dohodek, se dogaja, da so popolnoma brezbrizni do pojavov izkoriščanja zdravstva, goljufanja pri pridobivanju invalidskih in pokojninskih pravic. Brezbrizni so zato, ker se vedno mislijo, da je to zadeva, ki bremeni neizčrpano »državno blagajno«.

... IN KAJ NAJ BI BILO IZ TEGA?

»Bo moj dohodek, s katerim grem v trgovino po hrano, s katerim kupim otrokom zvezke in knjige, plačam stanovanje, kurjavo, kolikaj večji, če bom vedel, koliko je tistega denarja, ki ga ne dobim?« je vprašal delavec.

Res, niti za dinar. Trenutno vsaj ne. Morda pa ob

splošnem interesu vse večji obči družbeni nad porabo zbranih sredstev, vendarle kak dinge ne v kuverti in ne za sprekve?

Organizirana družba in zato bodo davki in sprekvi vedno potrebni za zadovoljevanje skupnih potreb, ki jih vimo družbeni standardi.

Ni pa prav, da kot upravna družba takoj skrbimo za večjo vseh teh prispevkov s tem izpostavimo kontrolni. To bi bila oblik širše delavske le, ki bi morala biti vanje delavske samokontrolne v delovnih zacijah.

In prav zdaj, ko imamo o predlogu nove, o občinskih statusu, tutih delovnih organizacij čas za to. Čas, da razmo, ali je sedanja zločanja pravilen, zad izkušnje kažejo, da je pripravljeni žrtvovati nek spoznan namen, če predpisujemo, kažejo, da so na ravneh sprejete najmanj javne potrebe podajati obračun mimo prispevek za Se do danes ni nihče žil obračuna delovnih Jugoslavije, ki so po ju zakona v zemni sk pet let odvajali od od svojega dohodka novo Skopje stoji več.

In čigava naloga da bi delovni ljudje dali na ustvarjeni del Najbrž vseh, ki so v vrnih položajih, pred bi bila to naloga sind

JURE KRANJEC

PRIMER NEKEGA OSEBNEGA DOHODKA

Vsem, ki jim je do tega, kaj vse je započadeno v prispevke od osebnih dohodkov in znaša razliko med bruto in neto osebnimi dohodki, smo pripravili naslednje preglednice. Vzel smo delavca, recimo, da je to visokovalficirani delavec v industriji, ki je dobil izplačilo dan 2400 novih dinarjev. Srečnej je, ker nima nobenega obroka.

Kolikšen je njegov dejanski osebni dohodek? Brez krajevnega samoprispevka za šolstvo otroško varstvo in brez sindikalne članarine, ki je zvečne primerov kar odtegnjena, je 57,94 odstotka večji ali za 1428 dinarjev. Celotni osebni dohodek v tem primeru, tako je razbrati iz preglednice, znaša 3475 novih dinarjev (347.500 starih). To pa je razlika! Razlika se ji samoupravno premoale posvečamo.

NETO OSEBNI DOHODEK DELAVCA NA MESECE: 2.400,00 din

Zap. št.	Naziv davka oziroma prispevka	% neto	Osnova od neto OD	Znesek prispevka (v din)
1.	Občinski davek iz delovnega razmerja	3,33	2.400,00	79,90
2.	Republiški prispevek za izobraževanje	4,98	2.400,00	119,50
3.	Občinski prispevek za izobraževanje	3,33	2.400,00	79,90
4.	Prispevek za zaposlovanje	0,29	2.400,00	6,90
5.	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	10,83	2.400,00	259,90
6.	Osnovni prispevek za invalidsko pokoj. zavarovanje	18,39	2.400,00	441,50
7.	Prispevek za otroški dodatek	3,00	2.400,00	72,00
8.	Prispevek za dnevno varstvo otrok	0,65	2.400,00	15,60
Skupaj davki in prispevki iz osebnega dohodka		44,80	2.400,00	1.075,20
9.	Sredstva za stanovanjsko izgradnjo	8,89	2.400,00	208,50
		od tega 30 % sklad solidarnosti		
		30 % lastni sklad skupne porabe		
		40 % združena sredstva za komunal. pri LB podružnica Celje		
				83,40
				208,50
10.	Prispevek za Bosansko Krajino	1,00	2.400,00	24,00
11.	Prispevek za nesreče pri delu in pokl. bolezen (zdrav. zav.)	2,55	2.400,00	61,20
Vsega skupaj prispevki na OD		57,94	2.400,00	1.368,20
12.	Dodatni prispevek za pokojninsko invalidsko zavarovanje po dejavnosti npr.: 030,060 % od brutto osnove (2.400,00 + 1.075,20)	0,60	3.475,20	20,85
13.	Krajevni samoprispevek — šolstvo 1 %			34,75
15.	Sindikati: 0,6 % od neto osnove 2.400,00 din			14,40
Skupaj odtegljaji				1.438,20

POMENKI OB CESTI

Tale zapis naj bi bil poročilo o obisku, kajti o mladini na delovni akciji »Kozjansko 73« smo polnili naše strani vse letošnje poletje.

Ker pa je bil obisk sekretarja CK ZKS Franca Šetince minuli petek popolnoma neprotokolaren, kar je bil povod, da so nekateri rekli kakšno besedo, ki bi je drugače ne slišali, je treba zapisati o dogodku kaj več.

In ker se je vse dogajalo ob novi cesti, zaradi nove ceste, ker so tekle besede o kozjanski razvitosti, o upih, ki jih polagajo na to in druge ceste na Kozjanskem, spravljamo vtise in zapise pod eno streho — pomenke ob cesti.

Od leve proti desni: Milan Bratec, Franc Setinc, Ljubo Jasnič

**IVAN ZDOLSEK, PREDSEDA
KRAJEVNE SKUPNO
PLANINA:** Moram reči,
sem zelo vesel, da smo
motili v naši bojzani, ka
se bo mladina na Kozjan
obnesla, zlasti sodobna
adež v nekoliko starosvet
okolju. Pa smo se sijaj
razumeli. Cesta, ki jo mla
gradi, je velikega pome
za vso Kozjansko, posebej
še za našo krajevno skup
Radi bi, da bi se drugo
spet videli.

IDA VISER, BRIGADIRKA:
Ne zdi se mi prav, da sred
stva javnega obveščanja tolik
kanj izpostavljajo nerazvitost
in revščino na Kozjanskem.
So tudi drugi kraji, na primer
Haloz, Brkini in morda
še kje, kjer so ljudje še bolj
revni. So pa tu ljudje zelo
prijetni in občutek imam, da
so nas imeli radi. Tudi mi
se bomo radi spominjali Koz
janskega.

**JOŽE PERČIČ, PREDSEDA
NIK REZIJSKEGA ODBORA:**
»Nihče me več ne bo pripravil
do tega, da bi imel pred
sodke, če ima nekdo nekoliko
daljše lase. Brigadirji današ
njih dni se po svoji vnemi za
delo, tovarištvu, iznajdljivosti
nič ne razlikujejo od onih, ki
so ostriženih glav gradili prog
»Samac—Sarajevo«. Koz
jansko teh mladih ljudi ne
bo nikoli pozabilo. Prav ima
tovariš Setinc, ki predlaga,
da bi dali mladinskim brigad
dam domicil.«

so tam Jože Percič, najstarejši brigadir, duša in gibalo akcije za gradnjo ceste. Poln hvale za mlade ljudi je. Zlasti poslednja izmena mu je pri srcu in drugim tudi. Morda zato, ker bo jeseni in pozimi, vse do poletja, v teh krajih bolj dolgočasno? Pomenek steče, kaj bo cesta nudila ljudem že zdaj. Nekaj se baje že zapleta. Da bi šolski avtobus ne prihajal sem po otroke?

Predsednik krajevne skupnosti Zdošek se dobro otreša vprašanj, če je krajevna skupnost kaj dosti v pomoč pri gradnji te nove kozjanske ceste. Nekaj že, pravi. Predvsem gramoz je naš prispevek. Sicer pa prizna, da od nasvetov, ki jih nudijo brigadi, res ni največ koristi, da prej brigada pride na Planino in še tam kaj postori — za nameček.

Zunaj si pod bogato obloženo slivo nabiram zrelih sadežev. Vprašaj gospodinjjo, če imajo sitnost z mladimi, zdaj ko sadje zori:

— Kje, neki! Se če jim rečeno, naj si naberejo sadežev se ga skoraj ne dotaknejo. In to povejte. Ali ni tisti, ki je v hiši, Franc Setinc? Sem si mislila. Na televiziji ga pogosto vidim, pa sem ga spoznala.

Okoli tega, kako je to s Kozjanskim, je bilo izrečenih precej besed tudi kasneje, ko so gostje sedli k brigadirjem na pomenek.

Brigadirka Ida Višarjeva, morala je biti doma nekje izpod vnožja Haloz, je bila gorka predvsem novinarjem. Odkrito je povedala, da si je predstavljala večjo revščino, ko je prišla. Po njenem je v Halozah bolj hujo, kot je tod. Pa ne, da bi bila Kozjancem nevoščljiva. Le to ni prav, da se o Kozjanski revščini toliko piše, od drugod, kjer je tudi tako ali še slabše, pa ne. Bilo nas je nekaj od časopisnih in radijskih hiš. Ze smo mislili, da bo treba vzeti to kislo jabolko v zakup, pa ni bilo treba. Občan, ki ga brigadirji vsi spoštujejo, Jože Percič, je povedal, da je stvar le nekoliko drugačna. Obrambo je spjel tako toplo in pristrano, da ni moglo biti zamere. Povedal je, da je bilo pač treba zbuditi vest Slovincem, kako vsi v mejah iste domovine le ne živimo enako dobro. Kozjansko, ki je bilo ves čas med vojno zatočišče partizanov, ki je bilo skoraj v

celoti požgano, pa je na pomoč vse družbe bilo še zlasti upravičeno.

Pogovor je nehal tako, da je sekretar Franc Setinc brigadirjem pojasnil osnovne smotre in namene nove ustave. Poudaril je, da je že njihov način, kako se v brigadi namesto polvojaškega uveljavlja samoupravni duh, dokaz, da ustava samo spodbuja k procesom, ki so v naši družbi že začeti.

Bilo je za vse prijetno. Za brigadirje, ki so bili z obiskom počaščeni, za domačine, ki so se srečali s svojim znancem, poslancem in skorajda rojakom. Vesel je bil tudi gost sam, ker je spoznal, da napori slovenske družbe, da bi se razlike čimprej zgladile, že začenjajo rojevati sadove.

In ko smo pod tisto slivo nabasali svoje vrečke, smo se vsi zavedali. Danes jih nudijo zastoj, da bi ne gnile po tleh. Jutri jih bo mogoče po cesti spraviti do kupcev. O, saj se bo spreminjalo. Predvsem domačinom v prid.

Besedilo: JURE KRASOVEC
Slike: DRAGO MEDVED

GOST NA NOVI TRASI

Tan je bil tak, da ga ni vredno hvaliti pred vsem. Ze nekaj dni je brigadirjem pokvaril dež, razmočeno mastno zemljo, da se je premala lopat in podplato. Franc Setinc, sekretar CK ZKS, sicer pa zvezni poslanec na Kozjansko, je prišel na tisto. Z njim predsednik revidijske konference mladine Ljubo Jasnič. Vendar leta po službeni dolžnosti, po med brigadirji, minulo se jim je pridružil pri delu, pa je zato gost in bolj odmač člo-

Predsednik brigadne konference Milan Bratec potoži vremenom. V zaostanku Visoki gost vprašuje po planinah. Delovodja Slavko

Tanjšek odrezavo in jasno pove, da prenekaterega mladince ne bi zamenjal za tri druge delavce. In kako je z normo? Milan Bratec pojasni, da na takšnih delih z normo ni mogoče operirati, kajti delo je zelo različno, včasih drobnjarsko, težko merljivo. Pa povesta tudi Franc Setinc in Ljubo Jasnič svoje mnenje. Dejstvo, da je letošnja akcija poleg vsega drugega še kadrovskega značaja, pomeni že veliko odločitev za prihodnje leto, za prihodnja leta. Pomen mladinskih akcij, ne samo delovni, materialni uspeh, narekuje, da bodo prihodnje leto spet mladinske delovne brigade priskočile na pomoč, kjer je treba. Ne le na Kozjanskem. Tudi na Brkinih, pa ob obali in še kje. Pri hiši, kjer so maloprej brigadirji dobili malico, čaka na klopi pod drevesom planinski prvoborec Ivan Dobr-

šek. Sekretar Setinc pospeši korak, da bi možak ne vstajal, saj si mora pomagati z berglami.

SEDI, FRANČEK

Tako je besedil Ivan Dobršek in segal gostu v roko. Potem sta sedla. Kaj bi Dobrška zanimalo drugega kot to, kaj njegovo partizansko Kozjansko lahko pričakuje od slovenske skupnosti. Potožil mu je, da gradnja ceste od Sentjurja proti Planini hitro napreduje, slabše, veliko počasneje pa na odseku od Sevnice na Planino.

Pogovor se je nadaljeval ves čas hoje po novi trasi, vse do Percičeve domačije, kjer so sedli za mizo v veliki hiši, menda je bila javorjeva, in se menili čakajoč, da se brigada vrne z dela. Bili

NAPAD IN OBRAMBA

Sekretar Franc Setinc je iz razgovora v hiši kaj lahko zaslutil, da enotnost na Kozjanskem le ni hujo razvita. Zaslutili je mogel iz pripomb, ki naj bi jih v drugih krajih imeli o tem, kje naj bi imeli prednost pri obnovi cest. Bilo je precej hudih besed na pomlad ob cesti med Slivnico in Pilštajnom, češ, da bi morala tista cesta biti najprej obnovljena. Pa je bil sekretarjev očitek upravičen, češ, solidarnosti in enotnosti bi moralo biti več, ker bo le tako Kozjansko hitreje napredovalo.

... in pomenek, ki sta ga imela tale dva? Najbrž ni za široko javnost.

Potopisna beležnica (Jože Volfand)

ČTO HOROŠEŠEGO?

Eden izmed značilnih detajlov znotraj kremeljskega obzidja v Moskvi. V cerkvi z zanimivimi in nam dobro znanimi čebulastimi kupolami smo si lahko ogledali razstavo mojstrov ikon iz ruske zgodovine. Med njimi nekaj del Andreja Rubljeva.

Naš vodič Sašo je komaj prekorajil dvajset let. Dobro obvlada srbohrvaščino in študira jezike. Po odrezavosti in pristréni nenarejenosti mu med vodiči ni enakega. V ozadju je nekaj propagandnih panojev, ki pozivajo k večji produktivnosti.

Kaj je novega? Kaj bo dobrega? To pomeni vprašanje v naslovu, ki sem ga nalašč izbrskal iz rusko-slovenskega slovarja. Podal se bo odgovoru, ki ga je Miroslav Krleža zapisal, v prostem prevodu, v svoji knjigi Izlet v Rusijo. V predgovoru knjige, ki je izšla 1926. in 1960. leta. Pisatelj Miroslav Krleža je obiskal Rusijo ne dolgo po revoluciji. Tako le je popisal on svoje »pogleda naokrog« . . .

Potnikta, ki je dopotoval iz urbanizirane, meščanske Evrope, na prvi pogled iznenadi, da ni nobenega luksuza. Tudi ženske so povečini oblečene zelo preprosto. In ulicah prevladuje srednja poprečnost, kar glede na zahodnjaška velomestna nesorazmerja učinkuje simpatično. Kavarn ni. Hoteli so državni, v primeri z evropskimi dvakrat do trikrat dražji. Človek-privatnik, ki potuje zaradi osebnih zadev, ima priložnost, da v hotelu že prvi dan ugotovi, kako je posameznik stokrat težje obremenjen v primeri s človekom, ki potuje kot član kake organizacije, združenja ali sindikata. Or-

ganizacija je vse, posameznik nič. Vse se še odvija zelo primitivno in načelno, a se čuti, kako iz temeljev raste nov sistem — ob sabotaži vsega sveta in ogromnega odstotka inteligence . . .

Pa je še Miroslav Krleža zapisal na koncu knjige, da v Rusiji »ne tečeta med in mleko. Tudi tam sta doma žalost in revščina kot po vsem svetu. A kdor dela, ta tudi je.« Daleč od tega, da bi smel prevzeti ta vtis izpred petdesetih let kot fotografijo sedanosti. A za primerjavo koristi. In iz nekaterih primerov, srečanj in doživetij se da sklepati, da podobe zgodovinske preteklosti in iz nje rastoče prihodnosti niso povsem zbledeli.

SLABA PONUDBA

Turist se ves čas poti v vidnih predstavah ne more izogniti temeljni podoobi že doma ustvarjene slike o nerazvitem gostinstvu, turizmu in trgovini v Sovjetski zvezi. Tisto o vidnih predstavah ni rečeno zgolj po naključju. Predvsem v Leningradu

smo pred trgovinicami in stojnicami videli vrste kupcev. Izбира in kakovost sadja, za primer, sta slabi. Podobno je s tekstilnim blagom — po naših merilih. In lahko ponovim, da so sovjetske žene skromno in nemoderno oblečene. Drugače je seveda z mlado generacijo. Na leningrajskih, moskovskih in kijevskih ulicah fantje in dekleta občudujejo turiste in njihove kavbojke, moderno obutev in druga oblačila, ki jih kdaj pa kdaj v sovjetskih trgovinah tudi ponujajo. A premalo. Količine so tako skromne, da jih mladež v trenutku razgrabi. Zaradi tega cveče ulična preprodaja. Drobnoprekupčevanje, ki je kajpak strogo prepovedano. Vendar to ne moti ne turistov in ne mladih Sovjetov, željnih nečesa posebnega, novega, česar doma ne morejo kupiti. Mladost si vselej želi več od običajnega poprečja. Ali ni to naravno?

Prvi dan smo se malce čudili, ko nas je kak mladenič pocukal za rokav. Iz Jugoslavije? Imate vrfle hlače? Čevlje? Moderne ženske bluže? Vprašanja

so deževala skoraj neopazno. A tako jasno, kot da bi vsi dobro znali rusko. Tako smo se razumeli! Kasneje, ko sem mukoma po Nevskem prospektu iskal fotolaboratorij, sem uvidel, kaj pomenijo jezikovne pregrade! Prej pa ne.

Pozneje sem se tudi pozanimal, zakaj smo ravno Jugoslavlani tarča teh uličnih obleganj. Zato, ker so naši turisti najbolj pripravljene kupčevati, mi je modro odgovoril mlad fant, inženir. No, zanimivo je, da so nekateri prodajali navadno žensko blužo za 30 rubljev. Sedanja vrednost rublja pa je, na vzhodnem trgu, čez dva naša stara tisočaka. Dobra kupčija, ni kaj reči. Ponudba rubljev ni skromna, kar potrjuje ugotovitve o slabi založenosti ali boljše, o premalo »moderne« ponudbi sovjetskih trgovin.

KJE SO RAZGLLEDNICE?

V tolažbo vsem, ki mislijo, da smo v Jugoslaviji preveč zaljubljeni v turistične devize, pa naj povem, da tudi Sovjeti skrbijo za dober devizni pri-

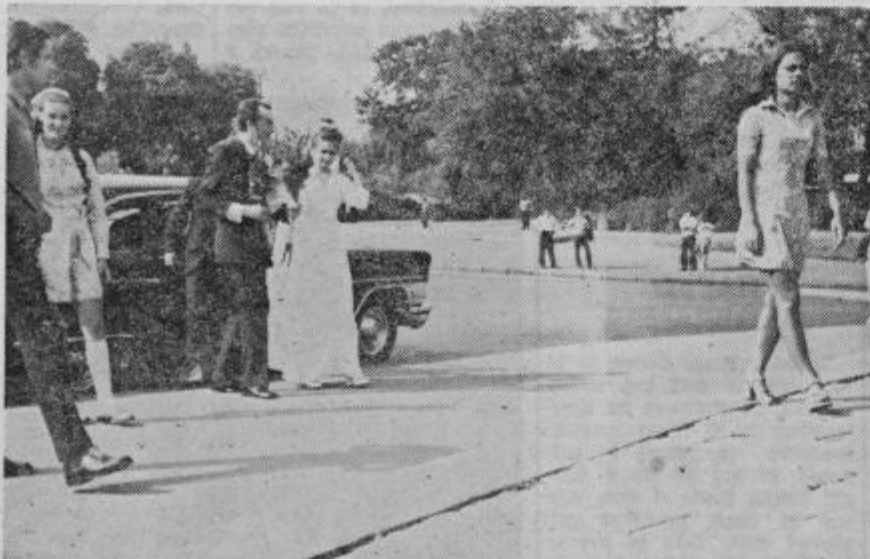
liv. Tujcem so namenili posebne turistične prodajalne — Beriozke — kjer so petičnežem na voljo najatraktivnejši in najvrednejši sovjetski proizvodi. Jantar, ure, tehnični predmeti, leseni izdelki, čudovite barvne razglednice . . .

Zgodba o razglednicah je sploh nekaj posebnega. In, moram pošteno povedati, meni nerazumljiva. Popotnik se ne more nagledati lepote vzhodne kulture, stavbarske umetnosti in spominskih prostorov, ki vsak po svoje dihalo poti preteklosti in sedanosti. A barvne razglednice vizumetničenih in nejasnih odtenkih kazijo lepote, na katerih se željno ustavlja človeško oko. Samo če se spomnim Petrovega dvorca ob Baltiku! In Kremlja v Moskvi. Čudovitih podob ob Nevi v Leningradu. Ali pa, kot sem že zapisal, igrivo mnogoličnost in pisanost železnih ograj v Leningradu. Pravijo, da jih je celo 11.000 vrst.

In vendar lepih razglednic ne dobite. V Leningradu nekaj več in boljše. Za rublje sem kupil domiselno in barvno čisto serijo,

komplet razglednic Leningrad v dneh vojne in miru. Del fotosa predstavlja razrušena prizorišča herojske bitke Leningračanov med vojno, preostali prostor pa zavzema posnetek sedanosti. Primerjave so odlične. Poučne. No, ni pa mogoče pretehtati iznajdljivosti vseh fotografov, ki so v vojnih spopadih uspešno ohranili našemu času dragocene dokumente. Kaj vam pove podoba, ki predstavlja ruske delavce, ko na Aničkovem mostu kopljejo jama, v katero bodo pred sovražnikovimi napadi skrili, zakopali eno izmed mnogih skrbno shranjenih umetniških skulptur. V Leningradu so nam zavrtili dokumentarni film o leningrajskih meščanih in njihovi ljubezni do umetniškega bogastva preteklosti. Niti ene pomembnejše umetnine ni dobil v roke nemški okupator. V lesenih ograjah in zabojih, z neprekosljivo muko, a trdno vero so na varno prepeljali na stotine kipov, skulptur in umetniških del. Moram reči — dejanje, resnično vredno vsega občudovanja.

Nadaljevanje prihodnjik

Nadvse simpatična navada sovjetskih mladoporočencev je tale — na poročni dan obiščeta fant in dekle kak znamenit kraj rojstnega mesta. V Leningradu je taka poročna točka zgodovinski trg pred Zimskim dvorcem. V Moskvi Leninovi griči. V Kijevu pa grob neznanega junaka, kamor se odpravlja zakonski par na sliko.

Najbolj nenavadna značilnost ulic, vsaj na videz, v sovjetskih mestih so avtomati z osvežujočo navadno kisljo vodo ali pa obarvano z oranžado. Odčujete se lahko za eno ali tri kopejke. Pred avtomati so praviloma vrste, razen če ni naprava pokvarjena. V vseh treh mestih je bila v prvih dneh avgusta huda vročina — kot pri nas.

krajevnih skupnosti - TRNOVLJE

RADI BI OBČINSKI PRAZNIK

...sodijo med največje (teritorialno) vasi v celjn...
...Več kot pol ure...
...boje potrebuješ, da pri...
...do konca vasi. Teren je...
...mesečen, zato ne manj...
...komunalnih in drugih...
...Imajo svojo Krajevno...
...skupnost, ki vsa leta...
...dela, toda tega ne...
...na veliki zvon. So...
...in se javno ne ki...
...doseženimi uspehi. Obi...
...sno Franca Stora, ne...
...predsednika in sedaj...
...KS, Franca Solarja, ...
...prevzel predsedniško...
...pred dobrim letom, ...
...Vajsenbahovo — le-ta...
...za socialna vprašanja...
...mogrede smo še pokle-

moupravna skupnost. Saj velikokrat ne moremo sami odločati o tem kje bomo vlagali skromno odmerjena sredstva. Sredstva so dodeljena administrativno in namensko. Kljub dobri volji velikokrat ne moremo pomagati v večji meri našim privednim društvom ter organizacijam. Radi bi jim omogočili normalno delo, vendar so večinoma odvisne same od sebe.

Franco Solar pa je dodal: Pridružujem se temu mnenju. Če bomo želeli v prihodnje reševati vse naloge te skupnosti, bomo morali najprej urediti lastno poslovanje. Tako številnih nalog

rja. Poleg lastnih sredstev smo v teh letih prispevali nekaj manj kot 2 milijona. Več nismo zmogli. Urejen je gasilski dom — tudi po zaslugi vrlih gasilcev. Skratka, skupaj težimo, da bi laže delali v normalnih pogojih. Člani prosvetnega društva so prav v zadnjem času, s pomočjo Kulturne skupnosti, vložili v ureditev preko 2000 prostovoljnih ur.

Minka Vajsenbah:

Krajerna skupnost ni nikoli pozabila na obveznosti do prostorov, vendar so bili le-ti še v drugem planu predvsem po zaslugi skopo odmerjenih sredstev. Nikakor pa ne mislim ljudi. Pomanj-

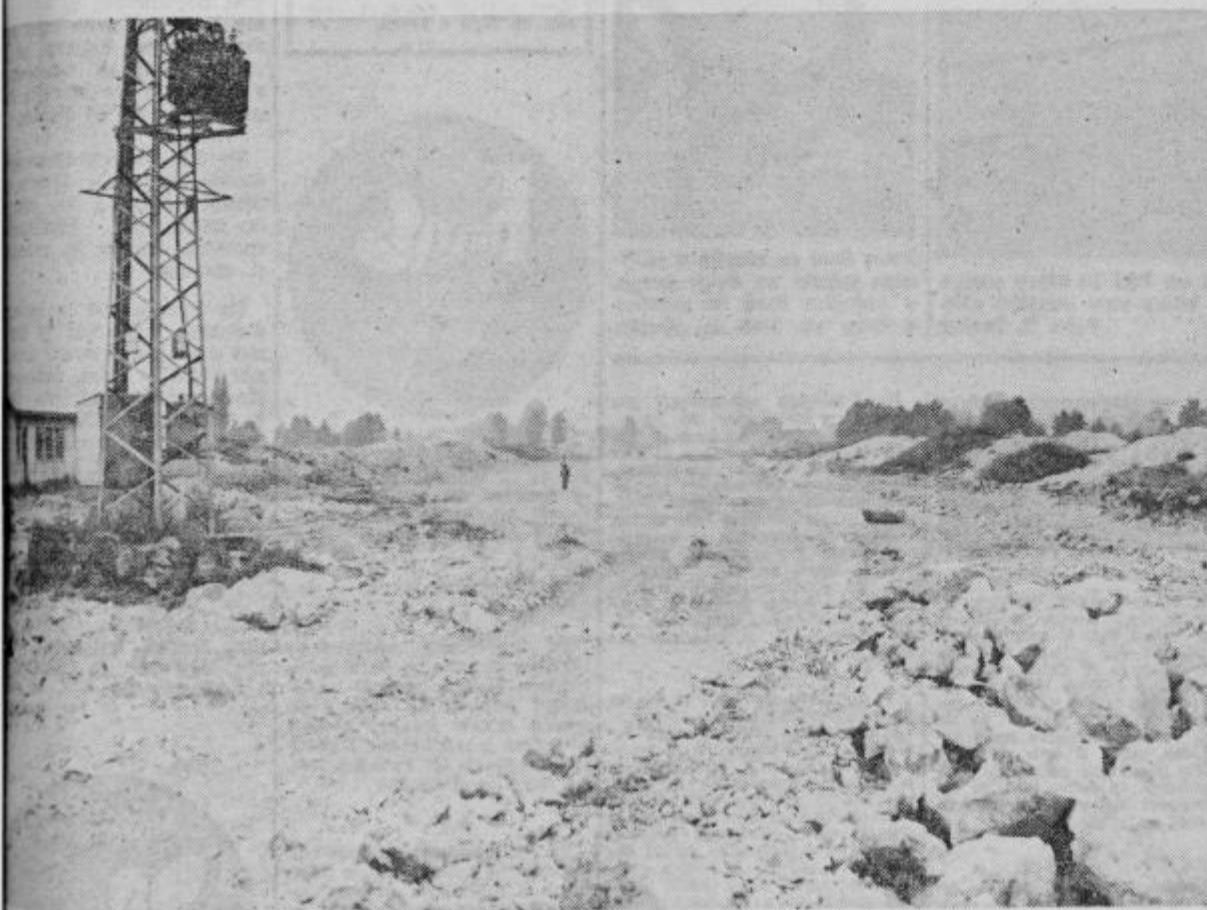
Franc SOLAR, sedanjí predsednik

Minka VAJSENBACH skrbi za socialne podprance

Franco STOR — dvajset let predsednik, sedanjí tajnik

...cesta bo presekala Trnovlje na dvoje

...s Francem Cerarjem, ...
...delavcem v Gasilskem ...
...
...»Storove vladavine« ...
...krajerna skupnost veliko ...
...vrednina za dobro počutje ...
...kraja. Poskrbela je, ...
...imajo občani doslej 70 od ...
...napeljanega vodovoda. ...
...okoli 4000 metrov ...
...omrežja v vred ...
...44 starih milijonov. Od ...
...občani prispevali po ...
...Asfaltirali so 3100 me ...
...občinske ceste v vredno ...
...starih milijonov. Od ...
...občina prispevala 36, ...
...organizacije 15 in ...
...5 starih milijonov. V ...
...času pa so se lotili ...
...krajevnih cest. Prve me ...
...že uredili. Imajo ve ...
...zahte ob sodelovanju ...
...zainteresiranih ljudi. ...
...problem je kanaliza ...
...Napeljali so nekaj manj ...
...in 999 m kanalov in uredili ...
...vredne jarke.

...se podatek lahko ugo ...
...da je tudi Krajerna ...
...podobno kot druge, ...
...večinoma komunalne ...
...Vprašanje, ali oprav ...
...krajerna skupnost svojo ...
...vlogo kot samoupravna ...
...je prišlo spontano. ...
...s tem je odgovoril ...
...Stor:

ne moremo opravljati le amatersko. Kar poglejte: tu je socialno delo (varstvo družine, varstvo ostarelih, socialni podpiranci), tu so dolžnosti iz splošnega ljudskega odpora, seveda tudi komunalna, kultura in zabava občanov in še druge.

Minka Vajsenbah: Se sreča, da nimamo izredno težkih socialnih problemov. Denarja nam vedno zmanjka. V isti sapi moram povedati, da so zneski za umojek podpirance veliko premajhni.

Franco Solar: Zahvala za dobro delo naše Krajne skupnosti gre, poleg občanov, predvsem Franciju Storu, ki je več kot 20 let brezplačno delal za koristi naših občanov. Več takih ljudi bi potrebovali.

Sogovorniki so s ponosom začeli govoriti o organizacijah in društvih, ki delujejo v okviru te Krajne skupnosti. Postavljajo se lahko z uspešnim Gasilskim društvom, Osnovno organizacijo RK, Prosvetnim društvom »Zarja« in še nekaterimi. Uvrščajo se med najbolj delovna društva v celjski občini.

KAKO UREJATI DRUŽBENO PROBLEMATIKO?
Franc Stor:
Največ zaslug za urejen kulturni dom, ki ga uporabljamo tudi za seje, sestanke in zbere občanov, ima vodstvo Prosvetnega društva »Za-

kanje prostorov se kaže predvsem ob nekaterih prireditvah: ob 8. marcu, tradicionalnih pustnih prireditvah. Večkrat pa so prostori tudi »preveliki«: ob zborih občanov, ob kvalitetnih predstavah ali predavanjih.

IN V PRIHODNJE?

Franco Stor: Najaktualnejši problem je vsekakor neurejena kanalizacija. To bi bila velika investicija in jo bomo morali etapno reševati. Poskrbeti bomo morali tudi za to, da bodo podjetja, ki prodirajo v osrčje naše vasi, poskrbela tudi za dobro počutje vaščanov in da bodo ohranili čisto okolico. Najmlajši uporabljajo igrišče, ki ga je zgradilo prosvetno društvo, dan za dnem. Tudi temu bomo morali posvetiti več pozornosti.

Franco Solar: Se naprej bomo pomagali vsem društvom. Pomagali bomo pripravljati predavanja (zlasti zdravstvena), urejevati kulturni ter gasilski dom in skušali upravičiti zaupanje občanov. Ljudje so pripravljivi veliko narediti in prispevati, če nam bodo zaupali.

Beseda je stekla tudi o gradnji hitre ceste, ki bo tudi to vas razpolovila. Težave bodo nastopile pri enotnem delu. Odkupi zemljišče

potekajo v redu, prizadeti vaščani so v glavnem zadovoljni. To nam je tudi potrdil Konrad Fazarinc, ki smo ga srečali na cesti pred novo zgrajeno hišo. Čas tudi njemu ni prizanesel. Ob gradnji hmeljske žičnice ga je prizadela arondacija, zdaj pa je nanesel slučaj, da se je moral izseliti. Za zemljo ne žaluje preveč, življenje si je uredil drugače. Srečo smo imeli, da smo med potjo srečali tudi Franca Cerarja, vnetega gasilca, ljudskega tribuna. Pripovedoval nam je o gasilstvu, o funkciji krajne skupnosti in o hitri cesti. Moti ga predvsem to, da mladi ne morejo razumeti pomembnosti dela, ki so ga starejši vložili v dobro vseh vaščanov. Z dejavnostjo krajne skupnosti je v glavnem zadovoljen.

Naš pogovor je bil končan. Pogovarjali smo se z ljudmi, ki o svojih uspehih in delu premalo govorijo. So skromni, tako skromni, da njihovo delo ne more priti v javnost. S tem zapisom smo skušali to nekoliko popraviti. Želijo si, da bi v tem kraju praznovali občinski praznik. Pogoje vsekakor imajo. To si želijo predvsem zavoljo tega, da bi se postavili kot dobri organizatorji. Po tej lastnosti tudi slovijo.

Besedilo: ŠTEFAN ŽVIZELJ
Slike: DRAGO MEDVED

Slovenske Konjice

100-LETNICA GASILSKEGA DRUŠTVA

Konjiškim tržanom moramo priznati, da so bili med prvimi, ki so ustanovili prostovoljno gasilsko društvo. Morda jih je spodbudila misel na požar, ki je leta 1615 in 1616 uničil v Konjicah 16 hiš, kar oznanja Jurij Rebrovič na spominski plošči sredi Konjic. Morda spomenik, posvečen Florijanu, patronu gasilcev, ki stoji sredi trga. Konjice so večkrat popolnoma uničili požari, največji pa je bil konec leta 1787.

Prostovoljno gasilsko društvo Konjice je bilo ustanovljeno leta 1873. Domnevamo, da je bil pobudnik za ustanovitev društva dimnikarski mojster Friderik Dörfel. Društvo je ustanovilo 32 članov, od tega 15 obrtnikov, 4 tovarnarji, 6 obrtnih pomočnikov, 2 advokatska uradnika, trgovec, lekarnar, sodni uradnik, davčni kontrolor in občinski tajnik.

Prvo pisano poročilo hrani društvo iz leta 1887, v katerem kapetan društva vabi na sejo »spoštovane gospode sarže«. V tem letu je društvo štel 48 članov.

Ob ustanovitvi društva je bila kupljena majhna enosna brizgalna na ročni pogon, 24 let pozneje — leta 1897 — pa nova, podobna. Ena od teh je služila Konjičanom vse do leta 1971, ko je bila zaradi dotrajanosti izločena. Nekoliko modernejšo brizgalno

na ročni pogon so nabavili v letu 1903 in jo vgradili na poseben voz za konjsko vprego. Ta brizgalna je bila v uporabi do leta 1929, hrani pa se še danes kot spomin.

Brizgalno in ostalo gasilno orodje so ohranili v nekdanji stavbi ob mostu preko Dravinje na desnem bregu v »žandarmeriji«.

V letu 1905 so priceri z gradnjo novega gasilskega doma ob cesti proti Poljanam. Leta 1907 je bil dom gotov in gasilci so se z velikim slavljen preselili v nove, za tiste čase zelo velike prostore.

Vedno večja potreba po sodobnejšem orodju za gasenje je narekovala društvu nabavo novih gasilskih brizgaln. Prelomnico v zgodovini razvoja gasilstva v Konjicah pomeni leto 1929, ko so dobili prvo brizgalno na motorni pogon, tri leta kasneje (1932) pa tudi prvi gasilski avtomobil, odprt, z desetimi sedeži, nabavljen s posojilom. Prvi gasilski avtomobil je bil šele pred nekaj leti izločen iz uporabe.

Gasilska organizacija je bila v tej dobi izredno močna in disciplinirana. Vaj in sestankov so se udeleževali prav vsi člani. Na novo so dobili nadpolovično večino glasov starih članov.

Nadaljevanje prihodnje

Slika iz albuma: I. 1936

Odbor za medsebojna razmerja pri

Železniškem zdravstvenem domu Maribor,

Kopitarjeva ul. 2

razpisuje prosto delovno mesto

zobotehnika

v Železniški zobni ambulanti Celje

POGOJ: dokončana srednja zobotehnična šola.

Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD. Nastop službe 1. oktobra 1973.

Odbor prejema vloge 15 dni od objave.

TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD

želi sprejeti na delo

FINANČNEGA KNJIGOVODJO

POGOJI: končana srednja ekonomska šola z najmanj triletno prakso na delovnem mestu finančnega knjigovodje.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe na upravo Tekstilne tovarne Prebold v roku 8 dni od objave.

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

razpisuje

ŠTIPENDIJE za šolsko leto 1973/74

1. 1 štipendijo za drugi letnik srednje ekonomske šole
2. 2 štipendiji za šolo za zdravstvene delavce — medicinske sestre
3. 2 štipendiji za hotelsko šolo

Interesenti naj pošljejo pismene prošnje s priloženim spričevalom in kratkim življenjepisom najpozneje do 15. septembra 1973 na naslov: Zdravilišče Dobrna, pošta 63204 Dobrna.

OUR Vanjske trgovine Izdavačkog knjižarskog poduzeća

»MLADOST«

ZAGREB, Ilica 30

objavlja prosto delovno mesto

ELEKTROTEHNIKA

smer šibki tok, v servisnem centru v Celju, za delo na vzdrževanju elektronskih računskih strojev znamke Singer-Frieden v Celju, Kranju in Mariboru

POGOJI: srednja strokovna izobrazba elektrotehnika — šibki tok, odslužen vojaški rok, znanje nemškega jezika. Prednost imajo mlajši kandidati s prakso pri omejenem delu. Vsi kandidati bodo testirani, šolanje pa bo v nemškem jeziku v Holandiji. Pismene ponudbe pošljite v roku osmih dni kadrovske službi podjetja, Zagreb, Ilica 30.

NA NAŠ RAČUN

Leningrajske zanimivosti niso povezane le z delom Petra I. Zimski dvorec, kjer so proletarci v brezštevlnih zabavah komaj našli buržoazno vlado...

Proletarci niso iskali buržoazne vlade na zabavah, temveč v brezštevlnih sobanah.

V Vitanju (Dogodki, str. 8) ne bo nič z Električno 60. Naslov se pravilno glasi — Električna bo.

V Zrečah (članek Kovači in umetnost) bodo morda res kdaj pripravili Vodnikov večer. Ampak najprej se bodo raje odločili za rojaka Vodovnika in njegove pesmi...

Na 9. strani ste namesto zapisa iz serije zgodb Njihovo življenje je materinstvo prebrali intervju Srce z otroki. Se opravičujemo. Do tega je prišlo zaradi kadrovske suše v redakciji.

Tiskarski škrat je ponagajal tudi v tiskarni. Že drugič smo objavili fotografijo nove ceste Sentjur—Dramlje. Kot da bi komu prirasla k srcu...

S CELJSKE TRŽNICE

Ze nekaj tednov je celjska tržnica polna sočivja in sadja, zato je tudi izbira pestra. Res da odšteješ za lepšo kvaliteto večji denar, zato pa dobiš toliko boljše blago. Močna konkurenca domačim branjevkam so prodajalci iz Makedonije, ki nudijo izbrano sadje in zelenjavo.

V preteklem tednu so bile cene na celjski tržnici naslednje: solata po 6 do 8, krompir po 2,50 do 3, cvetača po 5 in rdeča pesa po 4 dinarje. Paradižnik so prodajali po 3 do 4 dinarje in papriko od 5 do 6 dinarjev.

Velika je bila izbira tudi v sadju. Dovolj je bilo naprodaj breskev po 5 do 7 dinarjev in grozdja po 6 do 7 dinarjev. Slive so po 4 in jabolka od 2 do 4 dinarje. Kljub temu, da je letos dovolj hrušk pa so te še vedno po 5 dinarjev.

Tudi jajčk je na celjski tržnici dovolj po 1,30 do 1,40 para.

KINO

KINO UNION:

do 30. 8. angleški barvni film SMEH V AVTOBUSU, od 31. 8. do 2. 9. francoski barvni film PUSTOLOVŠČINE V ONTARIJU, od 3. do 5. 9. angleški barvni film MARIJA STJUART.

KINO METROPOL:

do 31. 8. VIKING Z JUGA, italijanski barvni film, od 1. do 4. 9. špansko-italijanski barvni film ZIVELA TVOJA SMRT, od 5. 9. dalje italijanski barvni film PREPOVEDANE STRASTI.

KINO DOM — LETNI:

do 31. 8. ameriški barvni film NA PÓTI ZA SHILOH, od 1. do 3. 9. francoski barvni film HIBERNATUS, od 4. do 6. 9. ameriški barvni film MESTO NASILJA.

SKUPŠČINA OBČINE

CELJE

DAVČNA UPRAVA

OBVESTILO ZAVEZANECM PRISPEVKA ZA STAROSTNO ZAVAROVANJE KMETOV

Vsem zavezancem prispevka za starostno zavarovanje kmetov z območja občine Celje sporočamo, da si lahko ogledajo višino odmerjenega prispevka za leto 1973 na sedežih krajevnih skupnosti. Odmerni razporedi bodo razgrnjeni v času od 31. 8. 1973 pa do 10. 9. 1973.

Zavezanci prispevka za starostno zavarovanje kmetov imajo v skladu z 39. in 46. členom zakona o starostnem zavarovanju kmetov (Uradni list SRS, št. 13/72) pravico vložiti zahtevek za ugotavljanje zmožnosti plačevanja odmerjenega prispevka. Zmožnost plačevanja odmerjenega prispevka bo komisija obravnavala ekonomsko šibkim zavezancem.

Rok za vložitev zahtevka za ugotavljanje zmožnosti plačevanja odmerjenega prispevka za starostno zavarovanje kmetov je 15 dni po razgrnitvi odmernih razporedov.

Zahtevek oziroma prošnjo je treba poslati komisiji za ugotavljanje zmožnosti plačila prispevka za starostno zavarovanje kmetov pri Skupščini občine Celje, Trg svobode 9.

DAVČNA UPRAVA

»JAVNA SKLADIŠČA«

Podjetje v izgradnji, Celje — Čret p. p. 49

vabijo k sodelovanju za nedoločen čas:

1. več kadrov s srednješolsko izobrazbo

za delovna mesta skladiščnika v javnem carinskem skladišču

Če ste mlajši moški s komaj končano srednješolsko izobrazbo ekonomske ali tehnične smeri ali tisti, ki še ni imel možnosti izraziti svoje ustvarjalne sposobnosti na samostojnem odgovornem delovnem mestu, ki nudi stalnost in perspektivnost ter veliko možnost napredovanja, pošljite svojo ponudbo.

2. administratorko

POGOJI: končana dveletna administrativna šola ali nepopolna srednješolska izobrazba z obveznim znanjem strojepisja in prakso.

Poskusno delo, ki je ob enem prilagojevanje in priučitev na delovnem mestu traja 3 mesece.

Svoje vloge, katerim priložite kratek življenjepis in dokazila o svoji strokovni izobrazbi pošljite splošni službi podjetja.

Rok za sprejemanje vlog je 15 dni po objavi.

Kadrovska komisija

REVOLUCIJA V NOGAVIČARSTVU

Hlačne nogavice LI, nov proizvod tovarne nogavic »POLZELA« pomenijo najkvalitetnejšo nogavico na jugoslovanskem tržišču. Zakaž? Ker so najtanjše, lepo se prilagajo nogi, se ne gubajo in so izredno gladke. Izdelane so iz kvalitetne uvožene surovine in so ekskluzivni proizvod tovarne nogavic »POLZELA«. Ne pozabite: hlačne nogavice LI — NAJKVALITETNEJSE NOGAVICE V JUGOSLAVIJI!

NAGRADNA KRIŽANKA

Med reševalce s pravilno rešitvijo bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 350 dinarjev:

- 1. nagrada: 100 dinarjev
 - 2.-6. nagrada: 50 dinarjev
- Izrecek z vpisano rešitvijo

pošljite na naslov: TEDNIK, Gregorčičeva 1. Na pismenski ovratnici NAGRADNA KRIŽANKA. Pri žrebanju bomo uporabljali vse rešitve, ki bodo v ništvo do četrtka, 6. septembra.

SPOLNOST	OFICIR, ČIN	ČEHOV OLGA	ALŽAŠKA REKA	KAČJI KRALJ	ROTTER-DAJSKI	MARINO ANDREJ	REKA V SZ	FRED-PEKEL	VELIKO MORJE	VINKO HAFNER	UGASKI, IZGORKI	REKA ANIENE	KOŠARKE PLEČAS
SLOV. ŠOLSKA MATICA		OKRASNI IZDELEK IZ SUKANCA			MOŠKO IME					BRŠTAVNI DEL PREJE			
GRŠKA CRKA		DARIT-VENI PROSTOR GLADINA			ANGL. Ž. IME VRSTA ŠPORTA					ŠAŠKI VOJVODA OKSID			
MORILEC BRATA ABELA		MDT POLICAJ				KRAJ NA KOZJAN, OTROŠKA SRAJCA				DEL LAJBLJUNE PASTIRNI OVNOV			
MIREN, RAVNO-PUŠEN ČLOVEK			JESUA, ŠERIJJA, VRSTA				BAT-JUŠKA KADAV				STRELNI VAREK LESJAK		
Rišba in sestava Z. KOREN	M. IME LIK WALTERA DISNEYA			VRSTA IGLAVCA KAZENIVO DEJANJE				POLJE KRAJ OB ŽENEV. JESERU				VKLIC NA BIKOSOR. HEMSKI SILLAR	
DUHARIN NIKOLAJ	SALOMON DEŽELA DRUGO IME ZA VOLGO			SVILENA TRAMINA VOJAŠKA ENOTA					ŽIVALSKA KOZA FRANC. DEJANJE				ANTON KOROČEC BASTILINSKI ROD
PRVEO OPARIM		GRŠKI BASNO-PISEK HODITI			GRŠKA CRKA LISNATO DREVO JED ABELJEV					KRAJ V ŠPANIJI TOPEL VETER			KULTUR. UDELE. DRUŠTVO
OSNOVA LESNEGA KATODNA			SLOV. PISATELJ EDEN ANTHONY				ENAK ZA IRIDIJ			DOMAČE Ž. IME PESTA NIKOLA			
BRIVČEVO OPRA-VILO				NESTRO-KOVNJAK			VELIKAN V GRŠKI MITOLO-GIJI					GLAVNO MESTO SEVERNE KOREJE	
IGLI-ČASTO OBLIKOVAN LIST				PSIČEK			IT. POMNIK (Pietro)					OKREN ČLOVEK, TEDEŽ	

ODSLEJ PO AVTOPLAŠČE IN DRUGE GUMIJASTE PROIZVODE

FERDO GODINA
BELE TULPIKE

Roman poklanja bralcem slovenija 47

avto Automotor CELJE

Drugič mi spet poroča Stej: »Reba jih najde večkrat ob ognjišču. Glejajo v ogenj in nič ne vedo, kaj se godi okrog njih.«

S strahom sem čakal na sporočila. Vsaka misel na Rahelo me je navdala z neprijetnim občutkom. Kako sem mogel zaradi nje prizadejati materi tako trpljenje. Zgrozil sem se na svojo preteklostjo. Valjal sem se v grehu in v svoji zablodi sem Raheli — da, njej — žrtvoval svojo mater.

Skenil sem, da prej ne bom obiskal matere, preden ji ne bom mogel odkrito pogledati v oči.

Sel sem pred cerkev pod košate kostanje. Sapa se je dotaknila širokih listov.

Ljudje, ki se vozijo v polje, me začudeno gledajo. Redko me vidijo. Visoko se odkrivajo in jaz jim odzdrav-

ljam. Plug in brana na kolah se poslavata. Konji trudno klumajo in stopajo po prahu. Čudim se, da golobi preletavajo hiše, čudim se vsemu okrog sebe, kakor bi vstal od mrtvih.

Od stopnice do stopnice stopam v cerkev. Duh po cerkveni opravi mi udarja v nos. V cerkvi je hladno. Moji koraki odmevajo med visokimi zidovi. Skozi poslikano okno sili sonce. Lestenci visijo negibno od visokega stropa. Počasi stopam pod kip Male Terezike. Ona je moja zaščitnica. Nosil sem njeno podobico vedno pri sebi, kadar sem bil na potu. Ze toliko smrtnih nevarnosti me je rešila. Pogledam ji v svetniško lice, na katerem je mnogo miline in sonca. Gledam jo. Nikogar ni v cerkvi razen Boga v tabernaklju in mene.

Cerkvena vrata se odpro. Mala deca s šopki pisanih rož prihajajo v cerkev. Obstanejo pri vratih, ko me zagledajo.

Deklica se je odtrgala iz gruč in korakala po cerkvi proti oltarju. Ostali so šli za njo drug za drugim kakor gost. Z dvignjenimi rokami so hiteeli k Marijinemu oltarju. Sum bosih nog se je slišal po cerkvi.

Sel sem med njive. Po travnatih poljskih poteh sem zavil tja, kjer je delalo malo ljudi. Z nogo sem potisnil grudo na njivo, kakor sem videl nekoč svojo mater. Skr-fanci so krožili visoko v zraku. Zasedoval sem jih v viš- nah. Trepetači so s peruti, delali velike loke proti nebu ali pa se spuščali k zemlji.

Uro v zvoniku je bilo komaj slišati. Zrak je bil čist. Ko sem se vrnil, je stal sredi farofskega dvorišča velik črn škofov avto.

S težavo sem začel premikati noge. Postale so mi tež- ke. Škof me ne sme videti! Farof je bil pogreznjen v gro- zeč mir. Mariče ni bilo videti in ne Grafiča. Kure so br- skale po dvorišču, psi so ležali na gumnu. Sofer je sedel v avtu tiho, da ga skoraj nisem opazil.

»Popolnoma, prevzvišeni,« sem iskreno rekel.

Očividno sta pogovor z Grafičem končala, kajti škof se je obrnil k njemu, dal mu je roko in nato še meni. Tudi od Mariče se je po domače poslovil. Po razgovoru s ško- fom sem bil dobre volje. Mnogo moči sem čutil v sebi.

Škof je šel počasi po stopnicah. Vse okrog njega je v tem hipu dobilo drugo vrednost. Stene, ves farof in nebo nad nami. Kako velika je božja moč na zemlji!

Sonce je pripekalo kljub temu, da so hitele sence ob- lakov čez hiše in polja. Škof se je ustavljal. Nisem bil toliko blizu, da bi razumel kaj je rekel Grafiču. Pozneje sem pa zvedel, da se je ob tej priliki zgodila velika stvar. Intimne

vezi sorodstva so pretrgali interesi cerkve. Nikoli ni mogel razumeti, da je celo škof, dobricina, podlep- fici, oziroma denarju. Grafič je bil torej v boju z gan.

Sofer je stal ob avtomobilu s kapo v roki in drsni avtomobila odprta. Škof se ni več mudil. Pokimal se se nasmehnil in stopil v avto. Komaj slišno so se zaprla vrata. Motor je zabrnel, avtomobil se je zapel gumijasta kolesa so puščala za seboj v prahu križan- dove. Farof je ostal osamljen. Nisem si upal motiti ki je zavladala. Grafič je stal na svojem mestu in nekaj nedoločene na gumnu. Mariča je stala tam, k bila. Roke je imela prekrižane v naročju. Ne veš žalosti ni bilo na njenih obrazih.

V Turnišču se je življenje v nekaj dneh popoln- spreminilo. Nobenega pravlega veselja ni bilo več, je bil škof v farofu. V kuhinji smo jedli brez besed, je Mariča nosila na mizo kakor prej, toda domače bilo več, nobenega kramljanja ali načrtov za gospod- Se v štedilniku je brbral ogenj drugače in v loncih v gače šumelo kakor prejšnje čase. Po jedi smo ustali razšli.

Po kosilu je. Ležim v postelji in čakam na Brezdeje me začena uspati. Spodaj v prikleti se jo vrata. Nekdo cepeta z bosimi nogami po stopni- prvo nadstropje, ne da bi vrata za seboj zaprl. Pre- sobo postoji. Otrok je, poznam ga po korakih. Ne naprej. Neenakomerno potrka.

Ratajev Stevek je napol odprl vrata, pomolil se sobo, nato pa zapel:

»Gospod kaplan, neki gospod vas čaka pri nas, sem, kako je tekel po stopnicah, spodaj v prikleti močno zaloputnil z vrati.

Stevek mi je pretrgal spanje. Radoveden sem bil me čaka pri Rataju. V Turnišču so bili taki obiskal zato so me tembolj vznemirili.

Vstal sem. Osvežil sem se z mrzlo vodo. Stopil na cesto in iskal predešno gostilno voz ali avto. Pa ni bilo sar. Najbrž bi rad kdo domačih govoril z mano.

Naoknice pri Rataju so bile odprte in zgoraj pre- ne s pajčevinami. Okna so bila brez rož. Gledala cesto in lepo sem se videl v šipah. Iz gostilne ni bilo nobenega pogovora. Kdo neki bi bil!

Vstopim. Vendel gre po sobi proti meni, kajti to je že skozi okno. Na mizi ima steklenico s pivom in ko kupico. Z gosposkim koraki gre po škripajočem

V NOVO PRODAJALNO „SAVA“ NA MARIBORSKI CESTI V CELJU

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO
TEHNO-MERCATOR
 CELJE

**IZREDNA
 PRILOŽNOST**

40–45 %
 popusta

PRI NAKUPU VSEH VRST PEČI NA OLJE »EMO«
 IN »GORENJE«

VELEBLAGOVNICA
 TEHNOMERCATOR CELJE

**ženin
 vsakdan**

ZA ŠOLARJA

Mimo vseh ostalih skrbi, ki jih prinašajo s seboj prvi jesenski dnevi, so tudi skrbi o obleki našega šolarja. Te skrbi pa lahko v veliki meri odpadajo, če sami poskusimo otroku narediti, popraviti ali predelati kakšno oblačilo.

Dolga topla jopica bo

grela deklico ali dečka skoraj vso jesen in če bo ljubko narejena, jo bosta nosila z velikim veseljem.

Če vam je kdaj ostalo dvoje vrst primerne blaga, poskusite iz njega narediti deklici plašček v prijetni kombinaciji. Prav tako lahko popestrite tudi star plašč, ki se je že ob-

nosil ali pa se ga je otrok naveščal.

Tudi dežja bo jeseni dovolj. In nič ni bolj primerne kot plašček s kapuco iz impregniranega platna ali debelega polivinila, zraven pa hlače, zataknjene v visoke gumijaste škornje.

STASA GORENšek

VSE ZA ŠOLO

šolske torbice
 aktovke
 šolske halje

dajemo kredit

**VELEBLAGOVNICA
 TEHNO-MERCATOR
 CELJE**

Trubadurji na pohodu

OD MONTREALA DO LOČ!

Da, prav ste prebrali. Priznani ansambel »Dubrovački trubadurji«, ki je pred leti večkrat nastopil v Celju, se bo v soboto predstavil na letnih igrah v Ločah pri Slo-

venskih Konjicah. Tokrat sicer v nekoliko spremenjeni postavi, vendar še vedno igrajo tako, kot so nekoč in kot znajo — odlično, privlačno za uho. V njihovi glasbi je

tisti delmatinski melos in okus po soli in soncu in algah, ki privablja, omamlja in navdušuje. Po naključju smo prišli do njih, ko so pripravili koncert

v hotelu Korkira v Veliki na Korčuli. Ker smo bili tudi sami tam, smo pač priložnost izkoristili za razgovor, kljub temu da takrat še nismo vedeli, da bodo že čez nekaj dni nastopili v naši bližini.

In še nekaj: ko smo prišli od njih, so igrali venček slovenskih narodnih!

Marko Brešković je v ansamblu že od vsega začetka, torej 12 let, kolikor ansambel obstaja. Mnogi so se menjavali (prihajali in odhajali), on je vztrajal in še vztraja. Od takrat, ko sva se spoznala v Celju, se je spremenil v toliko, da ima lepo košato brado in da se je malce zredil (upam, da mi tega ne bo zameril, sicer pa tako ni ženska!), drugače pa je isti: poln humorja, dobre volje, volje, neke dalmatinske očarljivosti (ne imenuje se zastoj trubadur!). V vsako pesem da kri in dušo. Izredno prijazen pa je do nežnejšega spola, saj poljubčke deli kar po tekočem traku (to verjetno zaradi tega, ker ni imel s seboj slike ansambla).

Marko, kako ste preživeli poletje?

»Odlično. V 51. dneh smo pripravili 40 koncertov, od Portoroža do Dubrovnika.«
Kaj pa tujina?

»Vabijo nas v razne države, vendar se zaradi prezaposlenosti žal vsem ne moremo odzvati. Lahko pa rečem, da

potujemo od Montreala do Loč.«

(Malo zemljepisnega znanja: Montreal je v Kanadi — preko velike luže —, Loče pa pri Slovenskih Konjicah. Samo toliko.)

Loč?

»Pa da, to je nekje v Sloveniji, pri vas.«

Kaj boste pa tam delali? (Ob tem vprašanju sem se napravil malce neumnega!)

»Kaj? Igrali. Koncert bomo imeli. Povabili so nas in gremo. Pravijo, da je lep kraj in da imajo razvito kulturno življenje.«

Ja, to je pa res. (To sem komaj izustil, kajti spomnil sem se na Celje, kjer zlasti v poletnem času ni nič. Kje so dobri časi Draga Bradarča, ko je bilo v Narodnem domu polno najrazličnejših kulturno-zabavnih prireditev. Potem so pa prizadevnemu Dragu marsikaj očitali. Smešno!)

Ste že bili gostje ljubljanske televizije?

»Se nikdar.«

Show pa ste za njih posneli?

»Da, na letošnji slovenski popevki, vendar predvajani še ni bil.«

(To bo verjetno nekje pozimi, kot se za ljubljansko televizijo spodobi, do gledalcev pa ne fair!)

Izredno lepo igrate tudi slovenske narodne...

»Poslušajte, lepe so in melodiozne, vendar izredno tež-

ke. Dobro jih moraš naučiti, da ne napraviš zmad. Za Loče pripravljamo za slovensko Gorčez jezera. Imate v Sloveniji prijateljev?

»Veliko. Prosim, da pri časnika pozdravite naše prijatelje in odlične ce. Slovenski oktet, pa jano Deržaj, Majdo Sepe, na Robiča.«

Bodo poslušalci v Luči vašim nastopom zadovoljni? »Vedno se potrudimo vse zadovoljimo. Tako bomo di v Ločah.«

Pridemo pogledat, kako in da spijemo kozarec sloškega vina.

»Velja!«
Resnično?
»Časna rič!«

(Slednje je rekel tako sem mu moral verjeti.)

Tako: v soboto zvečer stuje v Ločah pri Slovenskih Konjicah ansambel Dubrovački trubadurji, v katerem so: Marko Brešković, Ljiljana Kapruso, Laci Padrija, Slobodan Berdžović. Pa lepo bo! Mi smo se o prepričali že na morju, med ribami in algami, s čudovitim vonjem oči morja, med odličnim da čim vinom in čebulo v. Zaradi slednjega bi se na morje, pa moram da Trubadurje pa grem v to poslušat v Loče, če v Celju ne morem.

TONE VRA

Kozjanska kašča. Tik ob novozgrajeni cesti, ki jo od Gračnice pri Planini do Lisičnega gradi mladina letošnje akcije »Kozjansko 73«. Čigava je? Kakšna usoda ji je namenjena? Da le ni kdo prišel na misel, kako bi jo bilo treba odstraniti? Vse kar ta lesena kašča potrebuje, je dobra streha in nek pameten namen. Z novimi cestami se bo Kozjansko hitro spreminjalo. Ohranimo nekaj ljudskega stavbarstva za spomin!

(Foto: D. Medved)

Poletje podaja roko zlati jeseni, ki letos obeta biti plodna in radodarna. Sončni žarki pojemajo, jutra so meglena. Zato hitro še zadnjo priložnost. Prihaja mesec, ki ima črko R. Nič več nam ne bo toplo od vročega sonca in pogleda na takšnele bitje, katerega poslednji atom je na pravem mestu. Nikjer nič preveč, nikjer premalo.

humor

Francoski kritik in romanopisec Alphonse Karr je med pogovorom slišal za denarnika, ki je v enem letu zaslužil milijon.

»Kje pa ga je vzel?« se je začudil.

»No, zaslužil ga je,« odgovori neki poslovni človek.

»Dajte no,« je odvrnil Karr. »Milijon v enem letu ne moreš zaslužiti; lahko ga samo vzameš.«

Rimski državnik Kato starejši, imenovan tudi Cenzor, je slovel po neomejeni strogoosti in sovraštvu razkošja, ki je grozilo, da bo pogubilo Rim. Med drugim je rekel: »Ženska diši dobro takrat, kadar ne diši po ničemer.«

Slavna francoska dvorna ljubica Ninon de Lenclos je komaj šestnajstletna postala ljubica kardinala Richelieuja. Nekoč so ji povedali, da se je neki Remond, dvorni obrednik, hvalil, kako ga je Ninon vzgajala in tako rekoč ustvarila.

»Res je,« odgovori Ninon, »v tem sem enaka bogu: ustvarila sem človeka, potem pa sem se tega kesala.«

ADAMOVO JABOLKO bi lahko rekli eni od družabnih iger, ki so se razpasle po Nemčiji v skupinah, ki se gredo, če drugače ne gre, tudi skupinski seks. Kaj je takega pri tem? O, pač! Dekle vzame jabolko, pomarančo, limono ali kaj takega pod brado. Sadež mora tu ostati, drugače je igra zgubljena na njeno škodo. On pa jo sme, nežno seveda, božati. Boža jo lahko kjerkoli, le sadeža se ne sme dotakniti. Ker bi kdo iskal šibko mesto, katerega dotika ne-bi kar tako zdržala, tudi celo večnost, se domenijo za čas. 5 minut na primer. No, preden se podate na »tekmovanje« v kakšno večjo skupino, poizkusite svojo spretnost raje doma. Pa določite začetek pol ure. Če že ne boste primorali žene, da bo tvegala izgubo igre, bo morala popustiti, ker jo bo krč...